"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokáma iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 9 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 28 d. VASARIO, (February), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Nors iždo ministerio sumanytas biudžetas jau paduotas dumai, nors jame parodytas nepriteklius netoli 300 milijonų rublių, bet reikalavimas užgirti paskolą dar dumai ne paduotas. Mat pirma reikia sutarti su užrubežių bankais, kiek jie caro valdžiai, persekiojimui laisvės Maskolijoj, panorės skolinti ir ant kokių išlygų. Tik suderėjus pirma su bankais galima dumai paduoti užtvirtinti užrubežinę paskolą. Gauti užrubežiuose tiek pinigų, kiek persekiojimui laisvės ir palaikymui griuvančios caro vienvaldystės reikia, ne lengva.

Reikia manyti, kad Parncuzija nenori jau caro valdžiai skolinti, kadangi buvo Peterburgan pakviestas ir svarbiausias Vokietijos bankininkas, žydas Blechroeder. Ar jis galės caro vienvaldystę ištraukti iš purvyno, kuriame ji nuklimpo, reikia abejoti. Šiądien be prisidėjimo Prancuzijos ne lengva kur pinigus gauti, kadangi niekur jų nėra daugiau, negu namieje reikalaujama. Tuom tarpu nė Vokietijai Blechroeder neįstengė parupinti tiek pinigų, kiek jų randas reikalavo, tai dar sunkiau juos parupinti svetimam kraštui, dar tokiam randui kaip Maskolijoj, kur caras, net nupuolus revoliucijos bangoms, vos laikosi ant savo braškančio sosto, kur valdžios darbams ir užsimanymams nepritaria žmonės. Teisybė, nuo paskolintų pinigų, ne kalbant jau apie Prancuziją, kitur ne moka tiek palukenų, kiek jų moka arti bankrutystės stovinti Maskolija: Prancuzijoj antai nuo paskolintų pinigų nieks nemoka daugiau 2%, Vokietijoj galima gauti 3%; Maskolijoj gi tims užrubežinių paskolų pirma metais davo 3½ — 4%, bet tąsyk caro viešpatystėj ekonomiškos ir politiškos sanlygos buvo geresnės; dabar gi, turbut, nė joks bankininkas ne duos ant tokių išlygų, reiks mokėti 5%, kaip mokėjo laike karo su Turkija. Ne reikia vienok užmiršti, kad kaip atskirų ypatų, teip ir randų kreditas išsisemia, turi savo rubežius paremtus ant jų krašto ekonomiško stovio; peržengus tuos rubežius, nė ant didžiausių palukenų be užstato nieks pinigų ne skolina. Antai Europoj tuos rubežius peržengė Turkija, todėl jai be užstato nė joks bankas pinigų ne skolina. Maskolija irgi priėjo liepto galą. Vienai Prancuzijai ji kalta jau keliolika milijardų; palukenos paima ketvirtą biudžeto dalį, netoli trečdalys eina užlaikymui kariumenės, laivyno ir policijos. Produktyviškiems, tikrai kraštui reikalingiems dalykams lieka lamai mažai. Juo toliau, juo labiau auga Maskolijos skolos, juo yra blogiau. Ekonomiškam krašto pakėlimui nėra pinigų, kadangi surinkimai susinaudoja beveik vien sosto ir caro užsimanymų palaikymui. Tokiose sanlygose užrubežių bankams sunku, beveik negalima paskolintus pinigus sugrąžinti. Jau nuo seniai caro valdžia gyvena paskoloms: jeigu reikia kam seną skolą užmokėti, ji užtraukia naują, dar didesnę paskolą. Skolos tokiu budu, vietoj eiti mažyn, didinasi, palukenos reikia mokėti vis didesnes, krašto pakėlimui, žmonių apšvietimui lieka vis mažiau, nes labai daug žmonių sudėtų pinigų eina į užrubežius užmokėjimui palukenų nuo užrubežiuose užtrauktų paskolų. Ir kitų Europos tvirčiau ekonomiškai stovinčių kraštų randai turi diktai skolų, turi jų gana Prancuzija, Vokietija ir Anglija, bet jų skolos ne užrubežiuose užtrauktos tik namieje, randai skolingi savo ukėsams, todėl ir pinigai palukenoms mokami eina locnų ukėsų naudai. Maskolijoj yra visai atbulai: čia kas metas su viršum 600 milijonų rublių Maskolijos žmonių sudėtų pinigų eina į užrubežius, susinaudoja ekonomiškam pakėlimui svetimų kraštų, tokiam pakėlimui pačios Maskolijos pinigų beveik ne lieka.

Žinoma, skolinantiems pinigus kraštams ne rupi ekonomiškas Maskolijos stovis, bet ir tie kraštai žino, jog iš ekonomiškos gerovės Maskolijos jie daugiau naudos gali turėti, negu iš jos nusibankrutinimo. Pakilus ekonomiškai Maskolijai, jos gyventojai pirks daugiau svetimų išdirbinių, o iš to, žinoma, naudosis ir kaimynų pramonė ir pirklysta. Todėl nieks, ypač antai paskolinusi teip daug ukėsų užčėdytų pinigų Prancuzija negali geisti Maskolijos nusibankrutinimo, nes tąsyk atsieitų žudyti nemažai jau paskolintų pinigų. Naujos gi paskolos caro valdžią stumia tiesiok į bankrutystę, nes juo daugiau bus skolų, juo sunkiau bus jas išmokėti. Todėl ne nori skolinti bent tiek, kiek caro randas geidžia.

Laikraščiai garsina, jog iždo ministerio apdirbtas jau sumanymas paskolos 150 milijonų rublių, nors jo apskaityme nepriteklius parodytas su viršum pustrečio milijono rublių. Likusią vienok dalį jis tikisi uždengti pakeldamas vienus ir išmislydamas naujus mokesčius. Taigi, aišku, kad Prancuzija nenori skolinti tiek, kiek caro randas uždengimui nepritekliaus reikalauja. Surinkti nuo suvargusių nuolatai bado kankinamų gyventojų 150 milijonų rublių kurių dar truksta nė bus lengva. Jeigu gi randas pasiganėdina tik 150 milijonų rublių paskolos, tai aišku, kad daugiau jam nieks skolinti nenori.

Pereitą sanvaitę Maskolijoj vėl buvo areštavimai, suareštavo Peterburge daug žmonių. Finlandijoj naujas jeneral - gubernatorius pradėjo persekioti laisvę. Jam prisakius, daro kratas. Čia radę prieglaudą revoliucijonieriai kraustosi per rubežių į Švediją. Į Finlandiją traukia vis daugiau kazokų ir maskoliškųjų kareivių, kadangi mat caro randas bijosi, kad dėl aprubežiavimo Finlandijos teisių, prieš valdžią ne sukiltų tos kunigaikštystės gyventojai.

Nesutikimai terp Maskolijos ir Švedijos, dėl užsimanymo Maskolijos ant salos Aaland parengti tvirtovę, bent šiuom kartu išdilo. Kadangi toks Maskolijos užsimanymas buvo priešingu seniems sutarimams, tai Švedija ne tik pradėjo ginkluotiesi, bet su apskundimu Maskolijos atsišaukė į dideses Europos viešpatystes, kurios pasirašė po traktatu uždraudžiančiu rengti tvirtoves Finijos pakrantėse. Kitos viešpatystės įsikišo į tarpą ir privertė Maskoliją išsižadėti savo mierių, laikytiesi sutarimų. Tokiu budu bent laukiamas karas Švedijos su Maskolija, kuris, be abejonės, butų pagimdęs ir Finlandijos sukilimą, likosi prašalintas.

Nusilenkė ir prieš Turkiją pirma teip nenuolankus Maskolijos randas. Pagązdinimui Turkijos, Maskolija pradėjo traukti kareivius ant Turkijos ir Persijos rubežių, nes čia lengviausiai įsiveržti ir sukelti prieš Turkiją armenus. Reikalavo, kad Turkija uždraustų Austrijai rengti geležkelį į Saloniką. Bet Turkija, paremta Austrijos ir Vokietijos atsisakė išpildyti Maskolijos reikalavimą, pradėjo traukti savo kareivius ant Maskolijos rubežiaus. Taigi caro valdžiai atsėjo nusilenkti ir prieš Turkiją, kadangi ne gavo paramos nė nuo Prancuzijos.

Garsusis Port Arthuro apginėjas, jenerolas Stoessel, likosi kariškojo teismo surastas kaltu ir pasmerktas mirtim, bet teismas nutarė kreiptiesi prie caro su prašymu apkeisti bausmę kalėjimu tvirtovėj. Teismas pripažino, jog Stoessel narsiai gynė Port Arthurą, bet ne sunaudojo visus atsigynimo įnagius, pasidavė greičiau, negu reikėjo. Taigi likosi nubaustas mažesnysis kaltininkas, o didesniųjų nieks neužkabina. Didžiausiu kaltininku viso karo su Japonija yra, turbut, patsai caras, toliau turėjąs rytuose tokią jau neaprubežiuotą valdžią kaip caras tikrojoj Maskolijoj, jo vietininkas admirolas Aelksejev, kuris visoms pajiegoms stumė į karą, melagingais raportais apie silpnumą Japonijos klaidino randą ir ant galo, sulaikydamas atsakymą Japonijai, pagimdė karą, nors nė tvirtovės ne prirengė, kaip reikia. Kaltas teipgi Kuropatkin, kuris budamas karo ministeriu, žinodamas silpnumą Maskolijos, nepasipriešino karui. Pirma buvo jis Japonijoj, tai jo pareiga buvo persitikrinti, jog Japonija geriau į karą pasirengusi. Kalti teip-gi laivyno ministeris ir jo prižiurėtojai. Kaltas ir maskoliškasis ambasadorius prieš karą buvęs Japonijoj, Rosen. Kalti caro giminės kunigaikščiai. Taigi kaltų yra daug ir tai kur kas svarbesnių, bet tų nieks neužkalbina; nubaustas gi tapo mažesnis, kurio visa kaltė, kad nenorėdamas bereikalo žmonių žudyti, atidavė tvirtovę priešams neišsėmęs ir neišbandęs visų atsigynimo įnagių. Bet Stoessel gerai žinojo, kad iš niekur negali pagelbos sulaukti, taigi visgi reiks ant galo tvirtovę atiduoti, gynimas daug gyvasčių kaštuos, o naudos neatgabęs. Todėl ją ir atidavė japonų jenerolui.

PRANCUZIJA.

24 d. vasario Prancuzijos parlamente, rando priešininkai vėl pareikalavo aiškinimo apie visą Morokko politiką. Peikdami rando programą, stengėsi jam nemalonumą padaryti, arba išversti visą ministeriją. Bet tas nepasisekė. Socijalistų atstovas Jaures apkaltino randą, kad jis vis giliau klimsta į Morokko purvyną. Jam atsakė karo ir užrubežinių reikalų ministeriai ir jų aiškinimais pasiganėdino didelė dauguma parlamento atstovų: ministeriai gavo pritarimą 366 atstovų, prieš 110 jiems priešingų. Užrubežinių reikalų ministeris teisinosi, jog Prancuzija negali tartiesi su Mulai Hafigu ir padėti jam užimti Morokko sostą, kadangi jis, drauge užtikrina Europos tautas, jog nori su joms sandaroj gyventi, o terp sau prilankių maurų giminių varo agitaciją ir šaukia jas į "šventą karą" su europėnais.

ITALIJA.

Italijos senate pasibaigė byla buvusio apšvietimo ministerio, Nasi, apkaltinto sunaudojime daug viešų pinigų savo asabiškiems reikalams ir politiškai agitacijai. Senatoriai rado jį kaltu ir nuteisė metams kalėjiman; keturis metus jis negali nė jokio urėdo apimti.

Nasi paeina iš Sicilijos, kur turi daug draugų. Randas bijosi, kad jo gimtinėj dėl jo nuteisimo neužgimtų maištai. Ten todėl pasiuntė daugiau kareivių.

ANGLIJA.

Anglijos parlamentui likosi paduoti karo ir laivyno ministerių reikalavimai. Kariumenės reikalams reikalaujama šiems metams $154185120. Kareivių po ginklu, apart Indijų, Anglija namieje ir kolionijose laikys 185000. Laivynui reikalauja $161597500. Čia laivynės ministeris pasakė, jog išlaidos ant laivyno Anglijos paeis nuo išlaidų kitų kraštų.

Anglijos mokyklos nepriguli prie paveikslingų, todėl ir žmonių apšvietimas stovi žemiau negu ant sauszemio vakarinėj Europoj. Dabar vienok likosi užgirtos tiesos turinčios mokyklas pagerinti. Sulyg naujų tiesų: užlaikanti mokyklas valsčiai yra neaprubežiuotais mokyklų prižiurėtojais, jie gali teip mokyklas gerinti, kaip to reikalauja valsčių gyventojai.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Iš Vilniaus mokslo apygardos pareikalautos esą švietimo ministerijon žinios, kuriose mokyklose mokoma lietuvių kalbos, kas ją išguldinėja, ar lietuviai ar rusai mokytojai, ir kiek mokinių kiekvienoje mokykloje lietuvių kalbos lekcijas lanką.

Buvusiame Vilniaus mokslo apskričio direktorių ir inspektorių susivažiavime tarp kit-ko buvo nutarta, kad išguldinėjimas lenkų kalbos pradinėse vienkliasinėse mokyklose ligšiol nėra leistas ir negali buti leistas visame Vilniaus mokslo apskrytyje, išskyrus dalį Gardino gub. Lietuvių kalba gali buti išguldoma Kauno ir Vilniaus gub. tose vietose, kuriose daugiuma lietuvių gyvena.

Vilniaus mokslo apygardoje buvo 1906 metais visų mokyklų 8,874; vidurinių — 67, žemųjų— 8,807. Įdomu, kad ne švietimo ministerijos, bet stačiatikių tikėjimo žinybos buvo daugiausia mokyklų: beveik tris sykius tiek, kiek švietimo ministerijos. Stačiatikių tikėjimo mokykloms, žinoma, labiau tikėjimas, ne švietimas vaikų rupėjo.

Sausio 11 dieną sukako metai nuo atidarimo Vilniuje švietimo kursų, įsteigtų Vilniaus vidurinių mokyklų mokytojų. Tuos kursus gali lankyti visokio amžiaus žmonės; jie įsteigti tam, kad žmonės, kurie dėl ko-nors negalėjo išeiti vidurinio mokslo, galėtų ten apsišviesti. Metų mokesnis tų kursų gana augštas: pirmas kursas 50 rub., antras ir trečias po 60 rublių. Pereitais metais buvę tuose kursuose 113 žmonių.

Vilniaus gubernatoriaus įsakymu uždrausta Zenonui Jakubauskiui vadinti savo muzikos mokyklą konservatorija ir liepta ant iškabos, vietoje "konservatorija", parašyti: "privatinė Jakubauskio muzikos mokykla".

Vilniaus karo apskričio teismas sausio 14 d. išnagrinėjęs Engelsono ir Rajevskio bylą, už pasikėsinimą ant miestsargio gyvybės Minske, pasmerkė abu pakarti. Rajevskiui mirties bausmė pakeista 20 metų katorga; o Engelsonas naktį į Sausio 20 d., apie 2 val. tapo pakartas.

Taip kaip gaunama dauguma prašymų nuo privatiškų ypatų, leisti atidengti privatinėms ypatoms savo lėšomis pradines mokyklas, nutarta tokius prašymus išklausyti, nes tokios mokyklos yra geistinos.

Vilniaus mokslo apskričio globėjas pakvietė visų apskričio vidurinių mokyklų mokytojus suvažiaviman Kovo mėnesio pradžioje: busią svarstoma daug svarbių klausimų.

Vilniaus mokslo apskričio taryboje nutarta, kad visose vidutinėse mokyklose, o taip-pat lietuvių draugijos "Saulės" kursuose, rusų kalbą, istoriją ir geografiją turi išguldinėti rusų kilmės mokytojai.

Vilniaus teismo rumai išnagrinėjo Kaune bylą Stanislovo Lavrinovičiaus, kaltinamojo surengime Betygalos miestelyje (Kauno gub.) 1905 m. mitingo, kuriame laikė prakalbą, kviesdamas visus prie sukilimo, ir dalines atsišaukimu. Teismas pripažino Lavrinavičių nekaltu ir išteisino.

Trakų paviete paskutiniu laiku labai dažnai pasirodo vilkai. Neseniai iš Alaburdziškių kaimo atvežė į daktaro Orlovskio ligonbutį vilkų sukandžiotą ukininkę Marę Blašenienę.

Sausio 16 d., apie 8 val. vakare, Rudnickoj gat. No. 11, p. Globuso namuose, prie geležies sankrovos savininko Spokoino durų busto sprogo bomba. Jos sprogimas buvo ant tiek smarkus, kad įeinamosios durįs su visais rėmais tapo išmestos. Be to visi tų namų langų stiklai išmušti, o p. Spokoino tarnaitė Strunelska sunkiai sužeista. Pastarają nuvežė į žydų ligonbutį. Iš piktadarių nė vienas nesuimtas.

("V.Ž.")

IŠ PAEŽERIŲ,
Vilniaus pav.

Žmonės pas mus pradėjo krutėti. Ukininkai rupinasi ukio pagerinimu, skaito tam tikras knygeles persisiųzdina iš užrubežio žemės dirbimui visokius įrankius: kuliamasias, akselines mašinas, grėblius ir kitus padargus. Neužmiršta ir apie mokymą vaikų. Dabar Paežerių mokykloje yra apie 100 vaikų. Mokytojį turime lietuvį Šliakį. Jis gana gerai mokina vaikus. Žada įkurti vakarinius kursus, ir įsteigti knygyną.

Vincas A—ius.

(Iš "L. U".)

IŠ KAUNO.

Kauno gubernatorius vėl pabaudė "Teisybės" redaktorių-leidėją p. K. Petrusevičių 100 rub. už patalpinimą No. 2 straipsnio "Apie marijavitus".

(Iš 'V.Ž.')

IŠ ALUNTOS,
Ukmergės pav.

Paskyrus valdžiai į Aluntos valsčiaus mokyklą lietuvį mokytoją, tiek prisirinko vaikų, kad nebuvo ir vietos, kur juos susodinti. Dabar valdžia, pasigailėjus lietuvio mokytojo, (kad jam vienam nebutų sunku), paskyrė jam pagalbininkę.... rusę Vierą Žuravliovą, ar kaip ją ten vadina, ir dagi ne bet iš kokios familijos: jos tėvas buvo žandaru. Jai tai bus pavesta mokinti musų vaikai. Valdžia matyt dar nenori išsižadėti seno budo rusinti lietuvius. Nejaugi neatsirado lietuvio, kurs butų panorėjęs užimti tą vietą!?

Nebepirmas.

(Iš "L.U.")

IŠ AKMENES,
Šiaulių pav.

Laisvės dienomis iš Akmenės miestelio buvo priverstas išsinešinti mokytojas rusas ir žmonės tikėjosi susilaukti čia mokytojo lietuvio ir lietuvių kalbos mokyklon įvedimo. Žmonės, žinia, kaip ir visur, kol buvo drąsesni, o kaip paskui baudžiamieji kareivių buriai drąsesniuosius išgaudė ir išgainiojo, tai visi nusiminė. Valdžia tuomi ir pasinaudojo. Vietoje lietuvio mokytojo pernai atkėlė kitą rusą, kurs ištikro yra už visus juodašimčius juodesnis. Negana ką tasai mokytojapalaikis yra uolus maskolintojas ir išdalies policijos agentas, bet dar ir į svetimą kišenę mėgsta kartais savo nagus įleisti. Nuo žmonių, kurie savo vaikus mokyklon leidžia, jisai prisispyręs reikalauja "pyragų", o kur gali ir pats pasiima. Stai šiems metams valsčiaus sueiga paskyrė kiek pinigų nupirkimui lietuvių kalboje vadovėlių mokytis, o šis ponelis tuos pinigus į savo kišenę susidėjo ir nė vienos knygelės nenupirko. Sako buk Akmenės kamendorius, kurs čia vaikus tikybos moko, nebegalėdamas su tuo maskoliumi nieko padaryti nusiuntęs skundą vyresnybei. Tik, žinia, varnas varnui akies nekirs. Pasisavino mokytojėlis valsčiaus pinigus, pavogė, stačiai sakant, keletą rublių, bet su geru tikslu, lietuvystės ir katalikystės mokyklon įleisti nenorėdamas. Tai už ką čia, sakysime, direktorius arba inspektorius baus savo tarną, kurs ir vagia gal ant kokio slapto cirkuliaro pasiremdamas. Juk visiems žinoma, kad Kauno gubernijos mokyklų direkcija dagi lietuviams mokytojams drįsta liepti "nezloupotrebliat" lietuvių kalba mokykloje.

To dar negana. Žmonės, matydami, jog tas maskolėlis nebenori nė užsiminti apie mokinimą lietuviškai, buvo besirengę prašyti direkcijos, kad paskirtų Akmenėn lietuvį mokytoją nors padėjėju. Patyrė apie tai ponas "učitelis" ir užbėgo žmonėms už akių. Jisai pats nurašė direkcijon, buk jam reikalingas esąs padėjėjas. Rašydamas, regimai, dar primelavo, kad Akmenės mokykloje reikia labiau latvio, kaip kad lietuvio, nes direkcija dabar atsiuntė padėjėją latvį, kokios 15 metų vaikėsą, kurs nė išsižioti lietuviškai nemoka. O tasai rusas, ligi jam atsikraustant, vis pliauškė žmonėms, buk sulyg jo prašymo valdžia paskyrusi lietuvaitę, baigusią gimnaziją ir dar pedagogiškus kursus.

Jau dabar žmonės labai ant jo įnirto ir kad tik ne ta baimė, tai tikrai pamokytų už tokius darbus. Kelintas iš tos apmandos jau ir bailuma meta į šalį. — Turime — sako — tą "padlą" iškrapštyti nieko nelaukdami. Pats vaginėja ir vaikus išmokys vogti, o čia vagių ir taip jau nebeatsiginame.

Akmenietis.

(Iš "L.U.")

IŠ ANTAŠAVO,
Žar. pav.

Turbut Lietuvoje nėra tokio tamsaus kampo, kaip mųsų valsčius, ir tokių žmonių, kurie taip mažai rupintųsi apsišvietimu. Vaikų valsčiuje yra apie 2 tukstančiu, o mokytojo nė vieno. Pirma buvo rusas, nors nekoks jis buvo mokytojas, bet ir tas pats išvažiavo. Atsirastų gal terp žmonių tokių, kuriems rupėtų vaikų apšvietimas, bet bijo vietinio uriadninko Ivanovo. Jis labai biaurus žmogus: tuoj apšauks "ciciliku","buntovčiku" ir ims persekioti, tankiai be jokios priežasties Nenuvežei jam avižų puro, paršelio ar žąselės, tuoj prikimba ir apskundžia zemskiui, išgalvojęs kokį nors nebutą prasikaltimą. O zemskis, kaip matai, teisia ir paskiria bausmę, nes pats uriadninkas Ivanovas liudija. Taip musų tamsųs žmonės iš visų pusių skriaudžiami. Gerų laikraščių visai pas mus neateina, tik kunigėlio įpirštas "Šaltinis" su apgavinga lioterija, bet ir tą patį retai kas gal perskaityti. Nieko męs gero neturime, tik girtuoklį Ivanovą, kuris su nagaika tvarką daro ir kunigėlį su "Šaltinio šviesa".

Katalikas.

(Iš "L.U.")

IŠ KRAKES,
Kauno gub.

Krakių valsčius yra gan didelis ir užlaiko dvi mokykli: vieną Krakiuose, antrą Grinkiškyje. Kaip vienoje taip ir kitoje mokykloje mokytojai lietuviai. Valsčiaus raštininku pirma buvo lietuvis, bet nežinau dėl kokių priežasčių, tapo prašalintas žemiečių viršininko, ir, nuo pavasario pareitų metų, jo vieton paskirtas rusas, mėgstantis gerai išsigerti.

Sausio 12 d. šių metų Krakiuose buvo visų valsčiaus įgaliotinių sueiga apsvarstyti pinigišką valsčiaus stovį. Toj sueigoj privalo buti ir mokytojas, nes per tą sueigą, ir jam, taip-pat kaip ir kitiems, tarnaujantiems valsčiuje, yra skiriama alga ir viskas, kas yra reikalinga mokyklos užlaikymui.

Dėl tos priežasties atvykau ir aš sueigon. Pirmiausia buvo pakeltas klausimas apie raštininko algą. Raštininkas pareikalavo, kad jam padidintų algą ant 150 rub. per metus. Sueiga pripažino, kad jis (raštininkas) yra doras ir darbštus (?) žmogus, sutiko ant to ir padidino algą ant 150 rub. Ligi šiol jis gaudavo 300 rub. algos per metus, už vedimą valsčiaus teismo dalykų 200 rub. per metus viso labo gi jis gaudavo 572 rublius. Matydamas tą, aš labai nudžiugau, nes maniau, kad jau raštininkui - rusui padidino algą ant 150 rub., tai man, kaipo savo žmogui lietuviui, be abejonės nors kiek padidins, reikia tiktai apie tai paminėti. Pasidrąsinęs tokia mintimi, aš paprašiau kad ir man padidintų algą nors ant 60 rub. per metus, nes gaunant 300 rub. t. y. po 25 rub. į mėnesį, šiame laike, kada viskas pabrango, yra labai sunku pragyvent. Bet aš labai apsirikau manydamas, kad man padidins algą. Mano prašymą sutiko visi rėksmu: "nereikia, nereikia, ar dar neužtenka 300 r.". Stengiau dar kartą pasakyt apie tai, bet mane užrėkė ir man prisiėjo nutilti, ką aš ir padariau.

Kada viskas pasibaigė, raštininkas išėmęs iš kišenės kelias kreditkas ir iškėlęs ranką į aukštą, prabilo rusiškai: "Gospoda, vot vam 15 rub. na magariči, za to, čto pribabili žalovanija". Visi labai nudžiugo ir su padėkavojimu priėmė tuos pinigus.

Žinoma, tas jau buvo žadėta pirm sueigos.

Ant galo priėjo prie manęs vienas iš įgaliotinių ir sako: "Tamsta, matyt, dar neseniai mokytojauji valsčiaus mokyklose, kad nežinojai kas reikėjo padaryt, norint kad padidintų algą". — O kas man raikėjo padaryt? — paklausiau aš iš žingeidumo.

"Reikėjo tamstai pirm sueigos kad ne duot, tai nors pažadėt porą gorčių degtinės, tai be abejonės butų padidinę tamstai algą".

Gėda jums Krakiškiai, kad jųs viską darote tiktai už degtinę.

A. Baleišis.

IŠ SUVALKŲ,

Sausio 21 d. (n. st.) buvo čia pirmutinis lietuvių teatras, miesto salėje. Šisai vakaras buvo įrengtas vietinės lietuvių draugijos vardu "Vienybė".

Prieš tai daugumui čia apsigyvenusiųjų lietuvių rodėsi, tas pirmasis vakaras nepasiseksiąs, kadangi lietuvių, palyginamai su svetimtaučiais, čia tik nedidelė tėra saujalė. Bet ištikrųjų vakaras pasisekė gerai. Salė buvo pilna, daugiausia lenkų, keletas rusų, tik žydų, nors jų čia daugiausia, beveik nei vieno nebuvo.

Vaidinama buvo komedijėlė "Nutruko". Nors tai nesvarbus veikalas, bet kadangi paimtas iš šiandieninio lietuvių gyvenimo su visomis ir silpnomis savo pusėmis, tai vis dėlto užėmė atvykusiuosius. Tačiaus didžiuma, ypač lenkai, norėjo labiausia paklausyti tautiškų lietuvių dainu. Netik šio vakaro surengime ir vaidinime ir dainų choro vedime atsižymėjo, kaip kitur, taip ir čia, žinomasis plačiai Lietuvai p. Šimkus, Varšavos konservatorijos mokinys. Jisai čia daugiausia pasidarbavo sutvarkymui vietinių lietuvių ir lietuvaičių choro, o taip-pat ir vaidinimui į kurį jis patsai daugiausia įpylė energijos ir gyvybės Jam už tai ačiu, kad neturėjome čia gėdos iš šalies svetimtaučių. Visi gėrėjosi gražiomis lietuvių dainų melodijomis, kaip antai: "Saulėlė raudona", "Lietuva brangi", "Motuš motuše", "Ant kalno karklai", "Gegužinių daina", "Šėriau žirgelį", "Noriu miego", ir pagaliaus užbaigta lietuvišku hymnu: "Lietuva tėvynė musų". Beto, p. Šimkus puikiai atliko monologą "Ponaitis", ir taip-pat deklamacijas: "Yra šalis" Vaičaičio ir "Pakalnės Dubysos" Maironio, vietinis gi mokinys p. Lastauskis sudekliamavo taip-pat Vaičaičio eiles: "Gyvenimo mano saulutė jau leidžias". Choras susidėjo iš 30 žmonių, vaidino gi 8 žmonės: 6 vyrai ir 2 merginos. Kaip jau sakiau, be lietuvių, buvo čia daugiausia lenkų, tarp jų beveik visi vietiniai inteligentai, kurių akyse lietuviai vis labyn pradeda kilti tautiškai, kaip yra regima ir iš jų vietinio organo "Tygodnik Suwalski", kurs pradeda girti lietuvius už jų norą apsišviesti ir steigti tarp žmonių draugijas su knygynėliais ir skaityklomis.

Taip, lietuviai bunda iš tautiško miego. Prie to be abejojimo prisidėjo ir šisai vakarėlis, per kurį lietuviai viešai lietuviais esą pasirodė, išskyrus kelis išgamas, kurie lankydami lenkų teatrus, savąjį apleido. Bet tokių, ačiu Dievui, čia nedaug tėra! — Pelno vakaras davė išviso 218 rublių, atskyrus gi išlaidas, liko apie 100 rublių

Kelmelis.

(Iš "V.")

IŠ LUKŠIŲ,
Naumiesčio pav.

Sausio 5 dieną pas mus nepaprasta moterims diena. Jos rašėsi pas p. Skinkienę, kad vyrams uždrausta butų gerti karčemose, kad nebutų nė monopolių, o tik aptiekose gėrimai butų; pasakojo, kad tuos parašus kun. Skinkis vešiąs į Mariampolę. O iš Mariampolės kur važiuos tie raštai, tai tas nelabai moterims aišku. Jos tik rašėsi, rašėsi; viena kitą kvietė rašyties; už nemokančias mokančiosios pasirašė. Džiaugėsi moters, o labiausiai girtuoklių žmonos, motinos, jog jau nebus degtinės, jog jos padarys girtuoklystei galą. Ir yra iš ko džiaugties. Musų moters žengia progrėso keliu pirmyn! Iš tų raštų kas bus-ne-bus, bet tai yra garbinga, kad Lukšių moters pradeda rupintiesi viešais visuomenės reikalais, pradeda darbuoties. Skečiasi moterų darbavimosi rybos! Ligšiol joms rupėdavo, žinoma, apart kasdieninių ukiškų, šeimyniškų reikalų, vien tik brosvos, gyviejie ražančiai, atpuskai ir kunigai, o jau šiandien parupo ir blaivybės klausimas, toliaus parupės ir mokyklos, valsčių ir parapijų reikalai.... ir visa Tėvynė Lietuva.

Rašėsi kiekviena ant greitųjų, minučiukę, ir be jokių paaiškinimų, ir raštus ant rytojaus išvežė į Senapilę. Rodos ir viskas! Bet tai tik pradžių-pradžia. Dvasia pagimdžiusi tuos raštus pasiliko

tarp moterų prie susipratimo, prie išpažinimo žmogaus tiesų. Tai apsireiškia tankiausiai per pajuokavimus prasmėje kišimosi moterų į vyriškus dalykus: "ar tai žertai, kad moterys sprasbas rašo, nor kad valdžia uždraustų degtinę pardavinėti". "Nesvietiškus galus išsimislija". Ir pripildo kokiu tai džiaugsmu, rimtu vertumu moterų širdis, ir mintis kaip vilnįs ritasi pagal mintį. Jos atsirito iš pirmojo lietuvių moterų susivažiavimo.

Daug padėtų moterims kilti iš miego tamsybės, kad butų koks mėnęsinis (ne tankiau išeinąs) moterų laikraščiukas. Tikrai ne viena moteris, o ypač merginos, laikytų sau už pareigą ir garbę pasiinteresuoti, ką tenai rašo apie moteris. Gal nevi̇ena didžiuotųsi tokiu laikraščiuku, kaip dabar didžiuojasi prusinėmis skepetaitėmis ir žemais kaliošais. Susirinkimuose atsirastų naujos temos, nauji juokai. Mintis prie minties, kaip lašas prie lašo, ir jau nauja srovė.

Užkurys.

("V. Ž.")

IŠ VIŠTYČIO,
Vilkaviškio pav.

Į Vištyčio krasą pareina laiškai visam valsčiui, o iš ten laiškanešiai išnešioja, kur reikia.

Nežinia dėlko Gražiškiečiai tankiai gauna laiškus jau atplėštus, ypač iš užsienio. Išpradžių žmonės manė, kad tą daro Gražiškių laiškanešys, bet paskui, ištyrus dalyką, pasirodė, kad laiškus "cenzuruoja" Vištyčio "pačtalijonas" Urbanavičius. Ko jis ten ieško, nežinia, bet tiems, kurie laiškus gauna jau atplėštus, yra labai nemalonu.

A. Žlibis.

(Iš "L.U.")

IŠ PILVIŠKIŲ,
Suvalkų gub.

Pas mus paskutiniuoju laiku "Sviesa" žymiai prasiplatino. Ikišiolei jos darbus labai trukdė "Žiburio" platintojai. Bet dabar jau žmonės atskiria, kur grudai, o kur pelai, nors kunigėliai visaip ir stengiasi jiems įkalbėti, kad "Žiburis" stovi ant "teisingo ir druto pamato".

Dabar kaszin kodėl tas "teisingas" pamatas pradėjo griuti. Norėdamas jį paremti kunigėlis Svilpa patarė išrinkti į pirmsėdžius ukininką. Išrinko ukininką Daironį. Bet ir tas nieko negelbėjo. Kuo tuoliau, tuo silpniau žiba musų "Žiburis" o "Šviesa" pradeda vis labiau ir labiau šviesti.

Vincas Bekampis.

(Iš "L.U.")

IŠ BARŽDŲ,
Naumiesčio pavieto.

Gruodžio 28 d. apie 12 valandą dieną atsidangė į Barzdų sodžių pas Juozą Simokaitį žandarai kratos daryt. Iškratę paėmė porą legališkų knygučių po vieną egzempliorių. Ir galų gale netikėtai kažikur sniege užtiko šautuvą. Išvažiuodami krėtikai dar reikalavo, kad butų atiduotas revolveris: girdi, nebus bėdos, tik atiduok, męs norime visus surinkti.

Tą pačią dieną valdžios tarnai krėtė Žaleblėkių Baltrušaitį, jieškojo ginklų. Mat nedori liežuviai pasakojo, buk 1905 m. jis nuginklavęs girios sargą. Nieko nerado

P. Vampsa.

(Iš "Ž.")

IŠ PADOVINIO,
Kalvarijos pav.

Sausio 5 dieną vidurnaktį, Padovinio valsčiaus raštinėn atėjo keturi kaukėmis apsidėję vyrai, primušė raštininką Pniutą, paleido iš cypės Marčiukaitį ir sudraskė caro paveikslą. Porai dienų po to atsitikimo praslinkus atvyko į čia pavieto viršininkas, teismo tyrinėtojas, gydytojas ir 60 kareivių ir Putriškiuose padarė kratą; rado vieną šautuvą. Ant rytojaus, nedėldienį, darė kratas Varnupiuose ir Plyniuose; rado keletą šautuvų. Jieškojo "nagaikų", kuriomis nežinomiejie mušė raštininką, ir kaukių, kuriomis jie buvo apsidėję, bet nieko panašaus nerado. Vakare dar atkeliavo iš Suvalkų prokuroras ir svarbesniųjų dalykų tyrinėtojas.

Tas atsitikimas sukėlė tarp ramių kaimo gyventojų didelį triukšmą. Valstiečiai bijo, kad valdžia neuždėtų ant viso valsčiaus pabaudos.

Dabar dieną ir naktį trįs valstiečiai sergi raštinę.

Tekšys.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VEIVERIŲ.

Jau du metu praėjo nuo Veiverių mokinių streiko.

Pasekmės streiko buvo labai skaudžios mokiniams: jie tapo prašalinti iš seminarijos, pasodyti kalėjiman.... Tik po kvotimų jie liko priimti į tą patį kursą, kuriame buvo ligi streiko: žinoma, metai nuėjo per niek. Maža to. Kad mokiniai nedrįstų daugiaus "streikuot", inspektorius padarė taip, kad daugelis neturtingų mokinių visai nustojo pašalpos (stipendijos), kalbėdamas: "Jųs biedni. Kam gi jums streikuoti? Tegul turtingesnieji streikuoja. O dabar kęskite?" Tokiu budu gavo stipendijas tik vokiečiai, kurie visai nestreikavo, lenkai ir didžiausi turtuoliai iš lietuvių. Dar atsižvelkim į tą, kas tapo išpildyta iš mokinių peticijos, kuri, tiesa, buvo "maksimališka". Butų tik tuščia svajonė laukt kokių nors mokinių reikalavimų išpildymų po tokio pasielgimo su pačiais mokiniais. Taip ir liko. Iš mokinių tapo atimtos tos tiesos, kurias jie buvo pamažu iškovoję, vienu žodžiu, jie tapo aršiau suvaržyti. Spėka paėmė viršų ant tiesos. Ypač tą galima sakyt apie šį metą. Jau išpradžių metų inspektorius Olifirenko peržengė pamatinius įstatymus Veiverių mokytojų seminarijos, sulyg kurių į V. M. S. priimami tik lietuviai. Bet šįmet tapo priimti 5 rusai, 3 vokiečiai ir daug lenkų. Mokinius gi persekioja, sodina kalėjiman, kaip tas jau žinoma iš laikraščių, prašalina... Taip, nė už šį, nė už tą tapo prašalinti net 4 mokiniai. Dar liko prašalintas vienas....Ką gi veikia Veiverių "biurokratai"? — Jie džiaugias!... Jie linksmi!..... Ir yra ko linksmintis! Jų aršiausi priešai prašalinti, ištremti kalėjiman. Jie džiaugias!.. Jie puotas kelia!.... Linksminkitės! Puotaukit! — Jusų laikas! Dar kiekvienas paklaus: "O ką gi mokiniai"? Jie tyli.... snaudžia..... Jie dar atmena streiko pasekmes. Ne vienas iš jų tupėjo kalėjime.... Užtat jie bijo pakelti balsą už savo tiesas, už teisybę, kuri teip persekiojama visoj Rusijoj..... Maža to. Jie taip-pat džiaugiasi.... Jie linksminasi.... Jie daro šokius, kuriuos inspektorius noriai leidžia. Jie šokinėja.... linksmi.... Jų veidai iškaitę.... akįs žiba.... Visur skamba lenkiška kalba.... Snauskite! Tylėkite! Jums nieks nieko nesako užtat, nes išliuosavimas mokyklos iš svetimtaučių nagų — ne mokinių darbas. — Tas darbas — visuomenės! Bet kam gi tie šokiai, tos linksmybės, kada jųsų draugai, viešpataujančios neteisybės vergai, liudni sėdi namie, slėpdamiesi nuo šiurkščių tėvų žabangų, sėdi kalėjimuose, kaipo didžiausi prasikaltėliai!.... Kam gi tie pataikavimai "biurokratams", kurie džiaugiasi iš mųsų nelaimių?.... Mokiniai! Busimiejie Lietuvos piliečiai! Susipraskit kartą!....

Ciepcikas

("V.Ž.")

IŠ MINTAUJOS.

Pasmerktiejie Mintaujos karo teismu Sausio 7 d. T. Bullis ir A. Bruhnas miriop, jau sušaudyti.

Mintaujos karo teismas išnagrinėjas bylą apie Tukumo revoliuciją 1905 metais pasmerkė 9 žmones katorgon, 3 kalėjiman ir 7 išteisino.

("V.Ž.")

NAUJI APSIREIŠKIMAI MOKYKLOSE.

Naujo apšvietimo ministerio paskyrimas negalėjo nepasilikti be atmainų ministerijos veikimo pakraipoj! Jau pradeda vienur ar kitur pasirodyti naujo kurso apsireiškimai. Taip antai, Peterburgo apskričio mokslo globėjas šiomis dienomis išleido aplinkraštį, kuriame paliepia visiems vidutinių mokyklų viršininkams prašalinti iš mokyklos politiką ir kosmopolitizmą ir padaryti mokyklą tautiška.

Aplinkraštis kviečia į darbą, prie "doriškos įtekmės" ant mokinių visus mokyklų valdininkus, kad anot jo "atlikti sunkų darbą dabartinės mokyklos ligų išgydymo, kad padaryti ją tautišką, kad įkvėpti mokiniams godojimą savo valstybės ir meilę žmonių kurie savo darbu sutvėrė tą valstybę".

Pirmiaus mokykla norėdama turėti "dorišką įtekmę" ant mokinių kreipėsi į tėvų komitetą, dabar jau tėvų komitetas nebereikalingas, dabar aplinkraštis kviečia vienus tiktai valdininkus.

Naujas kursas pasirodė taip-pat ir tame, kad išleistas paliepimas atstatyti visus mokytojus kadetų partijai priklausančius.

Dar labiaus atjaus tą naują kursą "Saulės" mokykla Kaune. Šiomis dienomis globėjų komitetas Vilniuj išleido paliepimą, sulyg kurio "Saulės" mokykloj Kaune rusų kalbą, geografiją ir istoriją gali išguldinėti mokytojai tiktai rusai.

Name turbut turi apsireikšti mokyklos tautiškumas.

("V. Ž.")

IŠ RYGOS.

Kiek apšvietimo draugija "Žvaigždė" atliko 1907 metais Rygoj kulturiško darbo galima matyti iš trumpo jos darbų nurodymo. Įkurta 5 mokyklos, kurias lanko apie 320 vaikų. Prie trijų mokyklų yra kursai suaugusiems, kuriuos lanko 50 žmonių suviršum. Kursus atvėrus, 1907 m. pradžioj, prisirašė juos lankyti daug žmonių. Pavasarį į kursus kai-kur atsilankydavo vos 2 — 3 žmonės, rudeniop vėl prisirašė ligi 80 žmonių, bet dabar tas skaičius vis eina mažyn. Didžiausia tokio apsireiškimo priežastis — tai laiko stoka. Išbuvęs žmogus ištisą dieną fabrikoj, nori nors vakare, atlikęs namų darbus, bent kiek pasilsėti. Kiti vėl nesilanko į kursus todėl, kad nesupranta mokslo reikalingumo; dažnai girdi seną pasaką: "nė kunigu, nė daktaru nebusiu; vis tiek, ar mokysiuos ar ne, pasiliksiu kaip ir buvęs darbininku". Kitas vėl sykį-antrą ateina į kursus, pažiuri, kad toks ir toks jo pažįstamas nesimokina ir toliaus nebesilanko. Kitas vėl laukia kursuose pamatyti kokį "teatrą", jeigu gi to nėra, nereikia ir kursų.

Daug geriaus sekasi skaitymai mokyklose taip-pat suaugusiems su nykstančiais paveikslais. Salė visuomet esti pilna klausytojų. Buvo skaitoma iš astronomijos ir kaip žmonės kitur gyvena. Tik nėra kam skaityti: dvi ypatos turi paėmę į savo rankas skaitymų "monopolį". Reikėtų, kad daugiaus atsirastų ypatų, norinčių prisidėti prie to darbo.

Ligšiol galima buvo skaityti be jokio iš valdžios pusės varžymo: niekas nežiurėjo nė kas skaito, nė apie ką skaito.

Neužmiršdavo "Žvaigždė" ir palinksminti žmones. 1907 metais įtaisyta 14 spektaklių (vakarų su lošimais), kurių 2 spektakliu buvo surengta ne Rygoj, bet Rygos paviete — Bolderau ir Dreilingsbute. Rygoj vakarai buvo rengiami miesto pakraščiuose, kur daugiau gyvena lietuvių: Ilgeceme, Tornkalne, Binenhofe, Raudondauguvije ir tik paskutinis buvo vidumiestyje. Vakarai visuomet duoda pelną, tik Bolderau daro išimtį, pelnas siekia nuo 15 ligi 70 rb.

"Žvaigždės" įsteigtosios bibliotekos mažai aprupintos knygomis, todėl ir skaitytojų turi neperdaug. Labai plačiai darbuojasi Rygoje lenkų apšvietimo draugija, dažnai konkuruodama su lietuviais; gal teisingiaus bus pasakius, kad lietuviai konkuruoja su lenkais, nes dažniausia pirma lenkai įsteigia mokyklą, paskiaus gi ir lietuviai. Kai - kuriose lenkų mokyklose mokinių skaičius žymiai pradeda mažėti ir vaikai pareina į lietuvių mokyklas.

"Žvaigždės" darbas įgyjo kitataučių simpatijas. Nesusipratę lietuviai darbininkai dažnai trukdydavo darbininkų darbą, kenkdavo jų tikslams ir sunku buvo skleisti susipratimas, nes žymus jų skaičius buvo analfabetai (nemokanti nė rašyti nė skaityti). Tą gi prašalins platus viešas darbas.

Bet visuomet darbo dirva apribota, nes pinigų truksta. Jau rodos vartojama visoki budai, kad tik daugiaus pinigų surinkti, tačiaus vis nėra jų užtektinai. Tam tikslui Sausio 26 dieną (s. sk.) Latvių teatre bus vaidinta Žemkalnio veikalas "Blinda".

K. Venslauskis.

Baltijos pajurio vokiečiai smarkiai triusiasi apie savo reikalus— steigia įvairių laipsnių mokyklas su išguldomąja vokiška kalba, stengiasi išnaudot kuoplačiausiai savo įtekmę Peterburge, skverbiasi į visokias valdiškas vietas savo krašte, ir jo aplinkėje. Į šitą paskutinį dalyką atkreipė jau savo atydą ir rusų spauda. Viename laikraštyje įvardinta keletas aukštesniųjų valdininkų Dvinsko mieste (ant Kuršo sienos) ir jo apygardoj. Štai pavardės tų valdininkų; general - gubernatorius — Pelceris, bajoru vadas — baronas Šlipenbachas, policmeisteris — Rozentalis, miesto galva — Pfeiferis, miesto viešojo banko direktorius—Talbergas.. Numanu, ketorius Talbergas.... Numanu, keno rankose yra vadelės. Steigdami mokyklas, vokiečiai neužmiršta ir apie pradedamasias mokyklas, stengdamiesi įkurt jų kodaugiau netik miestuose, kur vokiečių yra daug, bet ir sodžiuose, kur jų beveik nesama. Daro taip rupindamies: sutvirtint vokišką "žemėsnįjį luomą" miestuose ir pagamint jį sodžiuose. Tą patį tikslą turėję baronai, kviezdami į savo kraštą vokiečius kolonistus iš Rusijos gilumos, nors to neprisipažįsta: kolonistai buvę reikalingi kaipo savi, įtikimi žmonės.

Stoka "žemesniųjų luomų" — tai silpniausia vokiečių pusė. Turtingi, labiau už kitus apsišvietę, jie bėtgi jaučiasi netvirtai stovį šitame krašte, neturėdami savo liaudies. Auga bujoja, bet neturėdami gilių šaknų bijosi mažiausios audros.

Tuo tarpu iš-po apačios, iš kelmų kitą-syk taip rupestingai iškirstų latvių ir estų, kįla atžalos, veržiasi aukštyn, prie šviesos, prie saulės. Giliai įsiraususios šaknįs suteikia joms stiprumą, atsigulėjusi dirva priduoda brandumo. Žiurėk, kai-kur iš kitą syk nunykusio kelmo išaugęs gražus medelis. Dar kiek paugės ir susilygįs su subrendusiais vokiečių medžiais. Pakanka pasidairius po Rygą: štai namai latvių draugijos, čiapat skolinamoji kasa; toliau puikųs mokyklos namai. Eini toliau, sutinki didelę sankrovą ukio mašinų, vėl draugijos namus, mokyklą, daugybę iškabų ant visokių krautuvėlių su latviškomis pavardėmis. Pirm keliolikos metų to visko nebuvo, neskaitant draugijų; bet ir draugijų buvo daug mažiau.

Vokiečiai mato tas atžalas ir dėlto taip karščiuoja, nori paimt valdžią į savo rankas. Remia tam tikrus sumanymus, stengiasi įvykdint juos su pagelba Peterburgo didžiunų. Mažiausia jieško vienintėlio tikro kelio — santaikos su kitais vietiniais gyventojais, pirmiausia su latviais ir estais — nenori nusileist, ypač seniejie. Jaunoji karta toliau mato, tarp jaunųjų mažiau inirtimo. Palengva apsireiškia nauja sriovė, bet palengva, per didelės kliutis. Atsirado saujelė drąsuolių, kurie įsteigė Rygoj "liberališkąjį kliubą". Ta daugumo dar neužkenčiama kuopelė leidžia savo laikraštį, gana drąsiai kritikuojantį senasias pažiuras. Ar tik atsilaikys prieš senąją sriovę?

Latviai ir estai taip-pat nelabai linkę prie santaikos. Negali užmiršti praeities; dažnai tenka girdėt šauksmas į kovą, matyt noras parblokšt priešą. Mano, ar tavo viršus! Kitokio išėjimo didžiuma tuo tarpu nemato.

P.

Pabaltijos krašte 1907 metais pasmerkė miriop iš viso 186 žmones; į katorgą — 471 žmogų.

("V.Ž.")

IŠ LATVIJOS.

Vis labiau darosi aišku, kokiais priemoniais vokiečių baronai stengiasi latvius suvokietinti arba visai išstumti iš jų tėvynės. Pasirodo, kaip sako to krašto žinovai, kad tarp vokiečių esanti susitaisiusi didelė draugija "Baltischer Deutscher Verein", prie kurios prisidedą net Berlyno piniguočiai, ir kuri Mintaujoje turinti savo turtingą Banką. Draugijos tikslas esąs išpirkti žemę iš latvių ir parduoti ją vokiečiams kolonistams iš Saratovo, Volynijos ir Suvalkų gubernijų. Goldingeno apskrityję draugijos įgaliotoju, sako, esąs baronas Silvio Bredrich, savo veiklumu pragarsėjęs per revoliuciją. Jis apipirko ir kolonistams vokiečiams padalijo šiuos dvarus: Klein-Jerarden, Firkshof, Feldhof, Planezen, Gross-Arsen, Deksten ir Ozolmuiža. Netiktai dvarus superka baronai, bet ir vienasėdžių mažus ukius, kurios iš senovės latviai nuomuodami-valdė ir kurių seniau nesuskubo išpirkti. Latviams vienasėdžių niekur nebeparduoda, o parduoda tiktai vokiečiams, nors už mažesnius pinigus; dar jiems pataiso trobas ir visokius palengvinimus daro. Ir darbininkus po dvarus baronai dažniausia samdo by kurios tautos, tiktai ne latvius.

Saratovo vokiečių laikraštis "Deutsch. Volksz." skundžiasi, kad jų kolonistai Kurlandijoje buvę suvilti ir apgauti, kiti net reikalaują iš baronų atlyginimo, ir pinigų atgal parkeliauti. Kitur su kolonistais ponai rudenį daug javų nesuskubo nuimti nuo lauko; pasirodo, kad jie ir ne tokie darbštųs ir lietaus bijo, ir tt. Bet baronams ne nauda rupi, bet idėja. Kad vienas lenkas kaszinkuriam baronui išsitaręs, kad toksai jų pasielgimas su latviais galįs neapykantą sukelti, tad šis tiek teatsakęs, kad jau ir taip nebesą santaikos.

Baronai kitą kartą ir mažiausio uždarbio latviams pavydžia. Rudbareno baronas, v. Firks, parduodamas mišką Vindavos firmai Maler ir Ko., kaipo sankalbą, padėjo, kad medžiams kirsti ir vežti nebutų samdomi latviai iš Maž.-Lenų, kurie čia-pat pamiškėje gyvena. Tie vargšai, matydami, kaip tolimesniejie jų kaimynai prie miško užsidirba po dvejatą ir po trejatą rublių per dieną, siuntė delegatus ir maldavo poną, kad ir jiems butų leista pasidarbuoti, nes jau kuone badą kenčią be uždarbio. Bet nieko neišgavo. Kas-žin kaip vieną iš maž-leniečių pirkliai pasamdė sergėti suvežtą ant upės kranto mišką už 30 rub. per mėnesį. Nors tai buvo menkas ir labai sunkus uždarbis, bet čia nei žemė, nei dangus ne toks ir tas buvo jam atimtas, p. Firksui paliepus. Tokiu budu, savo tėvynėje nuskriausti latviai, priversti yra svetur sau duonos jieškoti. Su ašaromis apleizdami tėvynę, keliauja į aplinkinius kraštus, arba net Amerikon plaukia.

Atsiskyrėlis.

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Lenkų laikraštis "Dziennik Poznanski" praneša apie Prusų Lietuvių deputaciją pas švietimo ministerį. Ministeris jai prižadėjęs rupinties, butent nespriešinti tikybos išguldymui lietuvių kalboj, kur tas reikalinga. Ministeris aiškinęs, kad Vokiečių valdžia vien gero velyjanti lietuviams, norinti užlaikyti jų tautystę, tik — trūkstą mokytojų, kurie gerai mokėtų lietuviškai....

("V.Ž.")

IŠ AMERIKOS.

NE JAPONIJA KALTA.

Amerikos pramonininkai skundžiasi, jog išgabenimas Amerikos išdirbinių į Aziją sumažėjo ir mažinasi, jų vietą užima japoniškiejie išdirbiniai. Bet tai ne Japonijos kaltė tik Amerikos garlaivių kompanijų, kurios neišpasakytai pakėlė pervežimo kainas, iš to vien japoniečiai moka naudotiesi.

UŽGRIUVO DARBININKUS.

Shamokin, Pa. Mild-Valley kasyklose užgriuvo ola ir užbėrė 28 darbininkus. Visus juos vienok, išėmus vieno, atkasė sveikus ir gyvus; negyvą ištraukė tik vieną, Franciškų Orlovskį.

MUŠTYNES TERP DARBININKŲ.

Dunbar, Pa. Čia užgimė terp dviejų dalių darbininkų muštynės. Du darbininkai likosi užmušti, 6 sunkiai sužeisti. Policistai suareštavo 45 dalyvavusius muštynėse darbininkus.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Wilkesbarre, Pa. Besileidžiant darbininkams į Stanton kasyklų olą, į olą nupuolė didelis ledo šmotas pataikė į besileidimo prietaisą ir ją sudaužė. Darbininkai nupuolė į 1000 pėdų gilią olą. Trįs darbininkai ant vietos užsimušė, vienas, gabenant ligonbutin, pasimirė.

NUSIŽUDĖ DĖL STOESSELIO MIRTIM PASMERKIMO.

Hartford, Conn. Gyvenanti čia pas Juozą Selvičą jauna mergina, Amelia Karris (gal lietuvė ar latvaitė), išgirdusi, jog jenerolas Stoessel likosi mirtim pasmerktas, nusižudė. Ji savo kambaryj atsukinėjo gazą. Minėta mergina mat tulą laiką, budama Maskolijoj, tarnavo pas jenerolą Stoesselį.

NENORĖJO ALGOS.

Freeport, Long Island. Pasimirė čia buvęs presbiterijonų pamokslininkas Charles Boynton, sulaukęs 75 metų. Budamas pastoriu, jis priėjo prie persitikrinimo, jog kaipo doros mokytojas neprivalo nuo parapijonų imti nė algos, nė kitokio užmokesnio. Kadangi parapija bruko jam algą, jis su visu nuo vietos atsisakė. Paskui jis pasistatė namą, kuriam plytas pats išdegė iš kalkių ir austerių dėžų. Byonton buvo vienok protestonišku kunigu, terp katalikiškųjų, ypač Amerikoj, turbut ne rastum tokių, kurie algų ne norėtų.

UŽMUŠĖ KUNIGĄ.

Denver, Col. Laike mišių Šventos Elzbietos katalikiškos katedros bažnyčioj, likosi nušautas kunigas Leo Heinrichs. Nušovė jį italijonas Guisseppe Guarnacto. Užmuštas kunigas buvo vokietis, gimęs 1867 m. Koelne.

BAŽNYČIOS AMERIKOJ.

Jungtinėse Valstijose yra 161731 kunigas visokių tikėjimų, bažnyčių gi yra 210199, o jos turi 39983156 parapijonus. Taigi mažesnė Amerikos gyventojų pusė priguli prie parapijų. Katalikų parapijonų yra daugiausiai, nes 13890353. Katalikiškų kunigų yra 158910, bažnyčių 127310. Antrą vietą užima metodistai. Jų pastorių yra 41893, bažnyčių jie turi 61518 ir 6660784 parapijonus. Toliau, prie parapijų priguli: 5224305 baptistai, 1285123 presbiterijonai, 2622605 liuteronai.

MUŠTYNĖS.

Philadelphia, Pa. 20 d. vasario apie 1000 bedarbių darbininkų traukė prie miesto rumo reikalauti darbo. Ant Broad str. jie susirėmė su užstojusiais jiems kelią policistais. Susirėmime apie 20 darbininkų likosi sužeistų. Daugumas dalyvavusių demonstracijoj darbininkų buvo italijonai ir lenkai.

JIEŠKO SLAPTOS SPAUSTUVĖS.

New York. Nuo seniai čianykštė policija jieško spaustuvės, kurioj likosi atspauzdinti atsišaukimai kurstanti darbininkus netik apsiginkluoti ir paimti viską, ko reikalauja, bet teip-gi išskersti bankierius iš Wall Street. Tie atsišaukimai pundais dalinami mieste, bet policijai nepasisekė susekti, kokioj spaustuvėj jie spauzdinti.

GAISRAI.

Philadelphia, Pa. Sudegė čia dirbtuvės Thomas Henry & Sons. Dirbtuvėj dirbo su viršum šimtas merginų, bet jas visas pasisekė iš degančios triobos išnešti. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Dayton, Ohio. Išdegė čia įtaisos "Standard Danton Motor Car Co." Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 300000 dol.

EXPLIOZIJOS.

Wharton, N. J. Įtaisose General Explosive Co. atsitiko expliozija, kurios trįs darbininkai likosi užmušti.

Berkeley, Cal. Netoli nuo čia, miestelyj Pinkle, dirbtuvėse Hercules Powder Works atsitiko dinamito expliozija, kurios visos dirbtuvės likosi išgriautos; užmušė teip-gi 27 chiniečius ir 4 baltparvius.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Spring Valley, N. Y. Netoli West Nyak, traukinys Ontario & Western gelžkelio užbėgo ant skersai kelio važiuojančio vežimo, kuriame buvo važiuojanti ant baliaus jauni vaikinai ir merginos. Traukinys vežimą sudaužė ir užmušė 7 vaikinus ir 3 merginas.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Wellsville, Oh. Veik visos čianykščios dirbtuvės pradėjo dirbti ir keli tukstančiai darbininkų gavo darbą. Dirbtuvėse United States, Pioner, Paterson ir Mc Nieol dirbtuvėse gavo darbą 700 darbininkų. Apskritai, darbai čia pradeda eiti geryn.

¶ Saco, Me. Medvilnės dirbtuvės New York Mfg Co. ir Pepperel Mfg Co. pradėjo dirbti. 6000 darbininkų rado jose darbą.

¶ Pottsville, Pa. Darbai kasyklose Phila & Reading Coal & Iron Co. eina gerai dirba pilną laiką.

¶ Tarentum, Pa. Prasidėjo darbai čianykščiose stiklo dirbtuvėse ir visi seniejie darbininkai, išviso 200 vyrų gavo darbą.

¶ Homestead, Pa. Čianykščiose geležies dirbtuvėse pradės dirbti su dviem darbininkų atmainom.

¶ Sharon, Pa. Whealand geležies dirbtuvėse prasidėjo darbai. 400 darbininkų rado jose darbą.

¶ Middletown, Pa. Čianykščiose dudų dirbtuves perkelia į Pittsburgą. Jose dirbo 1200 darbininkų.

¶ Marrietta, Oh. Čia užtvinę vandens užliejo daug dirbtuvių, tai dabar dar daugiau darbininkų yra be darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGOS, ILL.

Ant galo ilgai laukiama pono Petrausko operetė — Kaminakrėtis ir Malunininkas — likosi pastatyta ir ant čikaginės scenos. Tai gal buvo didžiausia šventė tiems, kurie troško matyti ką nors prakilnesnio ant lietuviškos dirvos. Čia jie neapsivylė — pamatė tą, ko lygšiol nebuvo dar matę: tautišką meliodiją ant scenos iš-po artisto rankos, tautiškus šokius ir geltonplaukes — raudonskruostes — sesės, baltais drobiniais marškiniais, plačioms rankovėms, margoms vystėms ir žiurstais, plaukais, supintais į dvi lie[illegible] kasi, ir šniuru karolių po [illegible] Už jų stovėjo žiponuoti, [illegible] ar skrybėliuoti cyfai — ber[illegible] artojėliai. Veidai ir galvos [illegible] dė visą sceną ir iš arti de[illegible] dešimčių krutinių išsiveržė rin[illegible] šutaikytas, meliodiškas ba[illegible] Lietuva Tėvynė musų.. Ir grau[illegible]du ir miela buvo klausyti; širdis sustojo plakus ir iš akių ištryško ašaros, kaip du dideli perlai. Ir kam negalėtų buti graudu jaunas linksmas dienas atminus? Turbut nėra tokio. — Aš įžengiau svetainėn su sopama nuo slogų galva ir, atsidrėbęs, krošėjau susiraukęs, kaip devynios pėtnyčios. Bet chorui užtraukus užmiršau visai sopėjimą galvos ir tik šypsojausi dvasioje it kudikis pilnas pasilinksminimo.

Bet mano noru yra čia ne panegiriką rašyti veikalo rašėjui, ar teismą išduoti jo darbui — ir vieną ir kitą tegul atlieka gabesnis už mane ir geriaus dalyką suprantąs — tik, nors trumpais žodžiais norėjau skaitytojui apipasakoti patį išpildymą veikalo.

Po hymno, prasidėjo komedija kurioje dalyvavo 7 ypatos: [illegible] — A. Zacharevičia, Teklytė [illegible]duktė — M. Horodeckiutė; Petronė, Pikliaus tarnaitė — M. Damijonaitienė; Barbora, kurčia Pikliaus šeimyninkė — L. S. Sutkuvienė; Gratas, kaminakrėtis — J. Ilgaudas; Pranys, jo sunus — J. M. Locaitis; Sabukas, kaminakrėčio bernas — K. B. Balevičia.

Turinys komedijos toks: Pranys įsimyli į Teklytę, o Sabukas į Petronę, bet Malunininkas su Kaminakrėčiu buvo piktuoju ir sakė, kad pirma bokštas sugrius, negu jis leis savo dukterį už kaminakrėčio sunaus. Visas vaizdas pilnas gyvumo ir juokų.

Lošėjai visi savo roles atliko gerai, kiti net puikiai, kaip ve Sutkuvienė tikrai artistiškai atliko savo rolę senos, kurčios mergos, arba Horodeckiutė, įsimylėjusios Teklytės. Rods, moterų rolės buvo trumpos ir lengva buvo išmokti kaip reikia, bet vyrai ir neprastai atliko. Geriausiai, turbut, atliko savo rolę Balevičius, nors, žinoma, ne be to, kad nebutų galima jam ir kitiems šio ar to užmesti. Užtenka to, kad visuomenė buvo pilnai užganėdinta. Iš lošėjų su tikrai gerais balsais buvo Horodeckiutė ir Locaitis, nors Locaičiui ir nenusigiedojo teip, kaip jis galėjo nugiedoti. Pasibaigus lošiui, šokėjai pašoko tris šokius: virvę, klumpakojį ir suktinį. Po 15 minučių pertraukos, choras padainavo vieną po kitai: "Oi motulė mą", "Tai gražios dienos pavasarėlio", "Sėjau rutą" ir "Saulutė raudona". Dainos patiko visiems kaip nereikia geriaus, ką liudijo gausus plojimai rankų, išėmus tik kelis karštuolius begalvius, kurie vadina save socijalistais; jiems nepatiko mat, kad nebuvo giedota marselietė. Smarkųs tai vyrai, jie žadėjo net ir švilpt atėję, bet matyt neišdryso visgi. Tiek to, apie juos gausime kitą progą pašnekėti ir pamatyt, kokiais didvyriais jie yra.

Taigi perstatymu visi buvo užganėdinti daugiau, negu jie tikėjosi. Bet tas, kuris tą sunkų darbą atliko, berengdamas chorą iš nušlavintų balsų, mažai tegali gandintis iš mųs. Manykime — en, kur 40000 lietuvių skaitoma, susirinko vos 400 ypatų tą jo prikų darbą pamatyti. Galime supusti, kad jis teipgi gyventi nori — bet ne tą aš norėjau pasakyti: męs turime jį užlaikyti, jei velijame sau

tarp moterų prie susipratimo, prie išpažinimo žmogaus tiesų. Tai apsireiškia tankiausiai per pajuokavimus prasmėje kišimosi moterų į vyriškus dalykus: "ar tai žertai, kad moterys sprasbas rašo, nor kad valdžia uždraustų degtinę pardavinėti". "Nesvietiškus galus išsimislija". Ir pripildo kokiu tai džiaugsmu, rimtu vertumu moterų širdis, ir mintis kaip vilnįs ritasi pagal mintį. Jos atsirito iš pirmojo lietuvių moterų susivažiavimo.

Daug padėtų moterims kilti iš miego tamsybės, kad butų koks mėnesinis (ne tankiau išeinąs) moterų laikraščiukas. Tikrai ne viena moteris, o ypač merginos, laikytų sau už pareigą ir garbę pasiinteresuoti, ką tenai rašo apie moteris. Gal neviena didžiuotųsi tokiu laikraščiuku, kaip dabar didžiuojasi prusinėmis skepetaitėmis ir žemais kaliošais. Susirinkimuose atsirastų naujos temos, naujį juokai. Mintis prie minties, kaip lašas prie lašo, ir jau nauja srovė.

Užkurys.

("V. Ž.")

IŠ VIŠTYČIO,
Vilkaviškio pav.

Į Vištyčio krasą pareina laiškai visam valsčiui, o iš ten laiškanešiai išnešioja, kur reikia.

Nežinia dėlko Gražiškiečiai tankiai gauna laiškus jau atplėštus, ypač iš užsienio. Išpradžių žmonės manė, kad tą daro Gražiškių laiškanešys, bet paskui, ištyrus dalyką, pasirodė, kad laiškus "cenzuruoja" Vištyčio "pačtalijonas" Urbanavičius. Ko jis ten ieško, nežinia, bet tiems, kurie laiškus gauna jau atplėštus, yra labai nemalonu.

A. Žlibis.

(Iš "L.U.")

IŠ PILVIŠKIŲ,
Suvalkų gub.

Pas mus paskutiniuoju laiku "Šviesa" žymiai prasiplatino. Ikišiolei jos darbus labai trukdė "Žiburio" platintojai. Bet dabar jau žmonės atskiria, kur grudai, o kur pelai, nors kunigėliai visaip ir stengiasi jiems įkalbėti, kad "Žiburis" stovi ant "teisingo ir druto pamato".

Dabar kaszin kodėl tas "teisingas" pamatas pradėjo griuti. Norėdamas jį paremti kunigėlis Švilpa patarė išrinkti į pirmsėdžius ukininką. Išrinko ukininką Daironį. Bet ir tas nieko negelbėjo. Kuo tuoliau, tuo silpniau žiba musų "Žiburis" o "Šviesa" pradeda vis labiau ir labiau šviesti.

Vincas Bekampis.

(Iš "L.U.")

IŠ BARZDŲ,
Naumiesčio pavieto.

Gruodžio 28 d. apie 12 valandą dieną atsidangė į Barzdų sodžių pas Juozą Simokaitį žandarai kratos daryt. Iškratę paėmė porą legališkų knygučių po vieną egzempliorių. Ir galų gale netikėtai kažikur sniege užtiko šautuvą. Išvažiuodami krėtikai dar reikalavo, kad butų atiduotas revolveris: girdi, nebus bėdos, tik atiduok, męs norime visus surinkti.

Tą pačią dieną valdžios tarnai krėtė Žaleblėkių Baltrušaitį, jieškojo ginklų. Mat nedori liežuviai pasakojo, buk 1905 m. jis nuginklavęs girios sargą. Nieko nerado

P. Vampsa.

(Iš "Ž.")

IŠ PADOVINIO,
Kalvarijos pav.

Sausio 5 dieną vidurnaktį, Padovinio valsčiaus raštinėn atėjo keturi kaukėmis apsidėję vyrai, primušė raštininką Pniutą, paleido iš cypės Marčiukaitį ir sudraskė caro paveikslą. Porai dienų po to atsitikimo praslinkus atvyko į čia pavieto viršininkas, teismo tyrinėtojas, gydytojas ir 60 kareivių ir Putriškiuose padarė kratą; rado vieną šautuvą. Ant rytojaus, nedėldienį, darė kratas Varnupiuose ir Plyniuose; rado keletą šautuvų. Jieškojo "nagaikų", kuriomis nežinomiejie mušė raštininką, ir kaukių, kuriomis jie buvo apsidėję, bet nieko panašaus nerado. Vakare dar atkeliavo iš Suvalkų prokuroras ir svarbesniųjų dalykų tyrinėtojas.

Tas atsitikimas sukėlė tarp ramių kaimo gyventojų didelį triukšmą. Valstiečiai bijo, kad valdžia neuždėtų ant viso valsčiaus pabaudos.

Dabar dieną ir naktį trįs valstiečiai sergi raštinę.

Tekšys.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VEIVERIŲ.

Jau du metu praėjo nuo Veiverių mokinių streiko.

Pasekmės streiko buvo labai skaudžios mokiniams: jie tapo prašalinti iš seminarijos, pasodyti kalėjiman.... Tik po kvotimų jie liko priimti į tą patį kursą, kuriame buvo ligi streiko: žinoma, metai nuėjo per niek. Maža to. Kad mokiniai nedrįstų daugiaus "streikuot", inspektorius padarė taip, kad daugelis neturtingų mokinių visai nustojo pašalpos (stipendijos), kalbėdamas: "Jųs biedni. Kam gi jums streikuoti? Tegul turtingesnieji streikuoja. O dabar kęskite?" Tokiu budu gavo stipendijas tik vokiečiai, kurie visai nestreikavo, lenkai ir didžiausi turtuoliai iš lietuvių. Dar atsižvelkim į tą, kas tapo išpildyta iš mokinių peticijos, kuri, tiesa, buvo "maksimališka". Butų tik tuščia svajonė laukt kokių nors mokinių reikalavimų išpildymų po tokio pasielgimo su pačiais mokiniais. Taip ir liko. Iš mokinių tapo atimtos tos tiesos, kurias jie buvo pamažu iškovoję, vienu žodžiu, jie tapo aršiau suvaržyti. Spėka paėmė viršų ant tiesos. Ypač tą galima sakyt apie šį metą. Jau išpradžių metų inspektorius Olifirenko peržengė pamatinius įstatymus Veiverių mokytojų seminarijos, sulyg kurių į V. M. S. priimami tik lietuviai. Bet šįmet tapo priimti 5 rusai, 3 vokiečiai ir daug lenkų. Mokinius gi persekioja, sodina kalėjiman, kaip tas jau žinoma iš laikraščių, prašalina.... Taip, nė už šį, nė už tą tapo prašalinti net 4 mokiniai. Dar liko prašalintas vienas....Ką gi veikia Veiverių "biurokratai"? — Jie džiaugias!... Jie linksmi!..... Ir yra ko linksmintis! Jų aršiausi priešai prašalinti, ištremti kalėjiman. Jie džiaugias!.. Jie puotas kelia!.... Linksminkitės! Puotaukit! — Jusų laikas! Dar kiekvienas paklaus: "O ką gi mokiniai"? Jie tyli.... snaudžia..... Jie dar atmena streiko pasekmes. Ne vienas iš jų tupėjo kalėjime.... Užtat jie bijo pakelti balsą už savo tiesas, už teisybę, kuri teip persekiojama visoj Rusijoj..... Maža to. Jie taip-pat džiaugiasi.... Jie linksminasi.... Jie daro šokius, kuriuos inspektorius noriai leidžia. Jie šokinėja.... linksmi.... Jų veidai iškaitę.... akįs žiba.... Visur skamba lenkiška kalba.... Snauskite! Tylėkite! Jums nieks nieko nesako užtat, nes išliuosavimas mokyklos iš svetimtaučių nagų — ne mokinių darbas. — Tas darbas — visuomenės! Bet kam gi tie šokiai, tos linksmybės, kada jųsų draugai, viešpataujančios neteisybės vergai, liudni sėdi namie, slėpdamiesi nuo šiurkščių tėvų žabangų, sėdi kalėjimuose, kaipo didžiausi prasikaltėliai?.... Kam gi tie pataikavimai "biurokratams", kurie džiaugiasi iš mųsų nelaimių?.... Mokiniai! Busimiejie Lietuvos piliečiai! Susipraskit kartą!....

Ciepcikas

("V.Ž.")

IŠ MINTAUJOS.

Pasmerktiejie Mintaujos karo teismu Sausio 7 d. T. Bullis ir A. Bruhnas miriop, jau sušaudyti.

Mintaujos karo teismas išnagrinėjas bylą apie Tukumo revoliuciją 1905 metais pasmerkė 9 žmones katorgon, 3 kalėjiman ir 7 išteisino.

("V.Ž.")

NAUJI APSIREIŠKIMAI MOKYKLOSE.

Naujo apšvietimo ministerio paskyrimas negalėjo nepasilikti be atmainų ministerijos veikimo pakraipoj! Jau pradeda vienur ar kitur pasirodyti naujo kurso apsireiškimai. Taip antai, Peterburgo apskričio mokslo globėjas šiomis dienomis išleido aplinkraštį, kuriame paliepia visiems vidutinių mokyklų viršininkams prašalinti iš mokyklos politiką ir kosmopolitizmą ir padaryti mokyklą tautiška.

Aplinkraštis kviečia į darbą, prie "doriškos įtekmės" ant mokinių visus mokyklų valdininkus, kad anot jo "atlikti sunkų darbą dabartinės mokyklos ligų išgydymo, kad padaryti ją tautišką, kad įkvėpti mokiniams godojimą savo valstybės ir meilę žmonių kurie savo darbu sutvėrė tą valstybę".

Pirmiaus mokykla norėdama turėti "dorišką įtekmę" ant mokinių kreipėsi į tėvų komitetą, dabar jau tėvų komitetas nebereikalingas, dabar aplinkraštis kviečia vienus tiktai valdininkus.

Naujas kursas pasirodė taip-pat ir tame, kad išleistas paliepimas atstatyti visus mokytojus kadetų partijai priklausančius.

Dar labiaus atjaus tą naują kursą "Saulės" mokykla Kaune. Šiomis dienomis globėjų komitetas Vilniuj išleido paliepimą, sulyg kurio "Saulės" mokykloj Kaune rusų kalbą, geografiją ir istoriją gali išguldinėti mokytojai tiktai rusai.

Name turbut turi apsireikšti mokyklos tautiškumas.

("V. Ž.")

IŠ RYGOS.

Kiek apšvietimo draugija "Žvaigždė" atliko 1907 metais Rygoj kulturiško darbo galima matyti iš trumpo jos darbų nurodymo. Įkurta 5 mokyklos, kurias lanko apie 320 vaikų. Prie trijų mokyklų yra kursai suaugusiems, kuriuos lanko 50 žmonių suviršum. Kursus atvėrus, 1907 m. pradžioj, prisirašė juos lankyti daug žmonių. Pavasarį į kursus kai-kur atsilankydavo vos 2 — 3 žmonės, rudeniop vėl prisirašė ligi 80 žmonių, bet dabar tas skaičius vis eina mažyn. Didžiausia tokio apsireiškimo priežastis — tai laiko stoka. Išbuvęs žmogus ištisą dieną fabrikoj, nori nors vakare, atlikęs namų darbus, bent kiek pasilsėti. Kiti vėl nesilanko į kursus todėl, kad nesupranta mokslo reikalingumo; dažnai girdi seną pasaką: "nė kunigu, nė daktaru nebusiu; vis tiek, ar mokysiuos ar ne, pasiliksiu kaip ir buvęs darbininku". Kitas vėl sykį-antrą ateina į kursus, pažiuri, kad toks ir toks jo pažįstamas nesimokina ir toliaus nebesilanko. Kitas vėl laukia kursuose pamatyti kokį "teatrą", jeigu gi to nėra, nereikia ir kursų.

Daug geriaus sekasi skaitymai mokyklose taip-pat suaugusiems su nykstančiais paveikslais. Salė visuomet esti pilna klausytojų. Buvo skaitoma iš astronomijos ir kaip žmonės kitur gyvena. Tik nėra kam skaityti: dvi ypatos turi paėmę į savo rankas skaitymų "monopolį". Reikėtų, kad daugiaus atsirastų ypatų, norinčių prisidėti prie to darbo.

Ligšiol galima buvo skaityti be jokio iš valdžios pusės varžymo: niekas nežiurėjo nė kas skaito, nė apie ką skaito.

Neužmiršdavo "Žvaigždė" ir palinksminti žmones. 1907 metais įtaisyta 14 spektaklių (vakarų su lošimais), kurių 2 spektakliu buvo surengta ne Rygoj, bet Rygos paviete — Bolderau ir Dreilingsbute. Rygoj vakarai buvo rengiami miesto pakraščiuose, kur daugiau gyvena lietuvių: Ilgeceme, Tornkalne, Binenhofe, Raudondauguvije ir tik paskutinis buvo vidumiestyje. Vakarai visuomet duoda pelną, tik Bolderau daro išimtį, pelnas siekia nuo 15 ligi 70 rb.

"Žvaigždės" įsteigtosios bibliotekos mažai aprupintos knygomis, todėl ir skaitytojų turi neperdaug. Labai plačiai darbuojasi Rygoje lenkų apšvietimo draugija, dažnai konkuruodama su lietuviais; gal teisingiaus bus pasakius, kad lietuviai konkuruoja su lenkais, nes dažniausia pirma lenkai įsteigia mokyklą, paskiaus gi ir lietuviai. Kai - kuriose lenkų mokyklose mokinių skaičius žymiai pradeda mažėti ir vaikai pareina į lietuvių mokyklas.

"Žvaigždės" darbas įgyjo kitataučių simpatijas. Nesusipratę lietuviai darbininkai dažnai trukdydavo darbininkų darbą, kenkdavo jų tikslams ir sunku buvo skleisti susipratimas, nes žymus jų skaičius buvo analfabetai (nemokanti nė rašyti nė skaityti). Tą gi prašalins platus viešas darbas.

Bet visuomet darbo dirva apribota, nes pinigų truksta. Jau rodos vartojama visoki budai, kad tik daugiaus pinigų surinkti, tačiaus vis nėra jų užtektinai. Tam tikslui Sausio 26 dieną (s. sk.) Latvių teatre bus vaidinta Žemkalnio veikalas "Blinda".

K. Venslauskis.

Baltijos pajurio vokiečiai smarkiai triusiasi apie savo reikalus— steigia įvairių laipsnių mokyklas su išguldomaja vokiška kalba, stengiasi išnaudot kuoplačiausiai savo įtekmę Peterburge, skverbiasi į visokias valdiškas vietas savo krašte, ir jo aplinkėje. Į šitą paskutinį dalyką atkreipė jau savo atydą ir rusų spauda. Viename laikraštyje įvardinta keletas aukštesniųjų valdininkų Dvinsko miesto (ant Kuršo sienos) ir jo apygardoj. Štai pavardės tų valdininkų; general-gubernatorius — Pelceris, bajoru vadas — baronas Šlipenbachas, policmeisteris — Rozentalis, miesto galva — Pfeiferis, miesto viešojo banko direktorius—Talbergas.. Numanu, ketorius Talbergas.... Numanu, keno rankose yra vadelės. Steigdami mokyklas, vokiečiai neužmiršta ir apie pradedamasias mokyklas, stengdamiesi įkurt jų kodaugiau netik miestuose, kur vokiečių yra daug, bet ir sodžiuose, kur jų beveik nesama. Daro taip rupindamies: sutvirtint vokišką "žemėsnįjį luomą" miestuose ir pagamint jį sodžiuose. Tą patį tikslą turėję baronai, kviezdami į savo kraštą vokiečius kolonistus iš Rusijos gilumos, nors to neprisipažįsta: kolonistai buvę reikalingi kaipo savi, įtikimi žmonės.

Stoka "žemesniųjų luomų" — tai silpniausia vokiečių pusė. Turtingi, labiau už kitus apsišvietę, jie betgi jaučiasi netvirtai stovį šitame krašte, neturėdami savo liaudies. Auga bujoja, bet neturėdami gilių šaknų bijosi mažiausios audros.

Tuo tarpu iš-po apačios, iš kelmų kitą-syk taip rupestingai iškirstų latvių ir estų, kįla atžalos, veržiasi aukštyn, prie šviesos, prie saulės. Giliai įsiraususios šaknįs suteikia joms stiprumą, atsigulėjusi dirva priduoda brandumo. Žiurėk, kai-kur iš kitą syk nunykusio kelmo išaugęs gražus medelis. Dar kiek paugės ir susilygįs su subrendusiais vokiečių medžiais. Pakanka pasidairius po Rygą: štai namai latvių draugijos, čiapat skolinamoji kasa; toliau puikųs mokyklos namai. Eini toliau, sutinki didelę sankrovą ukio mašinų, vėl draugijos namus, mokyklą, daugybę iškabų ant visokių krautuvėlių su latviškomis pavardėmis. Pirm keliolikos metų to visko nebuvo, neskaitant draugijų; bet ir draugijų buvo daug mažiau.

Vokiečiai mato tas atžalas ir dėlto taip karščiuoja, nori paimt valdžią į savo rankas. Remia tam tikrus sumanymus, stengiasi įvykdint juos su pagelba Peterburgo didžiunų. Mažiausia jiesko vienintėlio tikro kelio — santaikos su kitais vietiniais gyventojais, pirmiausia su latviais ir estais — nenori nusileist, ypač seniejie. Jaunoji karta toliau mato, tarp jaunųjų mažiau inirtimo. Palengva apsireiškia nauja sriovė, bet palengva, per didelės kliutis. Atsirado saujelė drąsuolių, kurie įsteigė Rygoj "liberališkąjį kliubą". Ta daugumo dar neužkenčiama kuopelė leidžia savo laikraštį, gana drąsiai kritikuojantį senasias pažiuras. Ar tik atsilaikys prieš senąją sriovę?

Latviai ir estai taip-pat nelabai linkę prie santaikos. Negali užmiršti praeities; dažnai tenka girdėt šauksmas į kovą, matyt noras parblokšt priešą. Mano, ar tavo viršus! Kitokio išėjimo didžiuma tuo tarpu nemato.

P.

Pabaltijos krašte 1907 metais pasmerkė miriop iš viso 186 žmones; į katorgą — 471 žmogų.

("V.Ž.")

IŠ LATVIJOS.

Vis labiau darosi aišku, kokiais priemoniais vokiečių baronai stengiasi latvius suvokietinti arba visai išstumti iš jų tėvynės. Pasirodo, kaip sako to krašto žinovai, kad tarp vokiečių esanti susitaisiusi didelė draugija "Baltischer Deutscher Verein", prie kurios prisidedą net Berlyno piniguočiai, ir kuri Mintaujoje turinti savo turtingą Banką. Draugijos tikslas esąs išpirkti žemę iš latvių ir parduoti ją vokiečiams kolonistams iš Saratovo, Volynijos ir Suvalkų gubernijų. Goldingeno apskrityje, draugijos įgaliotoju, sako, esąs baronas Silvio Bredrich, savo veiklumu pragarsėjęs per revoliuciją. Jis apipirko ir kolonistams vokiečiams padalijo šiuos dvarus: Klein-Jerarden, Firkshof, Feldhof, Planezen, Gross-Arsen, Deksten ir Ozolmuiža. Netiktai dvarus superka baronai, bet ir vienasėdžių mažus ukius, kuriuos iš senovės latviai nuomuodami-valdė ir kurių seniau nesuskubo išpirkti. Latviams vienasėdžių niekur nebeparduoda, o parduoda tiktai vokiečiams, nors už mažesnius pinigus; dar jiems pataiso trobas ir visokius palengvinimus daro. Ir darbininkus po dvarus baronai dažniausia samdo by kurios tautos, tiktai ne latvius.

Saratovo vokiečių laikraštis "Deutsch. Volksz." skundžiasi, kad jų kolonistai Kurlandijoje buvę suvilti ir apgauti, kiti net reikalaują iš baronų atlyginimo, ir pinigų atgal parkeliauti. Kitur su kolonistais ponai rudenį daug javų nesuskubo nuimti nuo lauko; pasirodo, kad jie ir ne tokie darbštųs ir lietaus bijo, ir tt. Bet baronams ne nauda rupi, bet idėja. Kad vienas lenkas kaszinkuriam baronui išsitaręs, kad toksai jų pasielgimas su latviais galįs neapykantą sukelti, tad šis tiek teatsakęs, kad jau ir taip nebesą santaikos.

Baronai kitą kartą ir mažiausio uždarbio latviams pavydžia. Rudbareno baronas, v. Firks, parduodamas mišką Vindavos firmai Maler ir Ko., kaipo sankalbą, padėjo, kad medžiams kirsti ir vežti nebutų samdomi latviai iš Maž.-Lenų, kurie čia-pat pamiškėje gyvena. Tie vargšai, matydami, kaip tolimesniejie jų kaimynai prie miško užsidirba po dvejatą ir po trejatą rublių per dieną, siuntė delegatus ir maldavo poną, kad ir jiems butų leista pasidarbuoti, nes jau kuone badą kenčią be uždarbio. Bet nieko neišgavo. Kas-žin kaip vieną iš maž-leniečių pirkliai pasamdė sergėti suvežtą ant upės kranto mišką už 30 rub. per mėnesį. Nors tai buvo menkas ir labai sunkus uždarbis, bet čia nei žemė, nei dangus ne toks ir tas buvo jam atimtas, p. Firksui paliepus. Tokiu budu, savo tėvynėje nuskriausti latviai, priversti yra svetur sau duonos jieškoti. Su ašaromis apleizdami tėvynę, keliauja į aplinkinius kraštus, arba net Amerikon plaukia.

Atsiskyrėlis.

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Lenkų laikraštis "Dziennik Poznanski" praneša apie Prusų Lietuvių deputaciją pas švietimo ministerį. Ministeris jai prižadėjęs rupinties, butent nesipriešinti tikybos išguldymui lietuvių kalboj, kur tas reikalinga. Ministeris aiškinęs, kad Vokiečių valdžia vien gero velyjanti lietuviams, norinti užlaikyti jų tautystę, tik — trukstą mokytojų, kurie gerai mokėtų lietuviškai....

("V.Ž.")

IŠ AMERIKOS.

NE JAPONIJA KALTA.

Amerikos pramonininkai skundžiasi, jog išgabenimas Amerikos išdirbinių į Aziją sumažėjo ir mažinasi, jų vietą užima japoniškiejie išdirbiniai. Bet tai ne Japonijos kaltė tik Amerikos garlaivių kompanijų, kurios neišpasakytai pakėlė pervežimo kainas, iš to vien japoniečiai moka naudotiesi.

UŽGRIUVO DARBININKUS.

Shamokin, Pa. Mild-Valley kasyklose užgriuvo ola ir užbėrė 28 darbininkus. Visus juos vienok, išėmus vieno, atkasė sveikus ir gyvus; negyvą ištraukė tik vieną, Franciškų Orlovskį.

MUŠTYNES TERP DARBININKŲ.

Dunbar, Pa. Čia užgimė terp dviejų dalių darbininkų muštynės. Du darbininkai likosi užmušti, 6 sunkiai sužeisti. Policistai suareštavo 45 dalyvavusius muštynėse darbininkus.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Wilkesbarre, Pa. Besileidžiant darbininkams į Stanton kasyklų olą, į olą nupuolė didelis ledo šmotas pataikė į besileidimo prietaisą ir ją sudaužė. Darbininkai nupuolė į 1000 pėdų gilią olą. Trįs darbininkai ant vietos užsimušė, vienas, gabenant ligonbutin, pasimirė.

NUSIŽUDĖ DĖL STOESSELIO MIRTIM PASMERKIMO.

Hartford, Conn. Gyvenanti čia pas Juozą Selvičą jauna mergina, Amelia Karris (gal lietuvė ar latvaitė), išgirdusi, jog jenerolas Stoessel likosi mirtim pasmerktas, nusižudė. Ji savo kambaryj atsukinėjo gazą. Minėta mergina mat tulą laiką, budama Maskolijoj, tarnavo pas jenerolą Stoesselį.

NENORĖJO ALGOS.

Freeport, Long Island. Pasimirė čia buvęs presbiterijonų pamokslininkas Charles Boynton, sulaukęs 75 metų. Budamas pastoriu, jis priėjo prie persitikrinimo, jog kaipo doros mokytojas neprivalo nuo parapijonų imti nė algos, nė kitokio užmokesnio. Kadangi parapija bruko jam algą, jis su visu nuo vietos atsisakė. Paskui jis pasistatė namą, kuriam plytas pats išdegė iš kalkių ir austerių dėžų. Byonton buvo vienok protestonišku kunigu, terp katalikiškųjų, ypač Amerikoj, turbut ne rastum tokių, kurie algų ne norėtų.

UŽMUŠĖ KUNIGĄ.

Denver, Col. Laike mišių Šventos Elzbietos katalikiškos katedros bažnyčioj, likosi nušautas kunigas Leo Heinrichs. Nušovė jį italijonas Guisseppe Guarnacto. Užmuštas kunigas buvo vokietis, gimęs 1867 m. Koelne.

BAŽNYČIOS AMERIKOJ.

Jungtinėse Valstijose yra 161731 kunigas visokių tikėjimų, bažnyčių gi yra 210199, o jos turi 39983156 parapijonus. Taigi mažesnė Amerikos gyventojų pusė priguli prie parapijų. Katalikų parapijonų yra daugiausiai, nes 13890353. Katalikiškų kunigų yra 158910, bažnyčių 127310. Antrą vietą užima metodistai. Jų pastorių yra 41893, bažnyčių jie turi 61518 ir 6660784 parapijonus. Toliau, prie parapijų priguli: 5224305 baptistai, 1285123 presbiterijonai, 2622605 liuteronai.

MUŠTYNĖS.

Philadelphia, Pa. 20 d. vasario apie 1000 bedarbių darbininkų traukė prie miesto rumo reikalauti darbo. Ant Broad str. jie susirėmė su užstojusiais jiems kelią policistais. Susirėmime apie 20 darbininkų likosi sužeistų. Daugumas dalyvavusių demonstracijoj darbininkų buvo italijonai ir lenkai.

JIEŠKO SLAPTOS SPAUSTUVĖS.

New York. Nuo seniai čianykštė policija jieško spaustuvės, kurioj likosi atspauzdinti atsišaukimai kurstanti darbininkus netik apsiginkluoti ir paimti vįską, ko reikalauja, bet teip-gi išskersti bankierius iš Wall Street. Tie atsišaukimai pundais dalinami mieste, bet policijai nepasisekė susekti, kokioj spaustuvėj jie spauzdinti.

GAISRAI.

Philadelphia, Pa. Sudegė čia dirbtuvės Thomas Henry & Sons. Dirbtuvėj dirbo su viršum šimtas merginų, bet jas visas pasisekė iš degančios triobos išnešti. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Dayton, Ohio. Išdegė čia įtaisos "Standard Danton Motor Car Co." Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 300000 dol.

EXPLIOZIJOS.

Wharton, N. J. Įtaisose General Explosive Co. atsitiko expliozija, kurios trįs darbininkai likosi užmušti.

Berkeley, Cal. Netoli nuo čia, miestelyj Pinkle, dirbtuvėse Hercules Powder Works atsitiko dinamito expliozija, kurios visos dirbtuvės likosi išgriautos; užmušė teip-gi 27 chiniečius ir 4 baltparvius.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Spring Valley, N. Y. Netoli West Nyak, traukinys Ontario & Western gelžkelio užbėgo ant skersai kelio važiuojančio vežimo, kuriame buvo važiuojanti ant baliaus jauni vaikinai ir merginos. Traukinys vežimą sudaužė ir užmušė 7 vaikinus ir 3 merginas.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Wellsville, Oh. Veik visos čianykščios dirbtuvės pradėjo dirbti ir keli tukstančiai darbininkų gavo darbą. Dirbtuvėse United States, Pioner, Paterson ir Mc Nieol dirbtuvėse gavo darbą 700 darbininkų. Apskritai, darbai čia pradeda eiti geryn.

¶ Saco, Me. Medvilnės dirbtuvės New York Mfg Co. ir Pepperel Mfg Co. pradėjo dirbti. 6000 darbininkų rado jose darbą.

¶ Pottsville, Pa. Darbai kasyklose Phila & Reading Coal & Iron Co. eina gerai dirba pilną laiką.

¶ Tarentum, Pa. Prasidėjo darbai čianykščiose stiklo dirbtuvėse ir visi seniejie darbininkai, išviso 200 vyrų gavo darbą.

¶ Homestead, Pa. Čianykščiose geležies dirbtuvėse pradės dirbti su dviem darbininkų atmainom.

¶ Sharon, Pa. Whealand geležies dirbtuvėse prasidėjo darbai. 400 darbininkų rado jose darbą.

¶ Middletown, Pa. Čianykščiai dudų dirbtuves perkelia į Pittsburgą. Jose dirbo 1200 darbininkų.

¶ Marrietta, Oh. Čia užtvinę vandens užliejo daug dirbtuvių, tai dabar dar daugiau darbininkų yra be darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGOS, ILL.

Ant galo ilgai laukiama pono Petrausko operetė — Kaminakrėtis ir Malunininkas — likosi pastatyta ir ant čikaginės scenos. Tai gal buvo didžiausia šventė tiems, kurie troško matyti ką nors prakilnesnio ant lietuviškos dirvos. Čia jie neapsivylė — pamatė tą, ko lygšiol nebuvo dar matę: tautišką meliodiją ant scenos iš-po artisto rankos, tautiškus šokius ir geltonplaukes — raudonskruostes — sesės, baltais drobiniais marškiniais, plačioms rankovėms, margoms vystėms ir žiurstais plaukais, supintais į dvi- lie kasi, ir šniuru karolių po Už jų stovėjo žiponuoti, š ar skrybėliuoti cyrai — ber artojėliai. Veidai ir galvos dė visą sceną ir iš arti de dešimčių krutinių išsiveržė ri sutaikytas, meliodiškas ba Lietuva Tėvynė musų.. Ir graudu ir miela buvo klausyti; širdis sustojo plakus ir iš akių ištryško ašaros, kaip du dideli perlai. Ir kam negalėtų buti graudu jaunas linksmas dienas atminus? Turbut nėra tokio. — Aš įžengiau svetainėn su sopama nuo slogų galva ir, atsidrėbęs, krošėjau susiraukęs, kaip devynios pėtnyčios. Bet chorui užtraukus užmiršau visai sopėjimą galvos ir tik šypsojausi dvasioje it kudikis pilnas pasilinksminimo.

Bet mano noru yra čia ne panegiriką rašyti veikalo rašėjui, ar teismą išduoti jo darbui — ir vieną ir kitą tegul atlieka gabesnis už mane ir geriaus dalyką suprantąs — tik, nors trumpais žodžiais norėjau skaitytojui apipasakoti patį išpildymą veikalo.

Po hymno, prasidėjo komedija kurioje dalyvavo 7 ypatos: — A. Zacharevičia, Teklytė duktė — M. Horodeckiutė; Petronė, Pikliaus tarnaitė — M. Damijonaitienė; Barbora, kurčia Pikliaus šeimyninkė — L. Š. Sutkuvienė; Gratas, kaminakrėtis — J. Ilgaudas; Pranys, jo sunus — J. M. Locaitis; Sabukas, kaminakrėčio bernas — K. B. Balevičia.

Turinys komedijos toks: Pranys įsimyli į Teklytę, o Sabukas į Petronę, bet Malunininkas su Kaminakrėčiu buvo piktuoju ir sakė, kad pirma bokštas sugrius, negu jis leįs savo dukterį už kaminakrėčio sunaus. Visas vaizdas pilnas gyvumo ir juokų.

Lošėjai visi savo roles atliko gerai, kiti net puikiai, kaip ve Sutkuvienė tikrai artistiškai atliko savo rolę senos, kurčios mergos, arba Horodeckiutė, įsimylėjusios Teklytės. Rods, moterų rolės buvo trumpos ir lengva buvo išmokti kaip reikia, bet vyrai ir neprastai atliko. Geriausiai, turbut, atliko savo rolę Balevičius, nors, žinoma, ne be to, kad nebutų galima jam ir kitiems šio ar to užmesti. Užtenka to, kad visuomenė buvo pilnai užganėdinta. Iš lošėjų su tikrai gerais balsais buvo Horodeckiutė ir Locaitis, nors Locaičiui ir nenusigiedojo teip, kaip jis galėjo nugiedoti. Pasibaigus lošiui, šokėjai pašoko tris šokius: virvę, klumpakojį ir suktinį. Po 15 mi nučių pertraukos, choras pa vieną po kitai: "Oi motul "Tai gražios dienos pavas "Sėjau rutą" ir "Saulutė rau Dainos patiko visiems nereikia geriaus, ką liudijo plojimai rankų, išėmus tik karštuolius begalvius, kurie na save socijalistais; jiems ko mat, kad nebuvo giedota selietė. Smarkųs tai vyrai, ji dėjo net ir švilpt atėję, bet neišdryso visgi. Tiek to, juos gausime kitą progą pašn ir pamatyt, kokiais didvyriais yra.

Taigi perstatymu visi buvo u nėdinti daugiau, negu jie tik Bet tas, kuris tą sunkų darbą ko, berengdamas chorą iš n vintų balsų, mažai tegali gan tis iš mųs. Manykime — kur 40000 lietuvių skaitoma, rinko vos 400 ypatų tą jo darbą pamatyti. Galime sup kad jis teipgi gyventi nori — ne tą aš norėjau pasakyti: mę rime jį užlaikyti, jei velijame

gero, jei norime savo gentkartei įteikti kiltesnius mierius, augštesnes mąstis ir norą laisvės; jei nenorime vergauti, kaip lygšiolai vergavome kitiems; jei norime, kad kiti vadintų mus tauta, verta pagarbės. Męs turime skrajoti dvasios sparnais, kad iškilti iš bedugnės nežinės ir skurdo. Muzika,—kaip ji pakelia žmogų! Išgirdę akordus muzikos, įgijame energiją, užmirštame savo skausmus ir kančias ir pergalime sunkenybes. Bet gaila, kad męs tos muzikos vertės nesuprantame dar. Toksai žmogus kaip p. Petrauskas turėtų buti mums brangiausia ypata, o ar šiądien daugelis mųs tą supranta? Sarmata mums ir ypatingai mums čikagiečiams, kadangi męs tą savo priedermę lengvai galėtume atlikti, be jokio apsunkinimo savęs. Tik leiskime savo jaunuomenę pas jį mokintis ir paskui nueikime paklausyti jos saldžių dainelių. Ponas Petrauskas, manau, nereikalaus nieko nuo mųs daugiau, o ką jis mums savo darbu duos, tai tikrai bus brangi dovana. Pagalvokime šitą.

Jonas Lopas.

Pereitą nedėlią paprastame laike ir vietoje atsibuvo "Aušros" draugystės prelekcija, kurią skaitė Baltušis. Tematas turėjo buti "Apšvieta Lietuvos", bet prelegento skaityme nieko panašaus nebuvo. Jis pradėjo nuo socijalizmo abelnai, paskui, priėjęs prie Lietuvos, užgriebė jos topografiją, mytoliogiją, paskui pramonę, šiek tiek; nuo to, nežinia kam, perėjo prie to lygaus aprašymo Japonijos, nuo kurio sugryžo prie nusidavimų savo ypatiško gyvenimo, užgriebė niektikystę ir perėjo ant revoliucijos. Iš to visko išėjo toks kretinys, kad klausytojai niekaip negalėjo suvyti tikslą jo skaitymo, ar bent jo pakraipą. Taigi ir šita prelekcija visi klausytojai nepasiganėdino. Bet joje buvo ir viena gera pusė. Prelegentas atsistodamas, atvirai išpažino, kad jis jokių mokslų nėra lankęs ir skaityti ir rašyti yra išmokęs pats per save. Taigi iš šitos pusės žiurint, jo skaitymas yra geru pavyzdžiu ms, kurie rugoja, kad jų niekas neišmokino. Jo patyrimas yra tikrai pilnas žinių, nors kaip kur ir klaidingų, ir supratimo matyt jam netruksta. Taigi pasirodo, kad kiekvienas, norintis ko nors išmokti, išmoksta ir išsireisinimo negali buti spangiems ir reikalaujantiems, kad juos vestų kiti. Labai yra linksma turėti tokius stropius žmones draugijoje kaip Baltušis, bet visgi panašią prelekciją aš nenorėčiau girdėti "Aušros" dr-stės susirinkime. Tikėkimėsi, kad tas neatsikartos daugiau.

Svečias.

IŠ JOHNSTON CITY, ILL.

Darbai eina šitose aplinkinėse negeriausiai: vienos kasyklose dirba 2 — 3 dienų sanvaitėj, vienoje dirba kiekvieną dieną. Žmonių be darbo čia yra daug, vieni ant vietos laukia Dievo malonės, kiti išvažinėjo kitur darbo jieškoti.

Gėrimų čia nėra, bet visokių nedorybių terp lietuvių ne truksta. Yra vienok ir gražiai besielgiančių. Yra čia kuopos S. L. A. ir L. S. S. yra viena draugovė D. L. K. K. (ar Keistučio? Red.); yra ir knygynėlis, kur mėgstanti skaitymą susirenka pasiskaityti. Bet daugumą, ypač musų jaunimo užima vien kazyros. Ir teismuose netruksta teršiančių lietuvių vardą bylų. Vasario mėnesyj čia persiskyrė dvi lietuvių pori: viena per teismą, kita be teismo. Žinoma, nesutikimys porų gimdo daugiausiai bobų liežiuviavimai.

Slapukas.

IŠ WILKES BARRE, PA.

Čionai darbai dar eina kasyklose vidutiniškai, dar tuom tarpu dirba kiekvieną dieną pilną laiką, bet atvažiavusiam darbas sunku gaut, nes iš kitur darbininkų privažiavo daug.

Žmonių apšvietimas žemai stovi. Čia gyvuoja keletas draugysčių, bet, rodos, nė vienos nėra laisvos, visos pažebotos religijos apinastriu, pirmiau buvo Algirdinė draugystė laisva, bet, rodos, mirė. Turėjo apie 13 draugų iš kurių vienas ilgai sirgo, o kitas mirė, tai ir draugystė turėjo iširti.

1 d. sausio pradėjo tvertis Politiškas Kliubas, rodos bus laisvas, bet ir konstitucija galutinai nepabaigta; turi virš 30 draugų, o jei bus laisvas, tai bus daug daugiau draugų. Čia gyvuoja kuopos S. L. A. K. A. ir S. L. Amerikoj 35 kuopos, teipgi L. S. S. 9 ta kuopa. Pirmą dieną vasario šiu metų buvo parengus teatrą Scrantono teatrališkoji kuopa; jai pagelbėjo 9-ta kuopa L. S. S.. Apgarsino, jog bus teatras. Aktoriai lošė: "Paskutinė Banga" ir "Salamono Sapnas", roles atliko gerai, bet publikos susirinko tik apie 100 ypatų. Jeigu but buvęs balius ir gerai alaus ir degtinės, tai but, be abejonės, pilna svetainė! Tarpuose buvo dekliamacijos; teipgi labai juokingas pasikalbėjimas oficiero su kareiviu.

Aktoriai turėjo atsakančius drabužius visi įsitaisę. Reiktų ir aplinkiniuose miestuose rengti teatrus ir pasikviesti minėtą kuopą. Ir keletas girtų buvo, su kuriais nebuvo galima rodos gaut.

Musų lietuviai ne snaudžia, bet darbuojasi, kiek galėdami. Porą sąvaičiu atgal nuo Grant str. vyrai nuėjo į kito lietuvio stubą ir langus išdaužė. Tas apskundė, tai atsiėjo užsimokėti $10 skvajeriui ir $3.00 už langą.

Vietinis.

IŠ ARNOLD, PA.

Darbai šiuom kartu čia pusėtinai eina. Yra čia stiklo dirbtuvės; jose pradėjo dirbti. Prie darbo patilpo apie 400 darbininkų. Dvi šapos dirba, o viena pradės dirbti nuo 1 d. kovo. Patilps prie darbo apie 100 darbininkų. Iš kitur tegul čia nieks nekeliauja darbo jieškodamas, nes čia ant vietos yra daugiau darbininkų negu reikia.

Lietuvių yra čia 4 šeimynos ir apie 60 pavienių. Gyvena jie nesutikimuose. Laikraščius mažai kas skaito, užtai mėgsta kazyras ir gėrymus, pasigėrę, kartais apsidaužo, muštynes buvo 16 vasario lietuviškose krikštynose.

Buvęs krikštynose.

IŠ PURITAN, PA.

Lietuvių yra čia 18 šeimynų ir 16 nevedusių. Nesutikimų terp jų nėra.

Yra čia vien anglių kasyklos, kitokių darbų nėra, bet kasyklų aplinkinėse yra didelė daugybė. Hygieniškos sanlygos kasyklose prastos. Oro mažai, darbininkai olose tiesiok trokšta. Rodosi čia darbininkai į olas tik suvaryti, kad greičiau galą gautų. Skųstiesi nėra kam. Nenori, ne dirbk. Tavo vietoj bus kitas. Buva čia daug netikėtų nelaimių, kaip paprastai ten, kur geros priežiuros nėra. Prastai apmokamas darbininkas stengiasi padirbti kuo daugiausia, kad nors pragyvenimui tektų. Todėl skubina, neturi laiko nė nuo pavojaus apsisaugoti. Teisybė, darbininkai turi čia savo organizaciją vadinamą "United Mine Workers", bet ji mažai darbininkams naudos atnešė, nes parsidavusi su vėle ir kunu kapitalistams.

Čianykščių lietuvių supratimas ne augščiausiai pakilęs, jie ne įstengia suprasti nė to, kas juos skriaudžia ir išnaudoja ir kaip gintiesi nuo išnaudotojų ir skriaudėjų. Jie nenori prigulėt nė prie darbininkiškų organizacijų; prikalbinėjančius vadina bedieviais, o tų tai jau bijosi labiau negu šėtonas sudyto vandens. Susitvėrė čia kuopa S. L. A., tai nesupratėliai ir ją apšaukė bedieviška, nors visi žino, jog Susivienyjimas nė su dievotumu, nė su bedievyste nieko bendro ne turi, yra tai tautiška lietuvių organizacija. Susivienyjimas, suteikdamas pasmertinę, stengiasi pagelbėti mirusių šeimynoms, nors kiek jas nuo vargo apsaugoti. Jeigu visi lietuviai prie Susivienyjimo prigulėtų, jis turėdamas daugiau pinigų, galėtų aprupinti ir kitus lietuvių tautiškus reikalus, paveikslan, galėtų parengti ir geras lietuviškas mokyklas bent ten, kur lietuvių daugiau yra.

Martinkaitis.

IŠ NEWARK, N. Y.

Darbai čia ėjo labai blogai, per tris ar keturis mėnesius daugybė darbininkų buvo be darbo, dabar po truputį pradeda dirbti, bet dirba visgi ne daugiausiai, dar vis yra daug žmonių be darbo. Gal pavasaryj pradės geriau dirbti, dabar dar ir turinti darbą ne dirba pilną laiką.

Artinasi rinkimų laikai. Tegul darbininkai susipranta ir balsuoja už savo partijos atstovus. Girdime juk, kad kapitalistai todėl skriaudžia darbininkus, kad jie balsuoja už alaus stiklą ir paveda, atiduoda valdžią į kapitalistų tarnų rankas. Taigi bent šįmet tegul darbininkai parodo didesnį protą ir supratimą.

Pas mus neseniai buvo Jono Dominaucko su našle Elzbieta Dominauckiene vestuvės. Svečių buvo nedaugiausia, visi gražiai linksminosi. Žindžiunas priminė Lietuvos kankinius ir užmanė paaukoti kiek kas gali. Susirinkę užmanymui pritarė ir sumetė $7.25 (aukautojų vardai pagarsinti kitur. Red.). Pinigus siunčiame "Lietuvos" redakcijon.

Tenai buvęs.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

9 d. vasario J. M. Vinikaitis skaitė prelekciją p. a. "Žemė ir kas ant jos yra?" Prelekcija susidėjo beveik iš vienų skaitlinių ir daugybės svetimų žodžių, kurie, drauge su skaitlinėms, darbininkams buvo nesuprantami. Prelegentas gana tankiai šokinėjo nuo vieno daikto ant kito, lėkdamas į padanges tai prie Marso, Veneros, Jupiterio, tai prie kitų dangiškų svietų. Minėdamas kalnų augštumą, jurių gilumą ir žvaigždžių tolumus darė klaidas (kame buvo tos klaidos? Red.): 1000 pėdų, tai, sulyg prelegento, 2 verstai (tai tik klaidus paaiškinimas, bet tame klaidos nebutų, jeigu pėdų skaitlių gerai padavė. Gal tai buvo ne pėdos bet metrai? Skaitant metrais, kaip antai Europoj daro, butų jau klaida kur kas mažesnė. Red.). Klausytojai, žinoma, šiek tiek žinanti, stebėjosi, iš kur prelegentas tokias mieras išsvajojo, nors jis ir gyrėsi, kad jo teorija yra teisinga.

Pabaigus prelekciją, prelegentas apskelbė, jog, kas nori, gali duoti užklausimus, žadėjo duoti paaiškinimus ant kiekvieno užklausimo, bet ant užklausimų, vietoj aiškinti, prelegentas atsakė ypatiškumais (kad apie tai galima but spręsti, reiktų žinoti, koki užklausimai buvo statyti. Gal jie visai nesirišo su prelekcijos turiniu? Red.), išvadino tulus užklausmus piktžodžiavimais. Prelegentas, vietoj skelbt mokslą, išpylė savo tulžies piktumą (Pirma tilpusioj "Lietuvoj" korespondencijoj apie prelekcijas, jos visai kitaip buvo aprašytos. Katroj todėl pusėj yra teisybė? Įstabu, kad aprašantiems jos teip keistai priešingoms viena kitai persistato. Red.).

Tą patį vakarą nepakako vieno puikaus iš prelegento pusės pavaišinimo klausytojų, su magaryčiomis prisidėjo dar Perkunas. Jis pasakė ilgoką pamokslą tiems, kurie drįsta statyti nors doriausius užklausimus. Tuos Perkunas išvadino parazitais, asilais, gyvuliais ir tt. Seniau jis tokį ginklą vartodavo prieš popiežius, kardinolus, vyskupus, kunigus, dabar, nors jis jau atšipo, kreipia prieš norinčius šio to išmokti. Nevienam galėtų rodytiesi, kad prelekcijos ir ramiasi ant to, kad mokinantis kolioja norinčius pasimokyti, bet juk męs, brooklyniečiai, girdėjome gražias prelekcijas Grigaičio, D-ro Matulaičio, studento Kaškevičiaus, Paršaičio. Jie daugelio mus pamokino, o iš jų lupų nė joks piktas, negražus žodis ne išėjo. Jie pataikė kiekvienam suprantamai atsakyti. Priderėtų norintiems žmonis apšviesti nuo paskutinių pasimokyti, stengtiesi nežinančius pamokyti ir apšviesti tikrai; tam vienok visai nereikalingi koliojimai ir piktžodžiavimai. Reikia sėti gerą sėklą, be priemaišos dagių ir dilgėlių; tik tyra šviesos sėkla gali išduoti gerus vaisius; tik tokia sėkla gali pakelti ant aukštesnio laipsnio musų žmonis. Ypač terp mokslo ir šviesos reikalaujančių proletarų darbininkų sejama su piktumu ir asabiškumais sėkla gali išduoti tokias piktžoles, kokių išrovimui ir dešimtmečio ne pakaks.

J. Nabrekaitis.

IŠ NEW YORK, N. Y.

Kaip kitur teip ir New Yorke užstojo baisi bedarbė, šimtai tukstančių darbininkų išmesta iš dirbtuvių ant gatvių; keletas tukstančių neturi nei pastogės, nei cento duonos kąsnį nusipirkti. Kenčia badą, šaltį ir skurdą; tame skaitliuje yra nemažai ir lietuvių.

Kas dieną New Yorke po keletą žmonių miršta nuo bado ir šalčio, dėl bedarbės, įpuola į desperaciją ir nusigalabina. Baisu paimti laikraščius, nes juose ątrandi: — tai iš bado mirė, tai sušalo, tai sau galą pasidarė ir tt. ir vis dėl stokos maisto ir skurdo.

11 d. vasario anglijonų "Socialist Party" sušaukė konferenciją aprupinimui bedarbių, joje dalyvavo su viršum 100 delegatų. Nutarta pareikalauti nuo miesto majoro užvesti miesto darbus, kur galima butų gauti darbas. Antras posėdis konferencijos atsibuvo 18 dieną vasario. Nutarta 7 dieną kovo mėn. susirinkti bedarbiams pas miesto namą (City Hall) ir reikalauti darbo; o jei nesirastų mieste darbo, kad miestas šelptų bedarbius, duotų duoną, pastogę ir tt. Geistina, kad ir lietuviai dalyvautų tame susirinkime. Minėtoj konferencijoj dalyvauja ir 52 L. S. S. kuopos keli delegatai. Taigi, darbininkai ir darbininkės, bedarbę ir męs atjautėm. Todėl ne atsilikim nuo kitataučių, bet kartu visi pareikalaukim darbo, duonos ir tt. Jeigu valdžia pamatys darbininkų solidariškumą, be abejonės išpildys musų nors dalį reikalavimų.

7 d. kovo reikalaujant nuo miesto darbo ir aprupinimo bedarbių, bus kalbama visokiuose kalbose, bus ir lietuviškai kalbanti. Taigi darbininkai nepamirškite 7 d. kovo, antrą valandą po pietų pas City Hall susirinkti.

Varguolis.

IŠ RICHMOND,—PHILADELPHIA, PA.

Richmondo lietuvių "Birutės Giedorių" draugija pasiryžo vaidint teatrą ir dainuot dainas.

14 d. vasario buvo vaidinta komedija: "Nepasisekė Marytei". Bet antram akte išėjo Zigmantas, p. V. Kazakauskas, ir pabaigė viską, tiesiog sustabdė teatrą: išėjo kaip stulpas ir nė žodžio. Laukėm, laukėm, ir negalėjom sulaukti prakalbant. Reikėjo užleist uždangą. Teip ir pasibaigė musų surengta komedija.

Paskui ėjo dainos. Dainavo "Onytę", bet teip kaip prie numirusio. Bet męs neapsileidome: plojome delnais. Dainoriai rengės daugiaus dainuoti, bet publika pradėjo su kedėms tarškint, ir keltis iš vietų. Dar maniau, kad draugystės bent gerai maršuos, o męs jas gerai priimsime. Tą tai gerai atlikom. Bet visgi liudną atmintį paliko šis vakaras.

Parapijonas.

IŠ GARDNER, MASS.

Darbai čia eina prastai, bet užtai kazyravimai, girtuokliavimai ir žinoma, kaipo to pasekmės, peštynės nesimažina. Skaitančių laikraščius ir knygas patikti čia ne lengva. Subatos vakarais lietuviai ištuština ne vieną alaus bačkutę. 17 d. vasario buvo čia dvejos lietuviškos vestuvės, bet nė vienos neapsiėjo be peštynių. Jeigu bandai nupeikti negražius darbus ir pakalbini užsirašyti laikraštį arba parsitraukti knygų ir jas skaityti, tai gauni atsakymą, jog nenori tapti socijalistu ar bedieviu. Mat sulyg daugumos čianykščių lietuvių manymo: skaitymas veda į bedievystę, o toje jau prie socijalizmo. Vieni juokai!

K. Nebylys.

LIETUVIŲ ATYDAI.

Pažvelgus į praeitį Lietuvos, pamatysime, jog musų tauta paskutiniuose laikuose pusėtiną žingsnį padarė. Nurodymai tam nors ir ganą aiškus, be ne visiems vienaip suprantami, tokiu budu nebus prošalį čionai patėmyti.

Visi žinome, kad Lietuviai gana ilgai darbuojasi ant Tėvyniškos dirvos, apšviestesniejie stengiasi prikelti tamsiuosius iš teip ilgo miego. Atsiekimui to tikslo iš pats pradžių griebėsi musų garbingi tautiečiai daugiausiai plunksnos kaipo irankio ir pasidėkavojant jų gabumams, šiądien jau galime pasididžiuoti vardais savo genijališkų raštininkų, kaip ve: Donalaičio, Daukanto, Valančausko, Baranausko ir Kudirkos ir d. k.

Bet negana to. Tauta, kildama iš teip ilgo miego nesikakina vienais raštininkais, jai reikia progreso abelname apšvietime. To reikia ir lietuviams. Sugrąžinus mums spaudą netikėtai skaitome lietuviškuose laikraščiuose, buk Vilniuje atsidaro kokia ten Lietuvių Dailės parodė. Ir koks nepaprastas žingeidumas apėmė visus lietuvius. Ne vienas net kelis šimtus mylių važiavo ant jos atidarymo. Žmonės nenorėjo tikėti, kad lietuviai, tokia maža tautelė, teip žemai stovinti apšvietime, galėtų turėt savo dailininkus, kurie užsiimtų atgaivinimu lietuvių dailės nežiurint, kad jos dirvoje dar tik vieni dagiai augo.

Netrukus po parodai, atkartojo žinią visi kaip Lietuvos teip ir Amerikos lietuviški laikraščiai, buk atvažiuojęs į Suv. Vals. musų garsus dainius, kompozitorius p. Mikas Petrauskas, supažindinti tautiečius čionai gyvenančius su savo locnais parašytais ant lietuviškų motyvų veikalais. P. Petrauskas teip-gi kaipo dailininkas, atrado čia terp lietuvių plačią dirvą darbui. Lietuviai nedaug apsiskaitę, dar mažesnį turi supratimą muzikos, vienok p. Petrauskas to nesibaidydamas, pradėjo dirbti energiškai. Važinėjo iš vieno miesto kitan rytinėse valstijose, duodamas koncertus ir mokydamas chorus. Atvykęs į Chicagą, į tą sostapilę Lietuvių Amerikoj, ant pirmo susipažindimo su savo tautiečiais davė koncertą, o po koncertui surengė chorą, susidedantį iš aštuonesdišimčių ypatų, pašvęsdamas net visą žiemą jo išmokinimui. Ant galo perstatė savo operetę "Kaminakrėtis ir Maluninkas", su tautiškais šokiais ant scenos: Virvė, Klumpakojis ir Suktinis. Perstatymas atsibuvo 23 d. vasario West Side Auditorium svetainėj.

1 d. kovo, 5½ val. po pietų, taigi ateinančią nedėlios dieną, Petrauskas parengia koncertą, kuris atsibus South Side Turner svetainėj pn. 3143 So. State str. arti 31 str.

Dėl to, Broliai, jeigu norime pamatyti, kokią rolę daila, ypač muzika ir daina lošia gyvenime, nepraleiskime šitos progos ir atsilankykime kuo skaitlingiausiai, naudą iš to tūrėsime labai didelę. Atsilankydami, ne tik pats naudą tūrėsime, bet paremsime teip labai mums užsitarnavusį tautietį. Jis yra pirmutinis musų tautos žiedas ant dailos dirvos, kuris ką tik pražydo.

Programas koncerto puikus. Neapleiskite todėl progos.

Programas:

1) Cinquieme Valse (Chromatic). B. Godard. Paskambįs A. Pocius.

2a) Arija iš operos "Carmen". Bizeto;

b) Pasakyk Lietuva mylimoji. M. Petrausko. Padainuos M. Petrauskas.

3) Polonaise A dur, op. 40. F. Chopin. Paskambįs A. Pocius.

4a) Nereikalauk — romancas

b) Eile karolių — romancas. P. Tschaikowskio. Padainuos M. Petrauskas.

Chorò dainos:

5) Kur namas mus?

6) Ko liudi putinėli?

7) Motuš, Motuše.

8) Noriu miego. — a capella.

Publika galės pasišokti tautiškus šokius: Klumpakojį ir Suktinį.

Tikietai gaunami pas kasą, vedžiotojus, choristus ir kitas ypatas. Kaina 50 centų.

Dabar jau aiškiai matome Broliai, jog musų tauta, nors ir tiek vargų iškentėjus, pergalėjo didžiausia priešą — tamsybę, žengia tvirtu žingsniu į eiles civilizuotų tautų. Čia negalima praleist nepaminėjus žodžių musų dainiaus:

Atsibus tėvynės sunus,
Didžią praeigą atminę;
Pagimdys vargai galiunus,
Ugnimi uždegs krutinę!

Panemuniškis.

DARBININKAI.

Saulė leidosi žemin, užleisdama didelį raudonumą ant viso dangaus. Vėjas nuo šiaurių putė su dideliu smarkumu, visi laukai aptraukti rudumu, kur nekur buvo matyt belapiai medeliai, išskėtę savo šakeles, rodos meldė gamtos suteikti pavasario šilumą ir laukė. Vakarų pusėj stovėjo keletas triobų su pajuodusiais stogais, vienos didelės ir surukusios triobos viršuj buvo matyt dideli ratai. Tai buvo anglių kasyklėlė. Darbininkai, išlindę iš po žemės, buriais skirstėsi į visas šalis: vienas darbininkų pulkelis labai toli ėjo; žmonės vieni šnekėjo ir skundėsi; kad sunku gyvent, mažai uždirba, to neužtenka nė pragyvenimui, kiti kad ten ir ten geriau darbininkui gyvent, daugiau uždirba ir geriau pragyvena. Vienas darbininkas visa laiką tylėjęs, atsisuko ir pratarė: malonus draugai! Kur darbininkui gerai? Męs galime matyt ir suprast, kad šioje gadynėj, kur tik neis darbininkas, visur ras jungą ant sprando. Niekur darbininkas negali išbėgti iš kapitalistų spąstų, nes jie išsiplėtojo po visą pasaulį, visur jie darbininkus paima į savo sunkų jungą. Paimkime kokį nors pirmeiviską laikraštį, o jame rasime ganėtinai žinių apie skurdų darbininkų padėjimą.

Pažiurėkime į Rosiją. Ten rasime tukstančius badaujančių, tukstančius tamsiuose kalėjimuose vaitojančių, katorgoj dejuojančių ir tt., o vien tik tai darbininkai ir kovotojai už darbininkų labą. Ir Lietuvoj rasim tukstančius našlių ir našlaičių be duonos, verkiančių ir pašelpos prašančių. Kas-gi tuos baduojančius darbininkus sušelps? Kas pasigailės jų? Vis tie patįs darbininkai turi rupintis. Dabar atverskim kitą puslapį laikraščio, o pamatysim iš palaimintos Amerikos ir kitų kraštų žinias, pamatysim, kad ten ar kitur darbininkams pritruko kantrybės dirbt už mažą algą, nes negali pragyvent, todėl sustreikavo. Pamatysim, kad straikuojančius darbininkus šaudo, muša. Kitoj vietoj pamatysim tukstančius bedarbių ir badu mirštančių. Toliaus matysim, kad toj ar kitoj kasykloj ar fabrike ekspliozija buvo, arba kasyklą užgriuvo, ir šimtus darbininkų užmušė, liko pačios, vaikai, seni tėvai be duonos, jiems prisieina tik badu mirt. Kur męs nepažiurėsim, visur pamatysim, kad tik vieni darbininkai kenčia ir kenčia. Visos nelaimės ir bėdos pasiekia darbininkus skaudžiausiai. Kada bus musų vargų ir badavimo galas?

Kada patįs darbininkai, susipratę, pergalės kapitalistus išnaudojančius visus prie jų luomos nepriguliančius.

Daugmatys.

UKĖSYSTĖS POPIERŲ REIKALUOSE.

P. P. Urbantas, "Lietuvos" 4 num., rašo, buk ukėsystės pirmosios popieros neturi vertės, jei jas išima žmogus neturįs 21 m. o redakcija pritaria, sakydama, jog tą dalyką kiekvienas skaitęs ateivystės naujuosius įstatymus žino.

Aš nesutinku su tuom, nes dalykai kitaip stovi pagal naujausias tiesas, o jei p. Urbantui urėdninkai atlupo neteisingai pinigus, tai p. Urprivalo juos apskųst teisman. Apie naujas tiesas kiekvienas gali dasižinoti, reikia parašyti atvirą laiškelį į "Department of Commerce and Labor, Bureau of Immigration and Naturalization, Division of Naturalization, Washington, D. C." pareikalauti "Naturalization Laws and Regulations, Sep. 23, 1907". kurią knygutę kiekvienas gaus dykai. Visos tiesos yra lygios visose valstijose.

Pabaigoj 1905 metų, budamas 18½ metų, išsiėmiau pirmas popieras, o mėnesis atgal, kada pabaigiau 21 m., gavau paskutiniasias. Iš to matyt, jog nereikia turėti 21 m. gavimui popierių.

Jeigu kas išsiėmė senomsioms tiesoms esant pirmas, tai vistiek jos yra geros. Dabar norintis gauti pirmasias popieras turi užsimokėt $1.00, ir mažiausia du metu turi praeit kol gaus antras (tik šios yra sunkiau gaunamos), užsimokėdamas $4.00.

Svarbesnias ištraukas iš naujų tiesų paduodu čia sutrumpintoj formoj:

) Kiekvienas norintis tapti S. V. ukėsu, turi paduot aplikaciją prieš du metų pirma negu taps ukėsu ir tik tada, kada aplikantas turi 18 m.

2) Nemažiau kaip du ir nedaugiau kaip 7 m. turi praeit, kol jis turi tiesą reikalaut antrųjų (ukėsystės) popierų (Anarchistai, tikinti į daugpatystę ir to prisilaikanti negali tapti ukėsais). Du liudininkai abudu ukėsai turi buti ir liudyti apie prašančio ypatą.

3) Norintis tapt ukesu turi prisiekti palaikyti S. V. konstituciją ir išsižadėt visų savo pirmųjų valdonų.

4) Kiekvienas turi darodyti, jog jis gyveno per 5 metus Suv. Valst. neapleisdamas tą krašto, o toj valstijoj ar teritorijoj, kur popierius nori išsiimt, mažiausiai vieną metą.

5) Kiekvienas turi atsisakyt visų titulų, bajorystės arba augštesnių titulų.

Tiek kaslink ypatų. Dabar aš padarysiu ištraukas, dalykų, kokias manau, reikia žinoti norintiems tapti ukėsais.

8) Nieks negal tapti ukėsu, kas nemoka angliškos kalbos, išimant tą, kurių fiziškas stovis leidžia, ir tų, kurie išsiėmė popieras senomsioms tiesoms esant, tai pagal senasias tiesas ir ukėsystės popieras gauna

9) Paskutiniai popieriai bus išduodami vien teisdarių viešuose teismo namuose.

13) Už pirmasias popieras (Declaration of Intention) kiekvienas turi užmokėt $1.00.

Už paskutines: už padavimą ir prirengimą — $2.00; jei popieriai teismo suteikti, už jų išrašymą — $2.00.

Pusė tų pinigų liekasi pas raštininką išdavusį popieras, antra pusė turi but pasiųsta į Bureau of Natural.

Prieg tam prašantis turi užstatyt pas raštininką, kuriam peticija padavė, tokią sumą, kuri užtektų pašaukimui ir apmokėjimui liudininkams, kokius jis norėtų per prievartą gaut. Raštininkas likusius pinigus, jei ne vartotų, turi sugrąžinti.

15) Jei svetimžemis, tapęs ukesu, į penkis metus po likimui ukėsu apleistų S. V. apsigyventų užsienyj, tai tie popieriai tampa panaikinti, ir ypata nelieka ant toliau S. V. ukėsu.

16) Kiekvienas sumelavęs, arba kokią nors suktybę padaręs išimant ukėsystės popierius, gali but baudžiamas kelėjimu iki 10 metų arba $10.000, arba abudviem bausmėm sykiu.

21) Nė vienas urėdninkas netūri tiesos kitokių pinigų nuo aplikantų reikalauti, apart pirmiau čia parodytų, ir padaręs tą, gauna kalėjimą dviejų metų arba $1000 bausmę, arba abudvi bausmi sykiu.

Kiekvienas norintis tapti ukėsu, tegul persisiųsdina sau Tiesų Padavadyjimų knygutę, kuri prekiuos tik atviro laiškelio pasiuntimą, kurį galit, užadresavę, teip kaip augščiau nurodžiau, teip rašyti:

"Gentlemen:-

Send me, please, the booklet concerning the new Naturalization Laws and Regulations, and acceptmy sincere thanks.

Very respectfully yours,
N. N.

Addresas:"

Pirmuosius popierius galima gauti visai lengvai, reikia tik išpildyti blankas, atsakyti ant padėtų klausymų, jei negali, tai kits gal parašyti, todėl kiekvienas turi pasiskubint gaut jas, nes vistiek reiks du metu laukt, kol kitas duos, o popieriai nesykį labai reikalingi pasirodo.

F. J. Bagočius.

DABARTINĖ MUSŲ POLITIKA.

Ar pažįstate musų tautos geradėjus?

Klausiau ana dieną atėjęs į susirinkimą lietuviškų politikierių. Pažįstame. Kurgi nepažįsi: Kudirka, Vaičaitis, Mačys ir dar kiti tautiečiai, buvo tikri musų tautos žibintuvai! O, atsiliepė balsas iš minios. Jie užgeso, pratariau. Užgeso dėlto, kad męs juos garbintume; ir, garbinam, nors jie užgeso per musų kaltę, kad męs nepripylėm užtektinai alyvos, — aiškinau susirinkusiems, norėdams parodyti tautos kaltes. Bet męs užtai juos garbiname visi, be skirtumo pažiurų — tautiečiai, laisvamaniai, klerikalai, socijalistai. Męs socijalistai garbės netrokštame, bet tautos geradėjus garbiname, pertraukė socijalistų vadovas. Visi suvienytais balsais pripažįstame musų didvyriams garbę! Dulkės musų geradėjų privalo jausti musų prilankumą, vienu balsu šaukė, iškeldami rankas augštyn.

Kągi jus manote apie kitus musų tautos geradėjus, tuos visus, kurių kudoji giltinė pakirsti iki šiol neįstengė? Paklausiau susirinkusių. Tamista jieškai garbės kitiems, tai privalai parodyti kandidatų nuopelnus, reikalavo susirinkę. Nuopelnus? Atsakiau. Nuopelnai aiškus: Jie rašo knygas, apšviečiančias musų protą, pašvenčia savo spėkas labui visuomenės ir tt. Emiau skaityti nuveiktus tautos labui darbus. Bravo! Praskambėjo balsas tarpe dangaus skliauto. Bet visgi Tamista privalai apreikšti tų geradėjų vardus, nes darbai be ypatų neturi pusės vertės, aiškino tulas klerikalas. Kodėl ne, atsakiau; na, kad ir Šliupas. O daugiau? atsiliepė baimingi balsai. Na, Šernas. — Jie niekšai, bedieviai, ištvirkėliai, išsiveržė užkimę balsai iš gerklių visų klerikalų. Jie aršiausi niekšai, buržuai, paantrino kraštutiniai socijalistai. Šliupas—Šliupas — Šliupas, — šaukė iš visų užkampių. Svetainėje pasidarė didis liarmas, tik energiška drasa kujo su vargu atvedė susirinkusius prie tvarkos. Kogi jus vyručiai norite? Ar protas jus apsisuko — užklausiau, pasidrąsinęs, truput, aprimus. Šliupas geidžia karunos, prašnabždėjo plonas balsas su vyriška drąsa. Ir sostą jau tveria, patvirtino kiti baimingai. Na, o Šerno darbai? — užlkausiau toliaus, norėdams patirti rezultatą. Šerno darbai. Jie neatstoja vieno apusės lapo, visas jo triusas neatsveria vieno Rutkaus "Lapelio", rėkė visi, kiek tik įveikė jų gerklės. Iš šalies klausant, rodėsi, kad tą rėksmą kėlė Raseinių žydai, bet arčiau prisižiurėjus, galima buvo užtėmyti mane

artimus kaimynus: Bagočių, Vargomatį, Žagarą, Seną Krivaitį, ir dar kitus, mažiaus pažystamus musų tautos vadovus ir išganytojus.

Viskas, ką jus pasakėte, neatstoja vieno avižos grudo, neatsveria lašo vandens prieš skriaudas, kurias padarė tų bedievių darbai mano ištikimiems avinėliams—prabilo, išėjąs ant estrados, kun. Milukas. Tie niekšai užperos, savo bedieviškais raštais užaugino mano avelėms ragus. Kas tai matė skelbt, kad pakilimas proto, pagerinimas buvio draugijos ateis per apšvietimą, per mokslą (per revoliuciją, perkirto kraštutiniai socijalistai, traukdamiesi į kampus). Aš, kaipo tikras tarnas Dievo, pasiuntinys Christaus, permačiau aiškiai, jog viskas stosis per dovaną Dvasios Šventos. Žiurėkite. Pasėta tų bedievių sėkla išskleidė savo lapus nuo krašto iki kito krašto žemės. S. L. A. ir T. M. D. tai vis jų pragariško darbo vaisiai. Aš esmi piemuo vėlių, sargas tikėjimo, ir to visko privalau neapkęsti, turiu stengtis išgriauti tą pragarišką darbą iš pamatų. Bet iki šiam laikui mano visi pasistengimai neatnešė pageidaujamo vaisiaus. Tai šiądien šaukiu jus pagelbon mano konfratrai. Štai mano ranka: Bagočiau! "Gyvenimas ar mirtis T. M. Dr." Kviesk ir kitus savo draugus: Žagarą, Seną Krivaitį. Lai jie siunčia S. L. A. ant Marso! Gyvenimas jo ten, o ne čion ant musų žemės, — kur męs klerikalai (kunigai) turime rojų, o jųs socijalistai dar tiktai tveriate. Jųs, mano mieli bičiuliai turite tapti S. L. A. viršininkais. — Aš protestuoju prieš negražią Amerikoniškų grafterių politiką — sušuko Damijonaitis. Bet viršininkas susirinkimo atėmė balsą, aiškindams, jog varnas varnui akį kirsti nėprivalo. O kada šitą žingsnį nužengsime, šaukė Milukas tai bus žingsnis didesnis už kitus. Tada musų norai išsipildys, atsieksime savo mierius, teip mums Dieve padėk ir visi šventiejie. - Amen.

Tai Aš.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Kadangi per daug pagarsėjo čia Amerikoj italijonų užmušėjų ir išnaudotojų organizacija "Juodoji Ranka", o policija jos išgaudyti ne įstengia, tai italijonai užsimanė pats stoti su ja kovon. Tam tikslui jie sutvėrė kitą organizaciją "Baltosios rankos"; jos pareiga kovoti su "Juodosios rankos" organizacija. Sanariai juodosios rankos susideda iš visokių niekšų, atkakusių Amerikon, kadangi Italijoj jiems buvo matyt, per karšta.

— Netoli Centre stoties viršutinio gelžkelio Garfield Park linijos likosi traukinio pervažiuotas minėto gelžkelio konduktorius Lucius Smalley. Jis stovėjo ant perono ir laukė traukinio. Tuom tarpu vėjas nuputė kepurę. Jis nušoko ant rėlių gaudyti besiritančią kepurę. Tuom tarpu nuo rytų atbėgo traukinys, jį pagavo ir sumalė.

— Pereitos nedėlios dieną, Moody bažnyčioj, ant kertės Chicago ir La Salle str., laike dievmaldystos likosi suareštuotas jaunas Kubietis, Justa Guitteras, sunus turtingo pliantatoriaus ant salos Kubos. Jis mat trukdė dievmaldystą, manė, turbut, kad kaipo sunui turtingo pliantatoriaus, viskas turi but leista.

— Pereitos nedėlios dieną pasimirė žinomas Chicagoj ir terp lietuvių vienas iš geresnių kriminališkųjų advokatų, Eliot. Jis buvo apginėju "Lietuvos" redakcijos jos byloj su kunigu Kraučunu. Jis vedė teip-gi bylą Apveizdos Dievo parapijonų su kunigu Stefanavičium.

— Dėl nesutikimo už veido parvą, pereitos nedėlios dieną susibarė negras gyvenantis pn. 6218 So. Morgan Str., James Pauly, su negre, Elzbieta Gerold. Kadangi kitaip savo priešininkės pertikrinti negalėjo, Pauly griebė revolverį ir savo priešininkę peršovė.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 616 ypatų: 307 vyriškiai ir 219 moterys. Daugiausiai mirčių, nes 117, buvo nuo plaučių uždegimo, 42 nuo širdies ligų, 23 nuo influenzos arba grippos. Grippa mat Chicagoj nesiliauja siautusi.

— Susirinkime vokiečių Edelweiss moterų draugystės, Schoenhofeno svetainėj, ant kertės Milwaukee ir Ashland ave., pasimirė staiga viena draugystės sanarė, 55 metų Sophia Jacobsen.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

ir Turkų; bet kitą metą priverstas buvo aplęisti salą, ir pasitraukė į Kanevą ir Čerkasus, iš kur išvažiavo į Maskvą. Aulinkui, kaip kad Daškovyčius, jis vėl sugrįžo į Lietuvą (1563m.), gavo karaliaus atleidimą, sumanė kelionę į Moldaviją, kur paimtas į nelaisvę, Turkų tapo nukirsdintas Konstantinopolyje. Potam starasta Kanevo ir Čerkasų buvo jo pusbrolis kniazius Mikolas Višneveckis.

Žemaitiškė kazokija, neveizėdama į pirmą nepasisekimą, nesiliovė pastangose susidrutinti ant salų už slenksčių, ir nuo to syk pradėjo labiaus žinoma buti po vardu "Zaporogiškės". Nuolatos padrutinama išeiviais iš miestinių Ukrainos kazokų ir iš kitų lietuviškosios Rusijos šalių, žmonėmis jieškančiais laisvės ir ploto, Zaporogiškiai vis tankiaus ir tankiaus ėmė užpuldinėti ant totoriškų šlaistynių ir turkiškų valdynių šiaurėje Juodųjų marių. Tai buvo smagi prigelba Lenkijai jos kovoje su Totoriais ir Turkais ir kolonizacijoje pietinio tuščiojo ruožto. Bet kadangi kazokai nesirupino, ar buvo taikos laikas ar ne, nėgi apie sudermes, tai ir Krimo chanas ir Turkų sultanas ėmė kreiptiesi į Lenkijos vyriausybę su pagrasinimais už laužymą traktatų; o kartais užpuoliai kazokų užtraukdavo Totorių naikinimus ant pietvakarinės Rusijos. Kaip Maskvos valdžia Doniškus kazokus, ir lenkiška vyriausybė bando taip-gi apinasrius uždėti ant siausmo žemaičių kazokijos, uždrausta jai savarankiškus užpuolius ant kaimynų, o kazokams, prirašytiems prie Ukrainos miestų ir pylių, liepia grįžti į savas vietas ir ten atlikinėti karališką tarnystę. Bet tokie uždraudimai ir paliepimai, paprastai, nedaug ką ženklino, ypačiai viešpataujant silpnam karaliui Zygmantui Augustui. Kazokija nesiliovė platinusiesi ir drutinusiesi, patraukdama prie savęs ypačiai drąsesnius žmones iš valsčionių luomos, kuri tuomet vis labiaus ir labiaus grimzdo į padėjimą be tiesų, baudžiavą, po spaudimu lenkiškos ar susilenkinusios šlėktijos.

Antroje pusėje 16-to šimtmečio sudrutėjusi kazokija lauku savo kariškiems apsiėmimams tarp kitų apsirinko Moldaviją ir Valachiją; tos skrytys, be priegulmingumo nuo Turkijos, dar daug kentėjo nuo įvairių pretendentų, kurie perpirkinėjo pas sultoną tiesas ant gaspadoriaus sosto arba ginklu kovojo prieš savo priešgynas. Kazokų atamanai su savo bendrais ateidavo čion kaipo talkininkai, pakviesti ar pasamdyti kokios-nors šalies. Kartais jie veikė ant savo atsakymo, mėgindami užkariauti sau Moldavijos vaivadiją; taip, paveizdan, minėtasai kniazius Dimitras Višneveckis pragaišo tokioje kelionėje. Tulas Ivonia, Moldavijos vaivada arba gospodar, nenorėdamas netekti sosto, perpirktas jo priešgynos Petrylos, 1574 m. užmanė maištą prieš Turkus. Negavęs pagelbos nuo Lenkų karaliaus Heinrikio d'Anjou, jis pasamdė pusantro tukstančio kazokų su jų atamanu Svirgovskiu. Kazokai toje kelionėje atsižymėjo karžygiškais darbais; bet tapo perveikti skaičiumi ir beveik visi dingo; o Ivonia tapo užmuštas. Praleidus keletą metų, Padkava, kurį vadina broliu Ivonios, atliko pasekmingą kelionę prieš Petrylą; bet paskui, kaip žinome, jis papuolė į rankas Lenkams ir tapo užkoneveiktas, liepiant Steponui Batoriui.

Tam karaliui tulos Lenkiškos ir lietuviškosios Rusijos chronikos priskaito sutvarkymą ir aprubežiavimą kazokiškos kariaunos. Norėdamas iš vienos pusės naudotiesi taja spėka reikalams viešpatystės, o iš kitos užbėgti tolesniam pasidauginimui nerimasties, Steponas Batory bandė aprubežiuoti Mažrusijos kazokišką kariumenę tulu skaičiumi arba rejestru, ant keletos tukstančių žmonių, ir padaryti ją nuolatiniu apsklembtu tuntu lenkiškai rusiškų ginkluotų spėkų. Vadu tos kariumenės nuo šito laiko esti jau ne Čerkasų starasta, bet atskiras hetmanas, užtvirtinamas karaliaus; ženklais jo dignitorystės buvo buožė (bulava), buončukas, kariumenės vėliava ir kariumenės pečvietė. Prie jo esti "genarališkoji seniunija", susidedanti iš visokių kazokų išrenkamų viršininkų, kaip *abazinis, teisdarys, raštininkas, asaulas, pilninkai* ir tt. Rejestruotiems kazokams paskirta alga pinigais ir gelumbėmis. Centru jų paskirtas pridnieprinis miestas Triachtimirovas su pavietu; čion gyveno jų seniunija, buvo jų kariški ištekliai ir potam tapo įrengtos prieglaudos sužeistiems ir ligoniams. Tas pats karalius mėgina aprubežiuoti skaičių Zaporogiškių kazokų ir patraukti juos po kariška discipliną; bet be pasekmės. Bent žinoma yra, kad, skundžianties Turkams po reikalui Padkavos, karalius pasiuntė į Zaporogiją savo kamisorius ištirinėti ir įsakyti; bet toji komisija be jokio pasisekimo sugrįžo atgal. Veltui taip-gi karalius Batory siuntinėjo universalus urėdininkams vaivadijų Kyjevos ir Braclavo ir Volynijos su paliepimu neleisti kazokų į ribas Turkijos. Dniepras jiems buvo beveik atviru keliu. Zaporogiškiai nepoilgam ėmė ant savo lengvų pergų leisti į Juodąją marę ir antpuldinėti ant turkiškų pajurių, grobstyti pajurinius miestus ir kaimus.

Šitoje gadynėje dar męs nematome apsklembtų rubežių tarp miestinių Ukrainos kazokų ir tarp Zaporogiškių; kartais vardas Zaporogiškės kariumenės prasitęsia ant visos Dniepro kazokijos; matosi dar ankšti ryšiai tarp jų ir abipusiški pereidinėjimai. Zaporogija nepaspėjo dar susiypatinti. Zaporogiškiai ir tuomi buvo dar pavojingi Lenkų viešpatystei, kad nepasitenkindami kuomi-nors, jie susinešinėjo su Dono kazokija ir veikė išvien. Taip pat-gi miestinė Dniepro kazokija kartais susinešinėjo su Ukrainiška Maskolijos kazokija arba su Sieveriške ir drauge su ja veikė prieš Totorius ir Turkus.

Pasekančios buitys parodė, kaip sunku buvo Lenkų vyriausybei laikyti tvarkoje ir vaklusnume pačius miestinius kazokus. Patekę į rejestrą arba kariška surašą, kazokai skaitė save luoma lygia šlėktiškajai, ir nesitenkino atsisakymu šlėktos priimti juos į savo tarpą. O nepatekusiejie į rejestrą, turėjo grįžti į valsčionių arba chlopų padėjimą, ir patekti po sunkia baudžiava po valdžia ponų ir karališkų starastų. Todėl tie ir anie nesiliovė drauge veikę. Drauge su tomis priežastimis, ėmė didyn eiti judėjimas, apsireiškęs potam pilna eile kazokiškų maištų prieš lenkiškąją vyriausybę. Prie šito judėjimo pristodavo daugelis iš smulkių rusiškų šlėktunų, ėsančių ant tarnystos pas turtingus ir kiltus ponus; neretai, susivaidiję su savo ponu, šitie šlėktunai atstodavo nuo jo ir eidavo *kazokauti*. Ypatingai tokių išeivių buvo daug Volynijoje, kurioj buvo didelis skaitlius smulkios šlektijos, sulyginant su kitomis skrytymis piet-vakarinės Rusijos. Iš tokių, neįtrauktų į rejestrą šlėktunų, chlopų ir žemaičių kazokų ėmė susidaryti laisvos, šaikos, kurios ar dalyvaudavo užpuoliuose ponų ant savų kaimynų, ar darydavo tuos užpuolius ir grobišaudavo savarankiškai; priegtam jų atamanai kartais didžiavosi ėsą kazokų hetmanais. Tankųs užpuolimai Totorių Ukrainos skryčiuose ir silpnumas vyresnybės respublikos prigelbėjo tokiems išsirengimams ir palikdavo juos kartais be baudos.

Batoriui mirus, viešpataujant Zygmantui III, kazokų nreimastis ir sukiršimai pažymiai ėmė eiti drutyn, prietaikmiui kaip piet-vakarinėje Rusijoje ėjo didyn priespauda nuo lenkiškų ponų ir susilenkinusių rusiškų ir lietuviškų didikų, ir liaudis vis labiaus ir labiaus įkliuvo į padėjimą be tiesų. Dabar jau ne smulkios gaujos imasi į darbą, bet sukyla veik ne visa kazokija prieš poniską respublikos valdžią. Pirmą tokį maištą sukėlė 1592 m. Kosinskis, kurs matomai pats privertė save apšaukti kazokų hetmanu. Prie jo pristojo daug pabėgusios liaudies; jis patraukė ant Volynijos, kur jo tuntai ėmėsi deginti ir grobstyti miestus ir miestelius, kaip karališkus, taip ir kiltų ponų; o miesčionius ir smulkius šlėktunus privertė prisiekti viernumą sau. Išsiuntinėti tapo karališki universalai, kviečianti šlėktą vaivadijų Kyjevos, Volynijos ir Braclavo į visatiną išsirengimą prieš kazokus; tai-gi, taip didelis buvo jau pavojus. Kunigaikštis Konstantinas Ostrogskis buvo vadu šlėktiškos kariumenės, ir ėmė spausti kazokus. Apgultas palei Piatką, Kosinskis priverstas buvo padėti ginklą. Kazokai prisižadėjo pamainyti jį, pasiduoti karaliui, išduoti atbėgusius pas juos tarnus ir valsčionius, sugrąžinti atimtą nuo šlėktos ginklą, arklius, galvijus ir kitus turtus (1593m.).

Praleidus dvejatą metų, įsiliepsnojo jau naujas maištas, pakeltas laisvų šaikų. Vadu jo atsirado buvaunas kazokas Nalivaika, kurs pirma atlikinėjęs buvo kelionės prieš Totorius ir į Vengriją. Šiuom syk prie neapikantos kazokų ir liaudies prieš poniškąją arba šlėktiškąją vyriausybę prisidėjo ir religiška kliautis, beje neužganėdinimas, kilęs rusiškoje tautoje dėlei cerkviškos unijos, ypatingai dėl atskalunystės nuo pravoslavijos vakarrusiškų archijerėjų. Sukurstyme naujo judėjimo, regimai, dalyvavo ir pats kunigaikštis Konstantinas Ostrogskis, kurs buvo nuslopinęs maištą Kosinskio. Šale Nalivaikos, tarp pravadyrių to judėjimo buvo jo tikras brolis popas Damijonas, buvęsis tarnystoje pas kunigaikštį Konstantiną pačiame Ostroge. Prasidėjo maištas Volynijoje užpuoliais ant dvarų tų ponų, kurie žinomi buvo kaipo nedraugai pravoslavijos ar atskalunai nuo jos, ypatingai ant dvarų žinomo Lucko starastos Semaškos ir brolių Terleckių. Nalivaika kvietė prisidėti prie jo miestinius kazokus. Pažymi dalis jų iš tiesų prisidėjo prie maišto po vada hetmano (anot kitų pulkininko) Lobodos. Tam maištui gelbėjo ir ta aplinkybė, kad vyriausios Lenkų spėkos buvo tuomet Moldavijoje. Karalius priverstas buvo atšaukti iš ten dalį armijos su hetmanu Žolkievskiu. Suvalkios betvarkės gaujos liuosnorių negalėjo, žinoma, stoti prieš reguliariską armiją. Nalivaika iš Volynijos atsitraukė į Braclavo vaivadiją; grumiamas Lenkų, jis perėjo ant kairės pusės Dniepro, ir drauge su Loboda apsidrutino pas Lubnų miestą ant Sulos upės. Čion kazokai, po ilgoko apgulimo, priversti buvo pasiduoti ant tokių pat išlygų kaip ir pirmia; prieg tam išdavė Nalivaiką ir Lobodą, kurie potam tapo nukoneveikti Varšavoje; anot tulų padavimų, jie buk tapę sudeginti variniame jautyje (1596). Visatinai apmalšant šitą maištą, kurs pateko apie 2 metu, įvyko daug nugalabijimų ir daug smarkavimo. Ukraina ant tulo laiko aptyko. Bet suirzimas Mažarusių tautoje prieš Lenkus ir ponus nesiliovė didyn eiti, o du perėjusių maištu nurodė jai ramstį, ant kurio galėjo atsiremti kovoje prieš priešus rusiškos tautystės, beje ant kazokų; kazokija įgijo dar labiaus patraukiančią spėką ir nesulaikomą liaudies sąjausmą.

Laiką atsiradimo Žydų Rusijoje atspėti labai sunku. Jau pirmuose jos istorijos laikuose Žydus randame Kyjevoje ir, regimai, kituose svaresniuose miestuose. Juos ten randame su paprastu jų pobudžiu, kaipo palukėmius ir arendatorius, kurie ima ant atpirkimo visokias šakas kniaziškų įėmimų, ir kaipo pirklius, ir tarp kitų pirklius vergais. Galima manyti, kad Kyjevos Rusijoje prieš-mongoliškos gadynės Žydai buvo naujokais iš pietų iš Taurydos ir kitų skryčių pirmykštės Chazarų viešpatystės, kur kaip, žinoma, dvaras ir augštesnėji luoma išpažinojo judėjišką religiją. Šitie seniausi žydiški naujokai iš dalies prigulėjo prie atdalos Karaitų arba Karaimų, beje prie tų žydų, kurie grynai laikosi penkiaknygės Maižio ir atmeta Talmudą arba vėlesnį, susirinkusį bėgyje amžių, drumstą rankių visokeriopų religiškų ir gyvenimiškų išguldinėjimų ir įmoniškų pamokymų. (Religiškas skirtumas panėšintis į muzalmanų pasidalinimą ant Šijitų ir Sunnitų). Bet toji žydiška kolonizacija, ėjusi nuo piet-ryčių, buvo nepažymi, palyginant su tuomi priepludžiu Žydų rabbinitų (talmudistų), kurie ėmė ateiti iš vakarų, iš Vokietijos, Čechijos ir Vengrijos, iš kur dideli buriai buvo vejami, arba patys danginosi šalin dėl skaudžių persekiojimų, kilusių ypatingai gadynėje kryžeiviškų kelionių. Tie naujokai ėmė rasti prieglaudą Lenkijos skrytyse, kur potam sumanė įgyti, arba tiesiok nusipirkti globą tulų skrytinių kunigaikščių. Taip Boleslovas Pamaldusis, Kališiaus kunigaikštis, 1264 m. davė jiems privilegišką gromatą visokioms tiesoms ir laisvėms (pagal įtalpą labai panėšinčią į tokią pat gromatą Ottokaro, Čechijos karaliau, duotą Pragos Žydams 1254 m.). Tolygias gromatas jie gavo nuo Silėzijos kunigaikščių. Kada Lenkija susiliejo į vienybę, šitos privilegijos ėmė pasiplatinti ant visų lenkiškų skryčių. Čion ypačiai prasikiša globa, suteikta Žydams iš pusės paskutinio karaliaus iš namų Piastų, beje Kazimiero Didžiojo. Tuli Lenkų istorikai XV ir XVI šimtmečių sako, buk vyriausia priežastimi jo globos Žydams buvęs prisirišimas prie gražios žydės, vardu Esthėros. Gali buti, kad tas prisirišimas tiktai padrutino prielankumą Kazimiero Žydams; bet patvirtinimas privilegiškų gromatų iš jo pusės prasidėjo anksčiaus negu pažintis su Esthėra.

Žydai, persidanginę iš Vokietijos į Lenkiją, iš čion slinko toliaus ir pereidinėjo į Lietuvą ir lietuviškąją Rusiją, kur vėl įgijo globą tulų vietinių kniazių. Ypatingai su džiaugsmu priiminėjo juos savose skrytyse Danyla Romanovyčius Galičiaus ir jo įpėdiniai; išnaikytus Totorių miestus jie stengėsi pripildyti ne vienais rusiškais gyventojais, bet taip-gi Vokiečiais, Armenais ir Žydais. O kada netik Galičiškė Rusija pateko Lenkijos karalystei prie Kazimiero Didžio, bet veikiai ir visa Lietuvos didi kunigaikštystė pristojo prie unijos su Lenkija, tada pereidinėjimas žydijos į Lietuvą ir lietuviškąją Rusiją palengvėjo dar labiaus. Lietuvoje seniausiais įstatymų paminklais, kurie apsklembė padėjimą čion žydijos, buvo privilegiškos gromatos Vytauto, duotos Trakų, Brasčių ir Gartino žydams, 1388 ir 1389 m., ir pagal įtalpą — panėšinčios į minėtasias augščiaus privilegiškasias gromatas Čechijos ir Lenkijos. Gromatos Vytauto iš eilės buvo užtvirtinamos ir po truputį atmainomos jo įpėdinių; tokiu budu jos pastojo pagrindu juridiško padėjimo Žydų Lietuvoje ir lietuviškoje Rusijoje XV ir XVI šimtmečių.

Šitie įstatymai, ant pagrindo minėtų gromatų, štai kokie buvo:

Pirmoji ir svariausioji privilegija lietuviškų žydų skaitė juos tiesioginiais pavaldiniais didžio Lietuvos kunigaikščio; tai-gi jie žmonės laisvi, ir didikai (nežiurint į tulus bandymus) negalėjo paplatinti ant jų lažystos tiesų. Svarbesnėse, beje kriminališkose bylose jie, lygiai su šlėkta ir visais laisvais žmonėmis, patenka po teismu ar paties didžio kunigaikščio, arba vietinio didkunigaikštiško starastos. Tasai starasta, arba jo atstovas, pastarastė, gromatose net tiesiok vadinasi "žydišku teisdariu". Reikaluose religijos ir savitarpiniuose civyliškuose ginčuose Žydams palikta tiesa teistiesi patiems savo tarpe, ir vieta to savojo teismo buvo pas juos ypatingai synagoga. Tokiu budu jie gauna progą gyventi atskiromis, savarankiškomis draugijomis. Vietinė Žydų draugija, turinti savo maldų namą arba synagogą, savas kapines ir savo mokyklą, vadinasi gromatose "surinkimu" arba "žydišku surinkimu", vėliaus "kahalu". Žydams palikta laisvė jų tikybos; jiems pripažinta turtų ir ypatos nepaliečiamybė, taip jog žmogus, padaręs Žydui mirtį ar kokį jeibį, buvo baudžiamas pagal visatinus įstatymus kaip už užmušimą ar jeibį padarytą šlėktunui. Muitinių urėdininkams uždrausta imti muitą nuo žydiškų numirėlių, pravežamų į jų kapines. Uždrausta taip-gi atkartoti žinomus Viduramžiuose skundimus Žydų, buk jie kartais vartoją krikščionių kraują savuose įmoniuose. Kiekvienas toks skundimas turi buti patvirtintas šešiais liudytojais, iš kurių trjs krikščionys ir trjs Žydai, ir jeigu Žydo nekaltumas išsiaiškins, tai skundikas pats gaus tą baudą, kuri kristu ant kaltinamojo.

Gromatos palieka Žydams laisvą užsiėmimą pirklyba ir amatais, lygiomis su miesčionimis-krikščionimis; bet jos-gi parodo, kad vyriausia jų pramonė buvo mylinasai palukių ėmimas; nes gan daug rašo apie sąlygas, prie kokių Žydas turėjo priiminėti daigtus užstatan, apie apvalančią prisieką atsitikime, jeigu užstatytasai daigtas pasirodytų ėsąs vogtu, apie laiko gaišinimą užstatuose ir tt. Paženklinta yra ir kita mylima Žydų pramonė: atpirkimas, ypačiai muitų, o ilgainiui ir pardavimas svaiginančių gėrymų. Jau pats Vytautas turėjo pas save nupirkėją muitų Žydą Šanį, kuriam didis kunigaikštis dovanojo du kaimu Vladimiro paviete. Tai-gi, Žydai galėjo valdyti ir apgyventą žemę.

Įpėdiniai Vytauto ant lietuviško sosto, pristigę pinigų, pvd. Švytrigėla ir karalius Kazimieras IV, taip-gi paslankiai atidavinėjo ant atpirkties Žydams muitus ir kitus didi kunigaikštiškus įėmimus; prieg kam neretai ėmė nuo jų i viršaus pažymias sumas auksiniais raudonaisiais ir įbrisdavo pas juos į skolas. Žydai-skolintojai tokius skolininku nesiskubino suokti, kad atlygintų skolą arba vieton auksi priiminėjo į užmokestį visokius žemdarbystės produktus kuriais skelsė didžių kunigaikščių klėtys, krautuvės ir kutės; kaip: druska, medus, rugiai, arkliai, galvijai ir tt. Žydai pralošti nepralošė; pirkdami valdžią, jie turtėjo ir dauginosi lėšomis vietinių gyventojų. Tie gyventojai, ypačiai miesčionija, žinoma, negalėjo ramiai žiurėti į tą, kaip Žydai atiminėjo nuo jų visokias pramones ir pirklybą; šlėktai taip-gi buvo pikta už tai, kad nuolatos Žydai griebė į savo rankas visą atpirktinę sistemą, kurioje pirma ir ji dalyvaudavo. O vis didyn einančios didkunigaikštiškos skolos Žydams-slėlytojams sunkino ir pačią vyriausiąją valdžią. O kada prie tų susikrovusių priežasčių nepasitenkinimo prisidėjo ir religiškas uolumas, tai pasekė bėdingas Žydams atsitikimas. Sunus ir įpėdinis Kazimiero IV Lietuvoje, didis kunigaikštis Aleksandras, atsižymėjęs pasišventimu katalikų bažnyčiose, veikiai po susituokimo su Maskvos kniaziute Elena Ivanaite, 1495 m. liepė išguiti Žydus iš didės kunigaikštystės Lietuvos, o jų namus ir žemes konfiskuoti. Iš tikro, iš Brasčių, Gartino, Trakų, Lucko, Vladimiro ir Kyjevos Žydų draugijos tapo išguitos, ir išsidangino į kaimyniškąją Lenkiją; jų nejudinamus turtus ėmė atidavinėti kitiems gyventojams. Bet toks nelabumas neilgam truko. 1501 m. didis kunigaikštis Aleksandras tapo Lenkijos karaliumi; išguitiejie iš Lietuvos Žydai vėl pasijuto ėsą jo pavaldiniais. O Lenkijoje Žydija tuomet buvo jau taip skaitlinga ir druta, kad apie išgujimą jos nebuvo ką nė svajoti. Papirkti jos lenkiški magnatai buvo jos globėjais ir apgynėjais. Žydai sumanė patraukti į savo pusę tulus lietuviškus didikus. Po jų įtekme silpnadvasis, nenuosaikus Aleksandras 1503 m. atmainė savo pirmykštį ediktą, jis leido išguitiems Žydams pagrįžti į senas vietas ir naudotiesi iš visų pirmykščių tiesų. Prieg tam lietuviški Žydai prižadėjo pastatyti savo lėšomis viešpatystės tarnystan 1000 raitelių. Vienok prie to paties Aleksandro jie paspėjo išrupinti atmainymą tos pareigos, ažuot kurios prižadėjo mokėti pagalvinę lygiomis su miesčionimis. O ilgainiui, vieton šitos pareigos, ant Žydų tapo antdėta atskira mokestis — 1000 raudonųjų auksinų.

Lyglaikinis išgujimas išėjo žydams ant naudos: pirma atskiros ir išbarstytos, jų draugijos dabar stengėsi ankščiaus susiartinti savo tarpe, idant ginti save iš draugės; o antdėtoji ant jų minėtoji mokestis, drauge su kitomis atskiromis Žydų pagalvinėmis, prie skrytinės parankos dar labiaus sudrutino šitus savitarpinius ryšius.

Zygmantas I ir jo žmona, karalienė Bona, suteikia atvirą globą Žydams, ir ypatingai dėlei fiskališkų nuožvalgų, kadangi žydai, kaipo atpirkėjai ar arendatoriai karališkų įėmimų ir lobių, mokėjo įteikti jiems žymias pinigų sumas. Vienas Brasčių perkrikštas žydas, vardu Abraomas Jozefavyčius, tapo Zygmanto pakeltas į urėdą lietuviško pavždininko, beje į viešpatystės yždininką arba ministerį finansų. Suprantama, tasai Abraomas iš savo pusės nuoširdžiai gelbėjo saviems sągentainiams, ir pirma visoko saviems giminaičiams. Taip jo brolis Mikelis Ezofavyčius esti stambiu žydišku atpirkėju, kurs samdo karališkuose dvaruose druskos ir vaško mokesčius, tamožnes, muitus, ir karčiamas. Jis lošia rolę faktoriaus pas karalių Zygmantą, ir šitasai už jo tarnystę atlygino jam tuomi, kad pakėlė į paveldėtinę šlėktystę. Yra priežastis manyti, kad tiesos ir privilegijos Žydų, iki tamlaik besirandančios atskirose gromatose, duotose visokioms jų draugijoms, prie šito karaliaus tapo sugaustos į visatinus įstatymus ir įnešdintos į Senąjį Lietuvišką Statutą. Įpėdinis jo, silpnadvasis, tingus Zygmantas Augustas, nuolatos stingantis pinigų, laikosi taip-gi tų žydiškų atpirkėjų. Gadynėje Zygmantų prie susirengusios jau seniaus systemos muitinių atpirkimų prisideda druskos ir ypatingai gėrymų atpirkimas; laisva pirklyba druskos, o taip-gi laisvas darymas ir pardožė alaus, midaus ir degtinės laipsniškai pasimaino išdavimu ant atpirkimo, kurį Žydai skubinasi paglemžti į savo rankas.

Nesiganėdindamas globa žydijos Lenkijoje, Lietuvoje ir lietuviškojoje Rusijoje, Zygmantas Augustas užsimanė paplatinti ją ir rytinėje Rusijoje. 1550 m. per bu[illegible]usią Maskvoje caro pasiuntinystę, jis meldė Ivano IV, ka[illegible] leistų Žydams važinėtiesi į Maskoliją ir ten pirkliauti. Bet Ivanas Vosylevyčius tam prašymui butinai pasipriešino, kaltindamas Žydus, kad jie žmonės atkalbiną nuo krikš[illegible]ys-

(Toliaus bus.)

H. IBSEN.

ŠIAURĖS KARŽYGIAI

KETURIŲ VEIKSMŲ TRAGEDIJA.

IŠ RUSŲ, LENKŲ IR VOKIEČIŲ VERTIMŲ VERTĖ

K. PUIDA.

JIORDIS. Kas man rupi? Geresnį vyrą šiąnakt gausiu ir nuvyksiu su juo į geresnį gyvenimą! Taip, Sygurdai! Tebunie taip! Nėra man laimės šiame gyvenime. Baltasis Dievas slenka į šiaurę, aš nenoriu su juo susitikti! Seniejie Dievai nustojo senobinės jėgos,.... jie snaudžia.... kaž-kokiais šešėliais virto — pakovosiva su jais! Šalyn iš to gyvenimo, Sygurdai! Ant dangaus sosto pasodinsiu tave ir pati atsisėsiu šale tavęs! *(Pakila audra).* Klausyk, klausyk! Musų palydovai artinasi! Ar matai juodus, lekiančius žirgus? Vienas tau, kitas man! *(Užtraukia lanką ir šauja).* Tad baigk paskutinę savo kelionę!

SYGURD. Gerai taikai, Jiordis. *(Puola).*

JIORDIS *(laimėjusi, skubinas prie jo).* Sygurdai, broli mano! Dabar priguliva vienas kitam!

SYGURD. Dabar mažiau, negu pirma. Čia skiriasi mudviejų keliai — aš krikščionis.

JIORDIS. Tu....? Ha! Ne! Ne!

SYGURD. Baltasis Dievas — tai mano Dievas. Etelstano karalius išmokino mane tikėti. Prie jo dabar einu.

JIORDIS *(susopėjus).* O aš? *(Išmeta saidoką).* Bėda man, bėda!

SYGURD. Sunkus buvo mano gyvenimas nuo to laiko, kuomet išplėšiau tave iš savo širdies, ir atidaviau Gunnarui. Ačiu Jiordis....dabar man lengva, aš laisvas. *(Miršta).*

JIORDIS *(tyliai).* Mirė!—— Pralošta mano vėlė! *(Audra labiau pradeda siausti; Jiordis įniršus pradeda šaukti).* Jie čia lekia! Pašaukiau juos! — Bet ne, ne!.... Neisiu su jumis, nenoriu įeiti be Sygurdo!.... Jau nėra pagalbos! Jie mato mane.... šypsosi, vilioja, sulaiko arklius.... *(Bėga prie uolos scenos gilumoje).* Jau jie viršui manęs.... nėra kur pabėgti, kur pasislėpti!.... A!.... Gal jurių gelmėse! *(Šoka į jures).*

(Ernulf, Dagna, Gunnar, Egilis — Sygurdo ir Ernulfo žmonės įeina paciliui iš dešinės).

ERNULF *(nusikreipęs į kapą).* Ramiai galite ilsėtis; atkeršinau jus.

DAGNA *(įeina).* Tėve, tėve — baimė mane marina! Tas kraujas.... ir ta audra.... Klausyk, klausyk?

GUNNAR *(įeina su Egiliu ant rankų).* Duokite globą ir prieglaudą mano kudikiui.

ERNULF. Gunnar.

GUNNAR. Taip, Ernulf! Mano pilis sudeginta, o mano kareivija išmušta; tavo rankose esu — daryk su manim ką tik panorėsi!

ERNULF. Sygurdo rankose tavo likimas. — Bet įeik į grįčią. Čia aikštėje paojinga.

DAGNA. Teip, įeik, įeik! *(Eina prie šėtros, pamato lavoną ir sušunka).* Sygurdai! Mano Sygurdai! — Jie užmušė jį! *(Puola ant jo).*

ERNULF *(skubinas prie jos).* Sygurdai!

GUNNAR *(paleizdamas nuo rankų Egilį).* Sygurd užmuštas!

DAGNA *(žiuri klaidžiomis akimis į žmones, užmuštąjį apstojusius).* Ne, ne, tai negali buti! Jis turbut dar gyvas.... *(Pamato saidoką).* A!.... Kas tai? *(Keliasi).*

ERNULF. Dukrute mano, tavo teisybė — Sygurd užmuštas!

GUNNAR *(staiga lyg spėdamas).* Ir Jiordis.... Ar Jiordis čia buvo?

DAGNA *(tyliai, ramiai).* Nežinau, bet tą žinau: kad čia jos saidokas.

GUNNAR. Taip ir maniau.

DAGNA. Tylėk! Tylėk! *(Į save).* Tai net taip jo neapkentė!

GUNNAR *(tyliai).* Sygurd užmuštas.... naktį prieš mudviem susitiksiant.... Tat visgi ji mane mylėjo! *(Visi nusigandę susispiečia vienon kruvon; oru pralekia numirėliai).*

EGILIS *(nusigandęs).* Tėve! žiurėk, žiurėk!

GUNNAR. Kas ten?

EGILIS. Ten aukštai, juodi žirgai!

GUNNAR. Tie debesiai....

ERNULF. Ne, tai mirusiejie grįžta.

EGILIS *(rėkdamas).* Motina yra tarp jų!

DAGNA. Gerosios dvasios!....

GUNNAR. Vaikeli, ką kalbi!

EGILIS. Ten — prišakyje — ant juodo žirgo! Tėve, tėve! *(Nusigandęs Egilis griebiasi už tėvo. Trumpą laiką tyla. Audra nutyla. Debesiai išsiskirsto; mėnuo ramiai šviečia ant apylenkės).*

GUNNAR *(tyliai ir skaudžiai).* Ištrikųjų — Jiordis mirė.

ERNULF. Turbut, Gunnarai. Greičiau privaliau keršinti jai, negu tau. Brangiai užmokėjova už muziejų susitikimą.... Štai mano ranka. — Santaika ir ramybė tebunie!

GUNNAR. Ačiu tau, Ernulfai! O dabar ant laivų! Plaukiu su jumis į Islandiją.

ERNULF. Taip, į Islandiją! — Negreit užmirš apie musų žygį į Helgelandą.

Žygiai vikingų drąsių
Dainose plačiai skambės,
Ainiai senelių narsių
Vikingus ilgai minės!

GALAS.

N. 17. III. 907.

Moteris ir jos vieta žmonijoje.

Parašė J. Laukis

I.

Pažink pats save, o busi laimingas.

Laimė yra mums visa kuo musų gyvenime. Jei ne laimė ar bent ne viltis kuomet nors ją turėti, tai mųs visai nebutų šiame sviete. Laimė yra vienintėlė jiega, kuri mus riša su gyvenimu. Ką męs nedarytume, kur męs nežengtume, vis męs turime tą patį tikslą: įgyti laimę, išvengti skausmo. Šita musų vienvalinė kova su skausmu už laimę išdirba musų tvirtumą ir pažintį. Per ją musų spėkos vis eina didyn, per ją musų pažintis apima vis didesnį skraitą. Žmogus pasiekė savo šiądieninį stovį gamtoje, tą augščiausią virbalą besivystyme sutvėrimų tik ačiu šitai savo kovai už laimę. Bet tai dar nėra galas jo žengimo pirmyn. Jo protas, nors jau toli yra nužengęs, bet dar toliau gali nužengti — ir žmogus tą mato pats. Nepakakina jo nė stebuklingi išradimai mokslo, nė išsikėlimas jo proto ant fiziškojo svieto. Protas žmogaus apsižvelgęs aplinkui, išvysta, kad tie daiktai kuriuos jis pažino gamtoje, yra tik menka dalimi, sulyginus su tais, kurių jis nepažysta; ir jis su gailesčiu taria sau: "Aš dar nieko nežinau!"

Teip, žmogus dar labai mažai težino tą savo tėvyškę, savo bustą — gamtą, kurioje jam lemta yra gyventi. Gamtoje daug dar lobių klakso nepajudintais ranka žmogaus, kuriuos jis galėtų apversti savo laimei; daug dar pajiegų veikia joje, kurias jis galėtų pajungti į savo valią, ir jei jis to dar nepadarė, tai tik dėlto, kad jis jų nepažysta, kad jis dar nežino kaip tą padaryti.

Bet visų mažiausiai, turbut, žmogus žino patsai save. Jis dar vis neatranda sau tinkamos vietos, kuri jam duotų užvėją nuo šiaurių vėjų negerumų. Prisižiurėjęs jo gyvenimui pamatai daugiau ašarų negu nušvitusių akių, daugiau pasiguodimo, negu pasitenkinimo. Vargas ir priespauda spaudžia žmones iš visų pusių ir jie bejieškodami sau išeigos iš vienų klaidų breda į kitas, dar gal aršesnes, kurios juos dar daugiau kankina.

Pagerinimui savo likimo jie užduoda sau daug klausimų, iš kurių svarbiausiu męs skaitome moterišką, kadangi moteris yra auklėtoja ateinančios kartos ir kadangi ji priversta yra nešti dvigubą jungą, — ekonomišką ir draugijinį. Vieną ji kenčia drauge su vyru, kitą ji kenčia viena nuo vyro, kaipo liekaną senovės prietarų: mat ji kaipo silpnesnis, neva, sutvėrimas yra pavedama vyrui ir tas turi rupintis jos užlaikymu, už ką jis, kaipo atmokėjimo, reikalauja nuo jos klausybės.

Buti keno vergu iš savo geros valios yra smagu, jei tas mųs vergiškumas su noru yra priintamas. Męs garbiname tėvynainį, kuris išsižada savo laimės ir pašvenčia save labui tėvynės. Su nusižeminimu męs puolame ant kelių prieš savo didvyrius ir atiduodame jiems garbę. Nė viens nematome, kad tame butų kas blogo, visi pripažystame, kad jie yra verti to ir męs jaustumėsi įžeistais, jei ta musų teikiamoji garbė butų atmesta, arba, jei nuo musų stačiai butų reikalaujama tokio atidavimo garbės. Tąsyk, be abejonės, męs sukiltume ir pasipriešintume tokiam reikalavimui.

Tą patį daro šiądien ir moteris. Ji reikalauja, idant jos jausmai nebutų varžomi, idant ji galėtų pašvęsti save kam ji nori iš savo liuosos valios, be keno nors prisivertimo. Jai pagriso ant galo visokios drausmės ir prisakinėjimai ant kožno jos žingsnio. Ji nori gyventi pati savo protu, klausyti savo vidurinio balso — ir to jai niekas su tėvybe negali užginti. Skraite savo veiklumo ji yra viešpatė; vietą moters gali užimti tik moteris — ir niekas kitas. Kas gi tad gali jai prisakyti kaip ir ką daryti? Niekas! Ji privalo klausyti tik savo pačios vidurinio balso.

Ir štai ji ima traukyti visokius pančius įstatymų, varžančius jos ypatą. — Ar gi tam jos darbui galėtų kas priešintis? — Anaiptol ne. Jei bent tik žmogus su žemais mieriais, kuris nevertas yra vadintis žmogum. Bet jai tą bedarant, ateina jai į galvą mąstis, kad visi šitie pančiai yra uždėti ant jos vyro, kad tai jis juos jai nukalė, norėdams padaryti ją savo žaislu ir ji susigraudinusi žėrė jam žodį išmėtinėjimo: — Tu esi mano kalintoju!

Bet tai yra skaudus apkaltinimas, tuomi labiaus, kad jis nėra teišingas. Rods, ne be kaltės yra tame ir vyras, bet jis nusidėjo moteriai greičiau savo gerumu, kaip piktumu. Jis buvo per daug jai geras ir ją savo gerumu per daug išlepino, kaip lygiai moteris savo gerumu išlepino vyrą. Toki vardai, kaip: "Aniuole mano", "Viltie mano" anaiptol nėra vardais žaislų. O kad pas vyrą tas pats buvo širdyj kas ant lupų, tai parodo jo darbai. Moteris jam buvo visa kuo. Jis buvo pildytojas visų jos norų ir užgaidų. Jis grumėsi su priešais ir skaldė jiems galvas vis tai kad atsižymėti akyse savo mylimosios ir apginti ją nuo gresiančio jai pavojaus ir viską, ką jis per savo kovą ar darbą įgijo, atnešęs sudėjo pas jos kojas — net ir savo gyvastį pačią! Ar tad įdomu, jei moteris, nustebinta jo darbais, pavadino jį savo viešpačiu? Jis, padilgintas josios meilumo, stebuklus darė karėje, darbe ir visur kur. Jis nustebino ją savo vieku, savo protu, savo pasišventimu jai ir josios gyvenimą teip pripildė savimi, kad be jo gyvenimas jai buvo tuščiais niekais ir mirus jam ji gyva gulė su juo drauge kapan, kad ten nors numirti šale jo.

(Toliaus bus).

IŠ VISUR.

|| Maskoliškoj dumoj demokratų partijos ir lenkų atstovai užklausė Stolypino, ką jis mano daryti ir ar žino, jog Vilniaus apskričio šnipai papirko Virbaliaus apskričio rubežiaus sargus ir gabeno iš užrubežių uždraustus raštus ir ginklus, juos mėtė gyvenimuose neištikimų ypatų, kad rasti progą jas areštuoti. Tas viskas likosi teisme ištirta. Kalti rubežiaus sargu papirkėjai vienok nenubausti. Dešiniųjų partijų atstovai dumoj priešinosi kėlimui to klausimo, bet visgi tą pakėlė atstovas kunigaikštis Urusov. Gražiai mat elgiasi valdžios tarnai!

|| Laikraštis "New York Sun" užtikrina, buk vienas diplomatas dabar esantis Paryžiuj jam pranešė, buk likosi padaryta terp Vokietijos ir Amerikos sutartis, sulyg kurios Amerika parduoda Vokietijai Filipinus. Jeigu dėl to sutarimo Japonija norėtų su Amerika pradėti karą, tai Amerikai padės Vokietija. Kiek teisybės yra šitame paskale, sunku pasakyti. Laikraštis "New York Sun" jau nemažai į svietą visokių išmislų paleido.

|| Australijoj neišpasakyti karščiai, nuo kurių numirė jau ne vienas šimtas žmonių. Dėl karščio ir stokos lytaus užgimė girių ir pievų gaisrai. Edenhopu apskrityj išdegė 40 ketvirtainių mylių girios, o ugnies iki šiol neįstengė užgesinti. Derghober apskrityj išdegė 150000 akrų pievų, pražuvo daugybė galvijų; žmonės, kurie spėjo į vandenį įšokti, nuo sudegimo apsisaugojo.

|| Papildymui iždo nepritekliaus, Vokietijos randas rengiasi įvesti kerosino monopolių, tai-gi padaryti teip, kaip Maskolijos randas padarė su degtine, iš kurios surenka apie pusšešto šimto milijonų rublių kas metai.

|| Netoli Berlyno, mieste Charlottenburg, Prusuose, policija sugriebė dirbtuvę netikrų maskoliškų popierinių pinigų.

|| 16 ir 17 d. vasario, aplinkinėse Tedula, Morokko viešpatystėj, prancuzai turėjo smarkius mušius. Maurai terpkalnėj užpuolė ant prancuzų, užmušė tulą kareivių skaitlių, o sužeidė 3 oficierus ir 20 kareivių. Prancuzai vienok užpuolimą maurų atmušė, paguldė jų net kelis šimtus kariautojų.

|| Iš Odesos likosi išvytas amerikonas dantų gydytojas, D-ras Dubuchet. Jis buvo, už prigulėjimą prie maskoliškųjų revoliucijonierių partijos suareštuotas, bet įsikišus Amerikos ambasadoriui, iš kalėjimo jį paleido, tik prisakė į 10 dienų išvažiuotiti iš Maskolijos.

|| Podoliaus gubernijoj, aplinkinėse Kamenco, apleistose akmenų kasyklose rado paslėpto aukso už 1½ milijono rublių. Manoma, kad tas auksas laike totorių užpuolimo likosi kasyklų olose paslėptas.

|| Abisinijos valdonas Menelik, per kunigą Bernardą, atsiuntė popiežiui du gyvu liutu. Nežinia, ką popiežius darys su Abisinijos ciecoriaus dovana.

|| Pereitos sanvaitės panedėlyj, aplinkinėse Casablanca, prancuzai turėjo net kelis smarkius susirėmimus su maurais Madaghra giminės. Prancuziškos kariumenės vadovas, jenerolas d' Amade ištraukė su kareiviais iš Casablanca ir persikėlė į Kasbah.

|| Užstojęs vietoj caro prašalinto Gerhardo naujas Finlandijos jeneral - gubernatorius Boeckman pradėjo gaudyti Finlandijoj apsigyvenusius revoliucijonierius. Todėl jų čieli pulkai kraustosi į Švediją. Helsingforso policija susekė revoliucijonierių organizaciją, į jos rankas pateko surašas revoliucijos vadovų ir jų antrašai. Tai dabar, be abejonės, Maskolijoj prasidės areštavimai. Helsingforse suareštavo jau tulą skaitlių revoliucijonierių. Arti rando stovintis laikraštis "Rus" praneša, jog karo ministerija siunčia į Finlandiją kelis kazokų regimentus.

|| Persijos sostapilėj Teherane, laike religiškos procesijos, ant gatvių užgimė kruvinos muštynės, kuriose dešimtis ypatų likosi užmuštų, o 20 sunkiai sužeistų.

|| Nesutikimai Turkijos su Persija, į kuriuos norl įsikišti Maskolija, didinasi. Gali užgimti karas terp Turkijos ir Persijos. Ginkluotų kurdų pulkai įsiveržė į Persiją ir prisiartino prie Minurab, sostapilio provincijos Azerbajan. Laukiamas čia mušis persų su kurdais. Daug persiškų kareivių pabėgo.

|| Pasibaigė byla jenerolo Stoesselio ir jo pagelbininkų — jenerolų Fock, Smirnovo ir Reisso. Stoessel likosi mirtim pasmerktas, jenerolas Fock gavo pabarimą, o Smirnov ir Reiss išteisinti. Teismas vienok mano, kad ir bausmę jenerolui Stoessel reiktų pakeisti 10 metų kalėjimu tvirtovėj.

|| Apgynimo komisija suteikė dumai reikalavimą atnaujinimo maskoliškojo kariškojo laivyno. Tam tikslui iki 1917 m. reikalaujama $1078000000 ir dar prie to pridėjimo $225000000.

|| Peterburge, 20 d. vasario suareštavo 50 revoliucijonierių. Suimant juos, trįs policistai likosi sužeisti, o vienas užmuštas. Visi suimti aplinkinėse rumo kunigaikščio Mikalojaus Mikolajovičo; todėl policija mano, kad jie šitą kunigaikštį buvo pasirengę nudėti.

|| 18 d. vasario Morokko sultanate prancuzai vėl turėjo susirėmimus su maurais; juose 3 prancuziški kareiviai likosi užmušti, o 27 pašauti. Jenerolas d'Amade rengiasi į mušį su visoms Mulai Hafigo pajiegoms, kuris sutraukė savo kareivius į aplinkines Abd-el-Nerem.

|| Nesutikimai užgimę terp Švedijos ir Maskolijos dėl užsimanymo Maskolijos parengti tvirtovę ant salos Aaland, teip buvo pasididinę, kad į tuos nesutikimus turėjo įsikišti kitos Europos didėsės viešpatystės ir Maskolija turėjo išsižadėti savo mierių.

|| 23 d. vasario Berlyne pasimirė profesorius Kielo universiteto, pagarsėjęs visame sviete chirurgas, D-ras Jonas Esmarch.

|| Anglijoj, netoli New Castle, Globe anglių kasyklose atsitiko dujų expliozija, kurios 14 darbininkų likosi užmuštų. Laike expliozijos oloj buvo 15 darbininkų, iš jų tik vienas išsigelbėjo. Prieš explioziją 500 darbininkų apleido olą ir tokiu budu nuo nelaimės apsisaugojo.

|| 21 d. vasario turkiški kareiviai įsiveržė į kaimą Carnia, Armenijoj, ir paėmė 51 armenietį. Kariškasis teismas 8 pasmerkė mirtim, likusius kalėjimu visam amžiui.

|| Seniau Amerikos milijonierių dukterys tekėjo už prancuziškų, angliškų aristokratų ir jiems savo darbininkų rankoms uždirbtus milijonus atidavė; dabar joms reikia ieškoti aristokratų jau terp žemiau kulturiškai stovinčių tautų: dabar jos ieško vengrų; paskui gal ateis kaleina ir ant lenkų.

|| Mandžurijoj sukilo chiniečiai prieš japonus ir privertė japoniškuosius kareivius pasitraukti iš miestų Hop-Gi-Bni ir Eu-Tai-Hop Gi.

Mažas Feljetonas.

Prašaliečio laiškai iš Rosijos.

26.

Brangiausia Felicija!

Nuo visokių endekų, eserų Rosija jau šiek-tiek apvalyta, dabar reikia kibti į kadetus. Kad jau smaugti, tai visus smaugti, nepalikti ir valdžios priešo šešėlio. Kadetai nepavojingi sostui, daugelis iš jų mano kuomet-nors ir į ministerius pakliuti, savo pečiais paremti sostą, bet tiek to, su jais žaisti toliau nebegalima. Gana per pirštus žiurėti į juos, sykį ir jiems tebuna galas! Ar gi galima kęsti tokius sutvėrimus, kurie sako, kad jie priguli prie "žmonių laisvės partijos". Ne, negalima! Piruškevičiaus kompanija šaukia, kad kadetai teroristai, anarchistai, ekspraprijatoriai. Valdžia klauso ir pritaria tai kompanijai. Eksproprijatoriai, o bala juos žino..... Dabar niekam negalima įtikėti. Šit nelabai seniai žinomas vyskupas Germogenas, vienas vadų "tikrųjų rusų sanjungos", važiavo iš Maskvos. Sanjungiečiai susirinko ant stoties jį palydėti. Žinoma, vyskupas, kaipo geras savo avelių ganytojas, ir mylintis savo bendraveikėjus, atsisveikindamas, pradėjo bučiuotis su tikraisiais rusais. Bučiavos, bučiavos, ir ant galo pasijuto, kad jam iš kišenės išeksproprijavo tukstanti rublių ir labai brangų laikrodėlį. O rodos jis prie savęs tik teprisileido sanjungiečius.... Na, jau, jau tikriejie rusai eksproprijuoja ir dar iš švento žmogaus kišenių; tai ko benorėti nuo kadetų....

O į kadetų revoliucijoniškumą aš netikiu. Kokie jie revoliucijonieriai, jeigu pamatę žandarą, ima drebėti, kaip apušės lapas ir išbala, kaip popieris, arba prasitaria kokį netinkamą žodį ministeriams, tuojau bėga pas juos atsiprašyti. Rodičev jau rodos kadėtų erštas ir tai keliavo pas Stolypiną melsti nuodemių atleidimo, o ko benorėti nuo kitų.

Ir valdžia netiki, kad kadetai butų revoliucijonieriai.

Gal tu paklausi — tai kam į juos žadama kibti?

Kam?

Todėl, kad žandarai ir šnipai turėtų darbo; antra, valdžiai nepatinka kadetų veidai, bėgastis, frakai, o kas valdžiai nepatinka, tą reikia naikinti.

Pradžia jau padaryta. Neseniai Maskvoje pas visus žymesnius kadetus buvo padarytos kratos, na bet ką pas juos rasi — nieko. Nieko ir nerado. Kiek palukėjus, atsivers ir kadetams kalėjimų durįs. Tesėdi tie ponai, jei nemoka teip vaikščioti, kad įtiktų valdžiai.

Visai jie nedresiruoti!

Tik Piruškevičiaus kompanija sako, kad Stolypin su tais ponais perdaug švelniai elgiasi, kad jis nekimba į juos, kaip reikia, jie sako, kad pats Stolypin esąs prisigėręs revoliucijonieriškos dvasios, jis jau esąs revoliucijonierius. O ką gali žinoti; gal revoliucijonieriai jam vieną, kitą šimtelį ir įspraudė į delną, kad prisidėtų prie jų.... Juk Rosijos ministeriai labai myli margus abrozdėlius.... Bet ką aš plepu....

Mano galvelė nebeišmano. Aš maniau, kad Stolypin labai gerai moka Rosijoje šeimininkauti, o tikriejie rusai sako, kad jis nė velniams netikęs: girdi, sėdi jau tiek laiko ant sosto, ne, prie sosto, o dar ligšiol nepasmaugė revoliuciją. Tikriejie rusai reikalauja, kad į ministerių pirmininko vietą pasodytų tokį vyrą, kuris iš rankų baslio neišleistų, ir susitikęs su kiekviena abejotina, ypata, tvotų jai į galvą.

Pažiurėsime, kaip bus. Gal ir geriau butų, kad susirastų toks karingas pirmininkas! Bet kur jį dabar ištrauksi? Jei bent išrašyti iš Siberijos kokį katoržninką!

Tuomet ir kadetams butų tikrai amen!

Tavo grafas Kuku.

SUSIVIENYJIMO REIKALAI.

Musų tautiečiai, kaip: Astramskai, Damijonaičiai, Žebriai ir kiti jiems panašus kelia trukšmus prieš kiekvieną seimą Susiv. L. A., kad koks socijalistas nepatektų į Susi-L. A. viršininkus. Kad kun. Žebris bijosi socijalistų, tai galima išteisinti, nes socijalistų teorija kenkia kunigų interesams. Bet kuom socijalizmas kenkia Astramskui, Damijonaičiui ir jų draugams?

P. Astramskas sako: "Bagočius ir Senas Krivaitis giriasi, kad jeigu liktų Susiv. viršininkais, ketina pakreipti visas Susiv. pajiegas socijalistų pusėn"; ir tokį pakreipimą vadina "varža". Nors netikiu, kad vienas ar kitas socijalistas, patekęs į Susiv. viršininkus, galėtų Susiv. pakreipti socijalistų pusėn, bet daleiskim jeigu teip ištikro atsitiktų, tai tas nustebintų pasaulį, kad tauta 4 — 5 šimtų tukstan. narių turi socijalistiškai-ekonomišką organizaciją, susidedančią ir 7 — 8 tukstančių narių; tuomi pasirodytų, kad ta maža tauta nužengė didelį žingsnį progresan. Ir tokiam atvėjyje ką jųs tautiečiai, Astramskai, Damijonaičiai ir jusų draugai nukęstumėt? Atsakykite! Ar daugiaus labo tikitės sulaukti iš tautiškai buržuaziško karčiamninko negu iš socijalisto? Tiesa, galit atsakyt ir prirodyt kad ir socijalistų ne truksta su silpnoms pusėms, tačiaus aš atsakysiu, kad ir ne socijalistų yra su silpnoms pusėms, o vienok jus prieš juos nekovojat? P. T. Astramskai, Damijonaičiai ir jų draugai, kodėl jųs tų socijalistų teip bijot? Ar kad jusų turtus, kurių jus neturite, neišdalytų kitiems, ar kad iš jusų kepsnies neatimtų kurios jus neturite, ar kad jus iš pastogės neišvarytų, kurioj jųs nebeėsate, ar kad jųs iš brangių rubų neišvilktų kuriais jus nebevilkit? Ko bijot? Argi jųs užsiganėdinat šituom gyvenimu, kokiame dabar ėsate, ir jį ginat nuo socijalistų, kad jums jį nesugriautų? Jus gal atsakysit, kad vieni lietuviški socijalistai draugijos surėdymą nepagerįs. Aš-gi atsakysiu, kad be lietuviškų ir tam panašių tautų socijalistų prisidėjimo teip-pat draugijos surėdymo nieks neįstengs pagerinti. Ypatingai negalima lukėti pagerinimo ekonomiško darbininkų buvio nuo tokių tautiečių kaip Astramskas ir Damijonaitis ir jų draugų, kurie gina buržuazišką tautiečių reikalus. (To jų raštuose nėra. Red.)

P. p. tautiečiai, meskit tuos netikusius ypatiškumus, teip-gi nesibaimykit socijalistų, kad kas iš jų užimtų Susiv. viršininko vietą, nes aš užtikrinu, Susiv. nieko per tai nenukęs vien dėl to, kad viršininkas socijalistas, jeigu jis iš kitų pusių bus atsakantis atlikt savo užduotę.

Dar tiek turiu pridurti, kad teip vadinami tautiečiai rupinasi tik mirusių palaidojimais, bei pavargėlių namų (kiti jį vadina kalėjimu) budavojimu, ar pirkimu. Socijalistai-gi stengiasi pakelt darbininkus ekonomiškai teip, kad nereiktų tų pavargėlių namų.

Todėl guodotini Susiv. L. Am. sanariai! Apsvarstykit patįs, katrie geresni; ar tautiečiai su pavargėlių namais, ar socijalistai su pakėlimų darbininkų buvio, ir apsvarstę sąžiniškai, atiduokit balsą tam ant Susiv. L. A. viršininko kandidato katras geresnis.

Susiv. L. A. Sanarys.

J. S. Pruselaitis.

ŠNIPINĖJIMAI.

No. 6 "Lietuvos", tarp Susivienyjimo Lietuvių Amerikos reikalų ir protestų ponas Astramskas, su pagelba šnipukų, pasigrėbęs mano laišką, rašytą pas draugus, patalpino į "Lietuvos" špaltas kaipo aktą kriminališko apkaltinimo manęs prieš S. L. A. organizaciją ir prasikaltimo prieš jos sąnarius, aš užsitikiu draugams S. L. A. ir manau, kad prieš juos ir Susivienyjimą nė kiek neprasikaltau.

Kas gali užgint mums, S. L. A. sanariams kalbėti apie musų organizacijų reikalus viešai, arba per laiškus, ir ponas Astramskas, savo šnipinėjimais po ypatų privatiškus kešenius ne gali uždrausti ir nieko negali atsiekti siundydams žmones prieš ypatas nieko jam blogo nepadariusias. Astramsko tikslas pažįstamas visiems S. L. A. sanariams. Jis priešas naujos gadynės mokslo, kuris šiądien jau plačiai bujoja ir tarpe Susivienyjimo Lietuvių Amerikos sanarių darbininkų. Ar jis įstengs sulaikyti idėją susipratimo darbininkų, aš netikiu.

Kaltina Bagočių ir mane, kad norime tapti Susivienyjimo Lietuvių Amerik. viršininkais. Kodėl nenorėti, jeigu turime tiesą kaip ir visi S. L. A. sanariai? Apie savo tiesas nereikalaujam klausti rodos pono Astramsko, nė jo sądraugų, nors tas ir labai jiems gal netinka. Aš nesmi priešingas nė ponui Astramskui, ir jis gali tapti S. L. A. urėdninku, ar prezidentu, jei tik už jį balsuos sąnariai, nors jis man ir labai to pavydi. Bet nesistebiu Astramsko norams, jeigu jis varo agitaciją už savę tikrai amerikonišku budu, net su ypatų pagelba. Ar Astramskas mano, kad kas jo sądraugams leista daryti, tai kitiems Susivienyjimo sąnariams gali but uždrausta? Toks manymas gali tikti tik Rosijos Mikei, bet ne Astramskui, gyvenančiam laisvoj šalyj. Baubu prisidengęs, Astramskas sako, kad laiško originalas bus XXIII Seimui paduotas, o ką Astramskas pasakys, jei nelaukiant Seimo, atseitų pasiteisinti prieš teisdarius už talpinimą laikraštyj privatiškų laiškų, pavogtų nuo ypatų. (O ar tie laiškai pavogti, ar gal iš geros valios jam suteikti? Red.)

J. Klembauskas.

Kadangi S. L. A. dabar turi savo organą, tai ypač ypatiškus ginčus, ypatų vaidus, jeigu be jų ne galima apsieiti, ten reikia perkelti. Tuščių ginčų ir visokių pamokinimų suteikiamų ypatoms, ypač jeigu mokinantis laužo laikraščių etiką, toliaus ne talpinsime. Šiuomi užbaigiame tuščius ginčus. Svarbesniuose gi, ne ypatiškuose reikaluose noriai visada Susivienyjimui patarnausime, bet tarnauti ypatoms turime atsisakytl.

Red.

Redakcijos atsakymai.

Damilevičiui Philadelphioj. Apie sumanymą įsteigti Chicagoj lietuvišką salę ar namą ir kunigų protestą "Lietuvoj" tilpo daug platesnė negu "Tėvynėj" žinia. Antrinti tą patį ne galima po kelis kartus.

APGARSINIMAI.

MAŽI DAIKTAI.

Sako, kad pašisekimas Napoleono I priklausė nuo jo griežto atsidėjimo mažiems daiktams, o jo puolimas nuo apleidimo jų. Jei prisižiurėsime gyvenimams pasekmingų žmonių ir moterų, tai visuomet rasime tą patį. Ar tu nenori jų sekti? Žinai kaip daug gyvasčių yra žuvusių dėlei nepaisinimo pirmutinių, lengvų simptomų ligos. Nesmagumas, nužudymas, valgumo ir vangumas tankiai nėra pastebiamais mųs; mes manome, kad jie teip pat greitai pereis, kaip yra atėję. Jei jie nepereina, tąsyk šaukiamesi pagalbos, bet per vėlai. Kiek tai gyvasčių galėtų buti išgelbėtų, vartojant, pirmiems tokiems apsirikimams pasirodžius, Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno. Jis pasiekia šaknį ligos, gromuliojimo organus. Šitie organai tuojaus atsiliepia jam ir reikalauja maisto. Šitas maistas, budamas gerai suvirintas, padaro gryną kraują, tvirtus nervus, tobulą sveikatą. Tas parodo, kad Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno turėtų buti vartojamas visuose atsitikimuose negromuliojimo ir vangumo, podraug su nužudymu valgumo. Gaunamas visose aptiekose. Juozapas Trineris, 616 - 622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.
Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.
Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

"AUŠROS" DR-TES SUSIRINKIMAS.

Nedėlioj, 1 d. kovo, 1 val. po pietų, Fellowship House svetainėje, 169—33rd Place., atsibus "Aušros" draugystės susirinkimas, ant kurio visi sąnariai turi butinai pributi; teipgi kviečiami ir norinti prisirašyti.

KONCERTAS — BALIUS.

Chicago, Ill. Nedėlioj, 1 d. kovo atsibus koncertas ir balius parengtas p. M. Petrausko, South Side Turner salėje, 3143 So. State St., arti 31 gatvės. Koncertas prasidės 5:30. Įženga 50 c. ypatai. Choras suvirš iš 80 ypatų dainuos naujas dainas. Po koncertui balius. Kiekvienas galės išmokti tautiškus lietuviškus šokius. Svetainė atsidaris 5 val. Kviečiame gerbiamą visuomenę atsilankyti kuoskaitlingiausiai, užtikriname, kad žėdnas bus užganėdintas.

URA VISI ANT BALIAUS!

Nes tai bus puikiausias 12-tas metinis balius parengtas draugystės Karaliaus Dovydo, atsibus nedėlioje, 1 d. kovo, 1908 m. Laudanskio salėje 3119 So. Morgan str., balius prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties. Įženga vyrui su motere 25 c., merginoms dykai. Ant šito Baliaus bus galima smagiai pasišokti prie puikios muzikes, ir linksmai laiką praleisti, nes tai bus paskutinis Balius prieš užgavėnes.

Su guodone,
Komitetas.

PRANEŠIMAS.

Dėlei nesusirinkimo reikalaujamo skaitliaus sąnarių Žvaigždės bendrijos 21 d. šio mėnesio, metinis mitingas likosi atidėtas ant 29 d. šio mėnesio, kuris atsibus S. Radzevičiaus salėje, 4558 Marshfield Avenue. (Vienas bliokas nuo The Star-Žvaigždė į vakarus); prasidės lygiai 7:30 val. vakare.

P. S. Kiekvienam yra išsiųsta registruoti laiškai, kas dėlei kokios nors priežasties negavo, malonės kreiptis į biurą korporacijos ne vėliau dienos susirinkimo.

Su guodone,
Valdyba.

PRELEKCIJA, KALBOS IR TT.

E. St. Louis, Ill. Jaunų Amerikos Lietuvių Tautiškai-Politiškas Kliubas turės prelekciją, kalbas ir dekliamacijas su dainomis 1 d. kovo šių metų, 2 val. po pietų Simano Jocio salėje 537 Collinsville Av., E. St. Louis, Ill. Prelekciją skaitys J. Rainis, apie praeitę Lietuvos. Be to bus dar kalbėtojai: A. Ališauskis, Sim. Jocis ir E. Martišius. Įėjimas dykai. Meldžiame kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

SEPTINTAS ROŽINIS BALIUS.

Chicago. Dr-stė Šv. Antano iš Paduos parengė balių nedėlioj 1 d. kovo šių metų. Freiheit Turner salėje 3417 S. Halsted gat. Prasidės 3 val. po pietų. Įėjimas 25c. porai, Rožė dykai kiekvienam. Kviečiama susirinkti kuoskaitlingiausiai.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdės Jurgio Milčiuno ir brolio Andriaus Skrobluko, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Paažerių gm., Olšrutų kaimo, Andrius Milčiunas iš Stirniškių kaimo, apie 30 metų kaip Amerikoje, pirmiau gyveno New Yorke. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

V. Matulaitis,
1303 E. 55th Str.,
Cleveland, Oh.

Pajieškau savo brolio Dominiko Tamošaičio, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės parap., Marginės sod., 15 metų kaip Amerikoje, gyveno apie Mahanoy City, Pa., o paskui išvažiavo į Pittsburgą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu!

Annie Savage,
Box 278,
Roslyn, Wash.

Pajieškau savo dukters Virginijos Usevičaitės, po vyru Gurskienės, gimusios Kauno mieste. Į Ameriką ji išvažiavo 1901 m. Paskutinį laišką gavau nuo jos iš Chicagos, kuriame rašo, kad ji užsiima kriaučysta ir jai gerai besivedą, tik savo adreso nepaduoda, ar pamiršdama įrašyti, ar slėpdamosi. Bučiau tad labai dėkinga tam, kas žinodamas jos adresą, paduoti jį "Lietuvos" redakcijai, kuri teiksis man perduoti. Meldžiu Chicagos lietuvių tą man padaryti. Su guodone.

Juzė Usevičienė.

Pajieškau apsivedimui merginos, 25 metų senumo ar ir senesnės, ar doros našlės. Turiu labai gerą darbą ir Washingtono valstijoje 160 akrų žemės arti miesto Cusick, Wash., labai smagi vieta ir derlinga žemė. Artesnėms žinioms norinti malonės kreiptis.

Box 259,
Grand Forks, B. C.

Pajieškau savo dėdės Aleksandro Gaidžio, guvenusio Glen Rock, Wyo., ir draugo Joakimo Petriko Kaltinėnų parap., Bruškių sod., abu Kauno gub., Raseinių pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislovas Kibartas,
Box 33,
Jenners, Pa.

Pajieškau Rafolo Patinsko, Vilniaus gub., Trakų pav., Daugų parap., Užukalnio kaimo, gyveno Norwood, Mass., 26 metų senumo, 5 pėdų aukščio, šviesiai geltonų plaukų, balto veido, skutamais usais, linksmo budo, kalba lietuviškai ir angliškai, lenkiškai prastai. Jis paliko savo moterį su 2 mėnesių kudikiu ir išvažiavo su mergina, rodosi, į Philadelphią, Pa. Kas praneš apie jį čion paduotu adresu gaus $5.00 dovanų.

Ksaveras Vervečka,
316 School str.,
Scranton, Pa.

Pajieškau Antaninos Capaitės, kuri girdėjau gyvena Waukegane, Ill. Malonės atsišaukti žemiau paduotu adresu, kur turiu puikų saliuną; esmiu nevedęs ir norėčiau su ja apsivesti. Teipogi užprašau atsilankyti pas mane visus lietuvius, užlaikau geriausią alų ir puikius turkiškus cigarus. Kas pas mane užeina, tas nesigraudina.

Su pagarba,
Petras Kasiulis,
257, 6 Wisconsin str.,
Gladstone, Mich.

Christopher, Ill. Musų miestelyj yra dvi lietuvių šeimynos ir 10 pavienių; yra čia du šaftai ir naujas miestas; kasyklose darbai gerai eina ir darbą galima gauti; kasyklos yra geros ir žmonės gerai gali uždirbti. Yra vienas lietuviškas karčiamninkas, pas kurį, jieškantis darbo, gali gauti užeigą.

Su guodone,
Wolteris Ziolges,
Box 138.

Pajieškau savo draugų Antano Juciaus ir Kazimiero Žiuglės, pirmas 3 metai, o antras 2 metai kaip Amerikoje; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Švėkšnos parap., Mikužų sod., pirmiau rodosi gyveno Chicago, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Dom. Budvilas,
11 Gleenwood Ave.,
Hyde Park, Mass.

Pajieškau savo draugo Edmundo Vitkausko, Kauno gub., Raseinių pav., paeina iš Dambos, trečias metas kaip iš Lietuvos, gyveno New Haven, Conn.; turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Sčepavičia,
153 Ludlow str.,
Stamford, Conn.

Pajieškau savo sesers Uršulės Terleckaitės, Kauno gub., Šiaulių pav., Kražių parap., Povudkalnių kaimo, 7 metai kaip Amerikoje, 4 metai atgal gyveno Baltimore, Md. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Terleckis,
4549 Hermitage Av.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Stanislovo Kvetkaus, antras metas kaip persiškyreme Denvere, Colo.; norėčiau su juo susižinoti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

G. Miller,
Box 74,
Goldfield, Colo.

Pajieškau savo brolio Andriejaus Steponavičiaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Vaiguvos parapijos, Laugiriškių kaimo, 16 metų kaip Amerikoje, 3 metai kaip išvažiavo iš Chicagos; teipgi pajieškau Onos Karpavičiutės tos pačios gub. pavieto ir parapijos, Didlaukių sod., pereitą rudenį kaip iš Lietuvos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislava Steponaičiutė,
160 W. 18th str.,
rear Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Kaminskio ir Jono Aleksos, abu Kauno gubernijos, Raseinių pavieto, Sklaučių kaimo; turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jos. Šimkus,
74 Centre Str.,
Pittston, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero Babiškaus ir pusseserės Marijonos Babiškiutės, po vyru Adomaitienės, 14 metų atgal gyveno Bostone, Mass.; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šaukėnų parap., Pėtničiškių kaimo; turiu svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Muraška,
608 Morton Av.,
Chester, Pa.

Pajieškau savo brolio Antano Paliuno ir Zenono Krikštanavičiaus, abudu Kauno gub., Panevėžio pav., Smilgių parap., Utėnų kaimo, metai atgal gyveno Chicagoje, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Chas. Paliunas,
1916 — 18th ave., R. 10.
Rockford, Ill.

Pajieškau savo sunaus Juozapo Valiaus, nes tėvas jo mirė ir aš, jo motina likau viena. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Marcijona Valienė,
74 Barber Str.,
Chicago, Ill.
(6-III)

Pajieškau savo švogerio Franciškaus Čimelio, Kauno gub., ir pavieto, Raudonio vol., Andriušiunų kaimo, 4 ar 5 metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno apie New goje, Ill. Jie patys ar kas kitas sis duoti žinią adresu:

Jonas Mačiulis,
415 Market Str.,
Waukegan, Ill.

Pajieškau savo draugo Mykolo Karvažinsko, Kauno gub., Panevėžio pav., Biržių par., Kirbulų sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Patkauskis,
1332 Washington Str.,
N. Abington, Mass.

Pajieškau Karolio Pocio, Kauno gub., Raseinių pav., Kražių vol., Pečiulių kaimo, neseniai atvažiavęs iš Lietuvos. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ig. Mazrimas,
Oaklawn Farm,
Wayne, Ill.

Pajieškau savo giminaičio Franciškaus Speraucko-Hollako. Jisai pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

N. Speroska,
3238 S. Halsted str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Adomo Žilinsko, Suvalkų gub. ir pav., Andriejavo gm., Kreivėnų kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Staskeliunas
136 Winter str.,
New Britain, Conn.

Pajieškau savo pusbrolių Stanislovo, Juozapo ir Onos Kilinskų, Suvalkų gub., Pilviškių parapijos, Plioplių sod., girdėjau, kad jie yra Amerikoje, tik nežinau kur. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Katarina Žilinskiutė, po vyru
Kupčinskienė,
1301 N. 11th ave.,
Maywood, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Stanislovo Tverijono, Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų parap., Sliužių kaimo, apie 12 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Giačas,
3151 So. Halsted Str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Reckio, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Antanavo gm., Kazlų kaimo, gyveno pirmiau Newarke, N. J. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Rečkauskas,
Box 188,
Monessen, Pa.

Pajieškau savo draugų Jono Kraučuno ir Petro Zupkos, abudu Kauno gub., Panevėžio pav., Remigalos parap. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Gurskas,
109 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Jievos Kalvaičiutės, 2 mėnesiai laiko kaip pribuvo į Ameriką. Juozas Bukšnis nori su ja susižinoti. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Agota Palubinskienė,
344 S. Maple Str.,
Mt Carmel, Pa.

Pajieškau Leono Vaigauskio, Kauno gub., Raseinių pav., Pašilės parap., Putramentiškės sod. Pirmiau gyveno New Britaine, Conn., o dabar girdėjau, kad buvo Chicagoje; turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Stanikas,
2 Pleasant Str.,
New Britain, Conn.

Pajieškau savo vyro Jono Pilipčiko, Suvalkų gub., Seinų pavieto, Leipunų gm., Vanerių kaimo, 34 metų senumo, 9 metai kaip Amerikoje. Jis paliko mane su dukrele Shenandoryje, Pa. ir išvažiavo darbo jieškodamas. Vyre mano, prašau atsišaukti ir pasigailėti mudviejų su dukrele. Jis pats ar kas kitas teiksi duoti žinią adresu:

Jieva Pilipčikienė,
49 Lafayette Str.,
Paterson, N. J.

Pajieškau savo draugo Juozapo Stasiukėlio, Kauno gub., Zarasų pav., Svedasų parap., 3 metai atgal gyveno Wilsone, Pa., turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. Vilkas,
Box 37,
E. Arlington, Vt.

Pajieškau savo dėdės Jono Motiejaičio, pirma gyveno St. Louise; paeina iš Kauno gub., Joniškio parapijos, Bariunų sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Uršulė Žiguliutė,
221 Wabansia ave.,
Chicago, Ill.

DYKAI!

Liko keli šimtai puikių kalendorių sieninių ir kišeninių nuo skaitytojų "Lietuvos", kurinos sumaneme išdalinti kitiems lietuviams. Todėl kiekvienas, kurs prisiųs mums savo pilną adresą, gaus šiuos abudu kalendoriu dykai. Reikalaudami kalendorių adresuokite pas:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas prie pat Aušros Vartų Bažnyčios. Savininkas turi kitą biznį ir todėl šitą nori parduoti. Atsišaukite pas:

Ant. G. Radomskį,
114 W 23rd Pl.kerte Oakley av.,
Chicago, Ill.

Parsiduoda lietuviška drapanų krautuvė, arti lietuviškos bažnyčios, duodanti pelno nuo $200 iki $300 per mėnesį. Parsiduoda labai pigiai dėlei išvažiavimo savininko į kitą valstiją. Atsišaukti reikia pas Chas. Z. Urnich, R. 8, 45 La Salle Str., Chicago, Ill.

Pranešu savo giminėms ir pažystamiems, kad subatoje, 29 d. šio mėnesio bus iškilmingas atidarymas mano saliuno Grant Works, Ill. 1346 — 52nd Ave. Ant rytojaus, pirmą dieną kovo pripuola mano varduvės. Taigi ant šių dviejų dienų esiu pasirengęs priimti ir pavaišinti visus mano svečius, draugus, gimines ir pažystamus. Maldžiu pributi, o busite visi užganėdinti. Su guodone.

Chas. Jurkus,
(28 — II)

AUKOS KANKINIAMS.

Iš Newarko ant vestuvių Dominausko:

Ignacas Dominauskas	$1.00
F. Žindžiunas	.50
Emilia Žindžiunienė	.50
Jonas Dominauskas	.50
Elzbieta Dominauskienė	.50
Jonas Plikaitis	.50
Antanas Stanislovaitis	.50
Petras Valiušis	.50
Juozas Laukaitis	.25
Alena Stanislovaitienė	.25
Julijona Plikaitienė	.25
Viso	$7.25

Tel. Main 1769. Room 8.
45 La Salle str.,
CHAS. Z. URNICH,

Parduodu namus, lotus ir farmas išmokestimis po $10.00 kas mėnesis. Pirk puikią 10 akrų farmą, kuri atneš tau $3000 per metus. Dirbk pats sau, o ne kitam.

„RAISTAS" GARSINGOJI LABAI PAGEIDAUJAMA KNYGA, JAU IŠĖJO IŠ PO SPAUDOS LIETUVIŠKOJ KALBOJE. Ji parašyta viene iš geriausių raštininkų Amerikoje p. Upton Sinclair. „RAISTAS" teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama, kad į 18-ką visokių kalbų išversta. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo Lietuvius, nuo išlipimo iš laivo—visą gyvenimą Amerikoje, vienų vargus, kitų lėbavimus kaip žerkole perstato. Perskaitęs „R." geriaus pažinsi Amerikos gyvenimą negu daug metų gyvenęs ir visų suktybių paslaptis, kaip padaro didelius pinigus, jog nieks Tavęs negalės prigaut. ● KNYGA aiškiai parodo kaip piniguočiai barbariškai išnaudoja ir apgaudinėja darbininkus, kaip išgėdina jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, ir pastume į paleistuvystę, teippat kaip ant mėsos skerdinyčios primaišo visokių biaurybių ir nuodijant žudo žmones. „RAISTAS" pilna akyvumo, kiekvienam ji labai naudinga perskaityt — ypatingai kalbėtojams. Ta knyga sujudino žmoniją, sudrebėjo parlamentai ir Amerikos prezidentas. „RAISTAS" yra tai stora, didelė KNYGA, jos prekė kaip ir angliškas originalas; kuris atsiųs 1 dol. 50c. apturės tą svarbų veikalą.

Siunčiant pinigus reikia adresuot:

J. Naujokas,
Madison Sq. box 189, NEW YORK, N. Y.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti moksliškų, svietiškų ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareivial, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136 ..... 35c

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Astronomija, parašyta pagal K. Flamarijono ir Lockyero, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62 ..... 40c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė..... ....10c

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. J. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. ....25c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Kiškialiai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais valkai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių tėvynėškų dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Pavelkslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32 ..... 15c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V - uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apysaką "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. pusl. 91. prekė 35c

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymeliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. pusl. 16. prekė..... ....5c

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Pulda. Telpa čia devynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su Japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Pusl. 76 20c

Rankų šašeliai ir Parinktieji žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Pusl. 32 12c

Ratelių spėjimai. Čia linksmiausis žaislas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Sparnai, drama 3-juose veiksmuose, parašė W. Šiaulėniškis. Pusl. 44 30c

Tikri ir netikri Šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas Popiežių Pijų IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie du brolius Grakchu, 130 metų prieš Christaus gimimą, iš Rymo laikų ir kaip tuom laiku žmonės buvo pavergti ir visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

Knygų Kataliogas

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš čeediško Nėris. Labai gražai apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su vargingą mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill., 1899, pusl. 23 .. ..10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

471 Akyvi apsireiškimai svietę, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišvietsti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225..... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

480 Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugeliu gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....35c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie ypairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimą gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, ant kurių žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238..... ....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 258 .... 50c

516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami žugmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

526 Kada ir kokiu budu svietas susitvėrė Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 .... 35c

527 Kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonis, jų susėkimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, puslapių 113 ....30c

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškon kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 ....35c

553 Pačijmas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137 .....35c

566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės eilo. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose. Iš kurių žmonės mokinasi pažinti kaip sena yra musų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant miruslo žvėrio kuno užaugo eilė žemės keliolikos sieksnių storio. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip senial žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 19[illegible], pusl. 370 ....$[illegible]
Ta pati apdaryta ..... $[illegible]

559 Svieto pabaiga. Iš rusiško v[illegible] Pr. Siulelis. Kas nori dasižinoti [illegible]da bus svieto pabaiga, tegul persk[illegible] šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, [illegible]slapių 31 ....

597 Žvėrys ir Žmogus. Sutaisė pagal Schmehl'į Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313 ....$1.00
Apdaryta $1.25

650 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal D-rą M. Haberlandtą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių salelių žmonės ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667 .....$2.00
Apdaryta gražuose ir drutuose audimo apdaruose $2.50

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: suros, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. $2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, auksinėmis litaromis atspausti parašai ant nugaros ir šono.. $2.50

655 Istorija abelna. Dalis pirma. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makadoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dras A. Baceviče. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas pylių, tvirtynių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 .....$1.00

657 Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos. Nuo atradimo ir dar dėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos prakiek kuris gero dėl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364 .... $1.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono $1.25

658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kunigo Kriaučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek yra lietuvių Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kunigo Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580 ....$1.00
Apdaryta $1.50

678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje. Nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dras J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 didelias mapas, parodančias vietas kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899.....50c

700 Rašto Istorija. Pagal A. B. Schnitzerį sutaisė Šernas. Aprašo kokiu budu žmonės rašyti išmoko, kaip išdirbo sau raštą kiekviena žmonių tauta, kokie buvo raštai senovėje daug metų prieš Kristų, kada žmonės vietoje rašto vartojo mazgelius ant šniurų, išplaustymus ant medžio, iškapojimus ant akmens, piešė paveikslus, ir tik neseniai daėjo iki šiandieninio alfabeto (litarų), su kuriuom dabar gali parašyti kiekvieną žodį ir viską apkalbėti teip gerai, kaip ir gyvu žodžiu. Yra tai knyga, kuri ištikro žmogų interesuoja, parodydama kaip tobulinosi sviete raštas. Chicago, Ill. 1905, puslapių 304 ....$1.00
Apdaryta $1.25

722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-eis spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904 pusl. 305 .... $1.00
Apdaryta $1.25

751 Apie turtų išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais keliais išsidirba turtai, kaip jie susirenka ir kaip atsiliepia ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, puslapių 139 ....35c

750 Aukos karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo kokios karės buvo karės, kas buvo jų priežasčios, kiek blėdės padarė ir daro žmonėms ir kas į jąs stumia. Chicago, Ill 1902, pusl. 40 ....10c

861 Dras J. Basanavyčius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas, nurodymai kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, puslapių 41 .... 15c

946 Priedelis prie lietuviško klausymo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. puslapių 38 ....15c

1102 Auginimas ir maitinimas mažų kudikių. Parašė J. Kulis, M. D. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28 ..... 10c

1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, Drą Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti dilginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škačkauskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

1300 Rankvedis angliškos kalbos. Pagal Ollendorf'ą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, puslapių 307 ....$1.25
Apdaryta $1.50

1326 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlysoliuoju apdarai, sidabriniais litarosais ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 ....$2.00

1327 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios morokos skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti $4.00
Ta pati knyga popieros apdaruose $3.00

1328 Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų. (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 .....$6.00

1420 Tikyba ar mokslas? Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai - politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

1498 Lietuviškas Sapnininkas. Surinktas iš daugelio svetimų sapnininkų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapnininką, su 310 abrozelių, su aprašymu planetų ir paslapčių, kokias senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuot gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 .... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo. Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir milimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX, valdžiusio apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 Lietuviškas Lementorius dėl mažų vaikelių. Su poteriais, katakizmais ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 .... 15c

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką ėsybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas gaivių mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stalnėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkitų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kuriame Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Casttle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Cladelio sienų Kaire, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių. Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priespiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukianti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka diems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali luzti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Juozas Šlikas,
"Lietuvos" keliaujantis agentas.

Baltimore, Md.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.
J. Luis, 26 So. Green St.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Fr. Baubonis, 136 S. Locust st.
Jonas Banis, Box

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Leaniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis,
82 Jackson st., Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500

Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000

Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400

Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000

Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800

Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.

Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000

Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500

Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas —Štoras 2 lubų už $4600

Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Štoras $7000

GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000

EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940 Kreipkitės pas

NAMAI IR LOTAI ANT PARDAVIMO PIGIAI.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės, murinis namas (4 ruimai) su lotu ..... $1.200 $350 iš kalno, o rešta ant išmokėjimo po $12 ant mėnesio. Renta atneša $10 į mėnesį. Tur but tuojaus parduotas.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės. Geras murinis namas su lotu $1.500

AUBURN AVENUE, arti 33 gatvės, (arti lietuviškos bažnyčios). Geras murinis namas, ir lotas 50 per 135 ..... $4.000

EMERALD AVENUE, arti 36 gatvės, medinis namas ant 2 lubų ..... $1.600 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $19 ant menėsio.

EMERALD AVE., 4 mediniai namai ant 3 lubų. Kaina po ..... $3.300 Lotai 25 per 125. Renta nuo 33 iki 46 dol. į mėnesį.

WALLACE ST., arti 31 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų. Puikus namas $5.500 Lotas 25 per 130. 6 Flatai, po 4 ruimus. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 29 gatvės. Murinis namas ant 4 lubų. Labai puikus $8.000 Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $75 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 28 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų ..... $5.300 Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., kertė 32 gatvės. Murinis namas ant 2 lubų. Kaina ..... $16.000 Lotas 48 per 120 pėdų. 9 flatai ir 2 štorai. Rentas $155 į mėnesį.

SO. HALSTED ST. Murinis bizniui namas ant 2 lubų ir halė apačioje..$6.500 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas į mėnesį $80, (arti 31 gatvės).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Mospratt. Murinis namas ant 2 lubų $3.000 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $24 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $2.200 Lotas 25 per 107 pėdas. Rentas $16 į mėnesį.

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $4.500 Lotas 25 per 107. Rentas $35 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST STREET, tarpe Emerald ir Union Aves. Murinis namas ant 3 lubų $10.000 Lotas 72 per 100 pėdų. Rentas $96 į mėnesį.

35 PLACE, tarpe Halsted ir Gate. Murinis namas 2 lubų ir basementas $4.200 Lotas 25 per 165 pėdų. Rentas $46 į mėnesį. Tur but greitai parduotas. 6 šeimynos gyvena. Labai pigus už tą kainą.

GRAND WORKS, ILL. Puikus medinis namas. Saliunas ir 3 rentai .. $5.200 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $55 į mėnesį. Naujas namas.

HARVEY, ILL. Turlington St., tarpe 154 ir 155 gatvės. 2 lubų namas $3.300 Lotas 25 per 175 pėdas. Rentas $36 į mėnesį. Puikus namas.

EAST CHICAGO, IND. Puikus biznio namas. Saliunas ir 4 ruimai .... $2.940 Lotas 25 per 150. Rentas $35 į mėnesį.

AVONDALE, CHICAGO, ILL. Medinis namas ant 2 lubų. Naujas ..... $3.500 Christiania Ave., arti Milwaukee Ave. Tailor Shop, ir 4 ruimai, ant 2 lubų. Lotas 25 per 125 pėdas. Rentas $26 į mėnesį. Ant lengvo išmokėjimo.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS VARICOCELĘ HYDROCELĘ

t.y. pagadintas gyslas Su perkulę ir skaudėjimu

Išgydau kiekvieną serganti Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias gydymas ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusulu, bronchitu arba dėlova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryte iki 8 val vakare. Nedėliomis: nuo 9 val. ryte iki 4 val. po pietų.

Dabar Šnikas naudokites progą!

Geriausia proga dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertiniu, Kitarniatu, Triubu ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografiju, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Peččiu, Plukšnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu su visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odeli drukuojama mašinukė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik $6.50.

Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu keliu gatunku ir daugybe naudingu visokiu dalktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslaplu dideli šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI! Kuriame yra šimtais visokiu dalktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didelį rabata adresuokit:

K. WILKEWICH — **112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.**

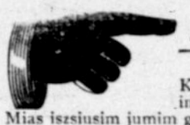

Int visus ligonius Lietuvnikus Amerikoj.

Dovanej! Dovanej! Dovanej!!

Kolej pasikrejpsi pas kuokia daktara, arba in medikaliszka instytuta, paraszikit int mus, ir iszajszkikit jusu kentejma. Mias iszsiusim jumim gražej illustravota kniga, kurioj jusu liga ira abraszita, ovadinasi "Pasipažinkiame". Tejpos gi iszsiusim kuožnam kentiehčiam slaptinga liga dovanej, labej naudinga knigute, povardu **"MUSU VENERA"**.

Venok priverčiam adita, jog knigos tuos ablejkis tiktejs ligoniej Lietuviaj-svejki nie gali ju parejkataut. Tiktejs pas mus pasistiksit su tikra pagelba jusu kenticimja. Mias nie asam jokiu medikaliszku instytutu - bet serganci, kurie krejpiasi pas mus, bus giditi gieriausiomi ant svieto vajstajs **OROSI.**

Kuožna liga abzuro ciej trys daktarej tejp, jog kiek vienas gali tiketis ant gerausio supratumo jo kentejmo. O žinomum ira daliku, jog venas daktaras, tegul in gerausias, ne daejs in tuokia supratuma, kajpo trise garsiugi ir slovni specialistej. – Paraszikit in mus dar szendiena gromata lietuviszkaj po adresu:

AKADEMIOS MEDIKALISZKA KOLEGIUM

Dr. ROOF Specialista nuog slaptingu ligu — **Dr. KNIGHT,** Vidurines ligos — **Dr. SPILLINGER,** visokios ligos

AMERICA EUROPE CO. (OROSI) -- 2128 Broadway, New York.

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

12ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO

VIRŠININKAI

S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas,
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasierius pagelb.

DIREKTORIAI

Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Heymann, Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr

BANKOS VALANDOS

Nuo 9 ryto iki 4 po pietų — Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 vakare
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų — Subatoj nuo 5 po pietų iki 8 vak.

Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir siunčiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto už pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemiškus pinigus. Atdara subatos ir panedėlio vakarais. **Taupinimą (čėdijimą) gali pradėti su vienu doleriu. Už sudėtus pinigus mokame 3%.**

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ

PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tilpa daugelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotyimą vyryškumo, nervišką lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių pullavimą ar tripėrį, skilvio, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo Jų galima išsigydyti namleje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams Jų pačių kalboje. ● Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

"RANKPELNIS"

pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social - demokratų Darbininkų Sąjungos D. Britanijoj. Eina kas dvi savaiti.

"Rankpelnis", stovėdamas ant darbininkiškųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinių apie darbininkų padėjimą ir reikalus įvairiuose kraštuose.

"Rankpelnyje" tilpsta daug žinių ir straipsnių apie lietuvių darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

Į **"Rankpelnį"** rašo ir yra pažadėję rašyti daug įžymių Lietuvos rašėjų.

"Rankpelnyje" rašoma apie Lietuvos reikalus, apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

"Rankpelnio" kalba kiekvienam suprantama.

"Rankpelnio" kainą kiekvienam prieinama: **Metams $1.00; pusei metų 50c.; 3 mėnesiams 25c.**

Siunčiant į **"Rankpelnį"** laiškus ir pinigus, reikia įrašėti tokį adresą:

"RANKPELNIS", Lily Bank, West End, BELSHILL, Scotland.

Lietuvių Daktaras

Dr. Marija Dowiatt-sass

723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.

Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Jonas J. Gudinas

Užlaiko pirmos kliasos saliuną ir restauraciją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę susirinkimams baliams ir vestuvėms. Tėmykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu renglesi turtenybę pirkti, mes su dėiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių. pripildo iškirmijusius auksu, sidabru, amalgamu. **Valandos:** Šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

IR VEL 100 TUKSTANČIŲ ISZLEISTA

LIETUVIŠKOS Daktariszkos KNYGOS

VADOVAS IN SVEIKATA

Didzio 208 puslapiu

Nes pirmesnės po 50 tukstančių laidas; kaip bitės lietuviai išnešiojo — po visą pasaulį knygas.

NAUJA paskutiné 100 tukstančių egz. LAIDA, su daug pridėjimų ir išaiškinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsisergėt, išsigydyt ir žingeidžių paslaptybių žmogaus gyvenimo — pripildyta

Direktorius Collins NEW YORK Medical Instituto.

VADOVAS IN SVEIKATĄ parašyta aiškioj kiekvienam suprantančioj kalboje.

TĄ KNYGĄ yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiause sergantiems.

ŠITĄ KNYGĄ perskaitęs, netik mokės, kaip buti sveiku, nuo visokių ligų apsisergėti, bet ir daktariškam moksle apsišvies, o ir žinosi kur ir kaip išsigydyt sergantis. „Vad. in Sveikatą" apart moksliškų išaiškinimų, net su paveikslais parodo, subudavojimo žmogaus visas paslaptybes, lygei plačiai aprašyta vyrų ir moterų lytiškas gyvenimas iš abiejų pusių, kaip darosi ir kaip buti laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATĄ didelė knyga, tik perskaitęs ją, viską galėsi atrasti. DOVANAI ją kiekvienas apturės, kuris atsiųs tik 10 centų markėms prisiuntimo kaštus.

JEI TEIP SERGI, kad be tikrų gerų vaistų ir be SUMANAUS DAKTARO, negali buti išgydytas, tai COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTAS didžiausias ir seniausias Amerikoj, pasekmingai visokias ligas išgydo, nes jame darbuojasi daktarai specialistai ant visokių ligų ir vartoja geriausias, tinkamas gyduoles, pergalėjimui ligos, — suteikia sveikatai pagelbą, atsišaukus asabiškai ar aprašant (lietuviškai) ligą-nesveikumus, per laišką.

Kad apsilima, tai ir išgydo: VYRUS ir MOTERIS, senus ir jaunus nuo visokių ligų.

KAD TAS INSTITUTAS pasekmingai visokias ligas, paprastas, užsendįtas ir paslaptas užsikrečiamas išgydo; tai liudija pačių gydynių laiškai, palei daleidimą iš daugelio talpiname nors keletą.

Išgydyta nuo užsendintos ligos skausmingos mėnesinės, baltųjų, ir dieglių, viduruose ir strėnosę kiti daktarai neįstenge išgydyt.

Agnieška Daškene
New Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS.
Dėkingas esu už vaistus, kurie mane išgyde nuo abelno nusilpnėjimo ir jaunystės gyvenime klaidų nors butų sarmatą apreikšt visą buvusį nelaimingumą, bet velydamas dėl brolių slaptinguose atlikimuose apturėt tykrą išgydimą kad kreiptųsi prie jus ir kad visokiem be pašaukimo daktarams pinigų be naudos nemetytų. Dabar aš esu sveikas ir drutas ant visų dalių kuno – jus varda visiem garsinsių laikydamas pagodonę.
S. A. Kardulis
719 O'Fallon st. St. Louis, Mo.

Ilgai sirgias inkstų vidurių liga, skaudėjimo kojose, rankose ir sanariuose plaučiu nesveikumų-kosejimu su skrepliavimu.
Išgyditas dėkingas ir prisiuntė paveiksla.
Juozas Nikelis
251 Cypres ave. Johnstown Pa.

Gyduolės visada tampa pritaikytos kiekvienam sergančiam speciališkai — atėjus asabiškai ar laišku atsišaukus. Gyduolės išsiunčiamos, po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės. Slaptybė užlaikoma. Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute

140. WEST 34 STR. (arti Broadway) **NEW YORK N. Y.**

Dėlei atsilankančių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.

Dr. R. MIELKE, rupintojasis gydinlais institute.

Šitas puikus laikrodėlis $3.75

Pirm pirkimo laikrodėlio prisiųsk mums savo varda, pačto ofisa ir expreso ofiso adresus, o mes prisiunsime expresu sudėjimu išegzaminavimo puiku **laikrodėlį ir rotežėlį C. O. D. už $3.75.** Dvigubinai "hunting" lukštai graži graviruoti, galvukė užsukamas ir nustatomas, gera mašinerija ir gvarantuotas teisingai laika rodas, su ilgu moteriu retežėliu ar paprastu vyriišku retežėliu. **Jeigu tamista matai, kad laikrodėlis lygus $35.00 auksiniui laikrodėliui** tai užmokėk expresagentui $3.75 ir jis bus tamistos. Gvarantuojame kiekviena laikrodėlį ant 20 metų. Paminėk, ar vyriško ar moteriško laikrodėlio nori. Adresuok

H. C. FARBER, Dep't 53, 225 Dearborn St., Chicago, Ill.

Tel. 1523 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

TEISINGAI IR NAUDINGAI!

Drukuojama mašina **"Odell Typewriter" No. 4,** kuri yra geriausia 18 pigesnių mašinų, o drukuoja kaip ir pirkta už $100. Ji yra padaryta iš gryno plieno, su robo voleliu, kitokios medegos prie jos nėra, o todėl ir gesti nėra kam. Jos prekė pirmiausiai buvo $30, o dabar pas manė pigiausia, nes tik **$6.75** su prisiuntimu. Teipgi parduodu visokias knygas: mokliškas, istoriškas, sapnininkus, pasakų ir monų knygas, maldaknyges, angliškus kalbamokslius ir kitokias, ir yvairiausias popieras laiškams rašyti. Galima užsirašyti laikraščius: **"Lietuva", "Vienybę Lietuvnikų", "Katalika", "Keleivį"** ir **"Kovą"**. Iš pirmutinių trijų užsirašant vieniems metams, duodu priedų knygutę dvidešimts penkių centų vertės.

JOHN ŽEMANTAUSKAS
39 W. Porter St., Waterbury, Conn.

MOKINKIMES PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.25.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityt ir rašyti be mokintojo **15c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokinto jo **10c.**

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS, Box 62, New York City.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir geral suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave.,** o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėmimas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų liūnų; abejotinuose atsitikimuose išėsankiame institutų profesorius ant vietos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsaginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užtikrijimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Janulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymą? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

Nauji Tautiszki PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo ruimą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinimos mašinėlės spaudimimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Klisos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6066

„JONAI, KO VERKI?"

Neklausk manęs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes geral žinau kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarska nekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo kortušė:

Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaikoslinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 6TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas savaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 puslių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė $1.85, o Amerikoje $2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.